Муқәддәс Китап

Тәврат 13-қисим

«Тарих-тәзкирә «1»»

© Муқәддәс Китап 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Уйғурчә Муқәддәс тәрҗимиси»

Тәврат 13- вә 14-қисим

«Тарих-тәзкирә «1» вә «2»»

Кириш сөз

(Биринчи вә иккинчи қисмиға)

Тәвраттики барлиқ тарихий қисимларға охшаш, «Тарих-Тәзкирә» дегән китап Худаниң пүткүл инсанийәткә қаратқан ниҗатлиқ планини илгири сүрүш җәриянининиң қисмән хатирисидин ибарәт. Бу җәриян Қутқазғучи Мәсиһниң дунияға келишини мәнзил қилған, әлвәттә.

Гәрчә көп «Муқәддәс Китап» нусхилирида «Тарих-Тәзкирә» дайим икки китап қилип («Тарих-Тәзкирә (1)» вә «Тарих-Тәзкирә (2)») нәшир қилинсиму, әмәлийәттә «Тарих-Тәзкирә» әслидә ибраний тилида бирла китап еди. Лекин биз уларни йәнила «Тарих-Тәзкирә (биринчи қисим)» вә «Тарих-Тәзкирә (иккинчи қисим)» дәп атидуқ. Ихчам болсун үчүн «Тарих-Тәзкирә (1)» вә «Тарих-Тәзкирә (2)» дәп атаймиз. Бу кириш сөз «Тарих-Тәзкирә (1)» вә «Тарих-Тәзкирә (2)»гә ортақтур.

«Тарих-Тәзкирә»дә тәсвирләнгән тарихлар билән Тәвраттики «Падишалар» дегән китапта хатириләнгән тарихларниң көп ортақ йәрлири бар; бу ортақ йәрләр Саул, Давут вә Сулайман (миладийәдин илгири 1000-жиллири)дин башлап җәнубий падишалиқ (Йәһуда) үстигә һөкүм сүргән падишаларниң иш-излирини өз ичигә алиду. Шуңа, «Самуил» вә «Падишалар»дики бәзи тәпсилатлар «Тарих-Тәзкирә»дә қайтилиниду. Оқурмәнләрниң шундақ қайтилинишниң сәвәвини толиму билгүси келиши мүмкин. Униң үстигә, ушбу китап узун нәсәпнамиләр билән башлиниду. Өзиниң яки башқа милләт яки әлниң тарихини аздур-көптур ойлиған кишиләр бу нәсәпнамиләрниң мәхсәтлирини пәрәз қилалиши мүмкин; шундақтиму, биз буларниң шундақла бу қайтилинишниң мәхсәтлири үстидә «қошумчә сөз»имиздә сәл тохтилимиз. «Самуил» вә «Падишалар»дики «кириш сөз»ләрниму көрүң.

Әмәлийәттә болса, «Тарих-Тәзкирә» дегән китапниң мәхсити «Падишалар»ниңкигә көп җәһәтләрдә охшимайду. «Тарих-Тәзкирә»дә, көздә тутулғини җәнубий падишалиқ, йәни Йәһуданиң тарихидин ибарәттур; шималий падишалиқта болған иш-вақиәләр җәнубий падишалиқта йүз бәргән ишларға мунасивәтлик болмиса, хатириләнмәйду. Умумән ейтқанда, китапниң муәллипи яки «баш муһәррир»и болса Йәһуданиң падишалириниң яхши әмәллирини (бар болса) көпрәк тилға алиду, уларниң сәһвәнлик-гуналирини аз тилға алиду. Бундақ қилиш бир хил милләтчиликтин яки «орда тарихчилири»дәк падишаларни махташтин болғанму? Биз ундақ қаримаймиз; буниң сәвәплири роһий тәрәптин болған (йәни, Муқәддәс Роһтин чиққан); төвәндә бу сәвәпләрни көрситимиз вә «қошумчә сөз»имиздә улар тоғрилиқ тохтилимиз.

«Тарих-тәзкирә «1»»

Ушбу китап қачан йезилған, ким тәрипидин йезилған? Кимләр үчүн йезилған?

«Падишалар»дәк, «Тарих-Тәзкирә»му шүбһисизки, дәвирдин-дәвиргә яшаватқан нурғун мирза-тарихчиларниң әҗриниң нәтиҗисидур. Йәһудий хәлқи Бабил империйәсигә сүргүн болуп, Пәләстингә (Қанаанға) қайтип кәлгән (миладийәдин илгири 539-жили)дин кейин бир яки бир нәччә муһәррир бу мирза-тарихчиларниң материяллирини топлап, рәтлигән, дәп ишинимиз («2Тар.» 36:23ни көрүң). Демисәкму, бу мирза-тарихчилар вә муһәррирләрниң хизмәтлириниң һәммиси Һәммигә Қадирниң көрсәтмиси билән вә Муқәддәс Роһниң йетәкчилигидә қилинған.

«Падишалар»дики хатириләр Исраилларниң Бабилға сүргүн болуши билән ахирлишиду вә шундақла йезилиш сәвәплиридин бири сүргүн болғанларниң: «Биз немә сәвәптин сүргүн болғанмиз?» дегән соалиға җавап бериш үчүн еди; «Тарих-Тәзкирә» болса бир нәччә түмән Йәһудий хәлқи сүргүн болуштин миң тәсликтә қайтип кәлгәндин кейин йезилған; улар шу сүргүнлүкниң сәвәплирини убдан биләтти. Шүбһисизики, улар үчүн муһим соал «Биз немә сәвәптин сүргүн болғанмиз?» әмәс, бәлки «Алдимизда немә ишлар бар?» еди.

Тарих-Тәзкирә» дегән китапниң йезилишиниң бир сәвәви, бизниңчә, бу қайтип кәлгән «Худаниң қалдиси»ни риғбәтләндүрүш еди. Китапни оқуғанлар Худаниң Исраил хәлқигә көрсәткән шапаити вә қилған вәдилиридә турғинидин чоң илһам вә риғбәт алмай қалмайтти. Улар шуниң билән Худаниң нишан-мәхсәтлиригә иман-ишәш бағлап, хатирҗәмлик вә интизарлиқ билән кәлгүсидики ишларға қарайдиған болатти.

«Қошумчә сөз»имиздә биз бу темиға қайтимиз.

Китапниң мәзмуни: —

1-қисим — Ихласмән падиша Давут

1-9-баплар: Адәм атимиздин Саул падишағичә — нәсәпнамиләр
10-29-баплар: Давут вә «әһдә сандуғи»; Исраилниң әң яхши падишаси-

2-қисим — Ихласмән падишалар

1-9-баплар: Сулайман вә ибадәтхана; Исраил вә Йәһуда бир-биридин айрилиду
10-36-баплар: Йәробоам падишадин Зәдәкияғичә болған тарих; Йәһудадикиләрниң сүргүн болуши вә қайтип келиши

••••••••

Тарих-тәзкирә «1»

Адәм атидин Ибраһимғичә болған нәсәпнамә

Яр. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26; 25:1-6.

1 [1] Адәм ата, Шет, Енош, [2] Кенан, Маһалалел, Ярәд, [3] Һанох, Мәтушәлаһ, Ләмәх, [4] Нуһ.
Нуһтин Шәм, Һам, Яфәтләр төрәлгән.

Яфәтниң әвлатлири

[5] Яфәтниң оғуллири Гомәр, Магог, Мадай, Яван, Тубал, Мәшәк вә Тирас еди. [6] Гомәрниң
оғуллири Ашкиназ, Дифат вә Тогармаһ еди. [7] Яванниң оғуллири Елишаһ, Таршиш еди,
Киттийлар билән Роданийлар униң әвлатлири еди.

Һамниң әвлатлири

[8] Һамниң оғуллири куш, Мисир, Пут вә Қанаан еди. [9] Кушниң оғуллири Себа, Һавилаһ, Са-
бтаһ, Раамаһ вә Сабтика еди. Рааманиң оғли Шеба вә Дедан еди. [10] Куштин йәнә Нимрод
төрәлгән; у йәр йүзидә наһайити зәбәрдәс бир адәм болуп чиқти. [11] Мисирниң әвлат-
лири Лудийлар, Анамийлар, Ләһабийлар, Нафтуһийлар, [12] Патросийлар, Каслуһийлар
(Филистийләр Каслуһийлардин чиққан) вә Кафторийлар еди.
[13] Қанаандин тунҗа оғул Зидон төрилип, кейин йәнә Һәт төрәлгән. [14] Униң әвлатлири
йәнә Йәбусийлар, Аморийлар, Гиргашийлар, [15] Һивийлар, Аркийлар, Синийлар, [16] Арва-
дийлар, Зәмарийлар вә Хаматийлар еди.

[17] Шәмниң оғуллири Елам, Ашур, Арфахшад, Луд, Арам; Арамниң оғуллири Уз, Һул,
Гәтәр, Мәшәк еди. [18] Арфахшадтин Шелаһ төрәлди, Шелаһтин Ебәр төрәлди. [19] Ебәрдин
икки оғул төрәлгән болуп, бириниң исми Пәләг еди, чүнки у яшиған дәвирдә йәр йүзи
бөлүнүп кәткән еди; Пәләгниң инисиниң исми Йоқтан еди. [20] Йоқтандин Алмодад,
Шәләф, Хазармавәт, Йераһ, [21] Һадорам, Узал, Диклаһ, [22] Ебал, Абимаәл, Шеба, [23] Офир, Һа-
вилаһ, Йобаб төрәлди. Буларниң һәммиси Йоқтанниң оғуллири еди.

Ибраһимниң әҗдатлириниң нәсәпнамиси

[24] Шәм, Арфахшат, Шелаһ, [25] Ебәр, Пәләг, Рәу, [26] Серуг, Наһор, Тәраһ, [27] андин Абрам дуни-
яға кәлди (Абрам болса Ибраһимниң өзи).

1:6 **«Дифат»** — яки «Рифат» («Яр.» 10:3ни көрүң).
1:8 **«Мисир»** — ибраний тилида «Мизраим». **«Пут»** — Пут Ливийәликләрниң әҗдади болди.
1:17 **«Арамниң оғуллири»** — «Арамниң оғуллири» дегән сөзләр бәзи кона көчүрмиләрдин йоқап кәткән. «Яр.» 10:3 билән селиштуруң.
1:18 **«Ебәр»** — мәнаси бәлким «(дәриядин) өткүчи». «Ибраний» бәлким бу сөздин чиққан.
1:19 **«Пәләг»** — дегән сөзниң тәләппузи «бөлүнүш»кә йеқиндур. «У яшиған дәвирдә йәр йүзи бөлүнүп кәткән еди» — үч имканийәт бар: (1) бу сөзләр Бабил мунаридики вақиәдә, Худаниң тилни бөлүши билән әлләрниму бөлгәнлигини, шундақла «йәр йүзидикиләр бөлүнүп кәткән»лигини көрситиду; (2) йәр-зиминниң бөлүнүп кәткәнлигини көрситиду («Яр.» 1:9 бойичә йәр-зимин әслидә бир қуруқлуқ еди, андин кейин чоқум мәлум вақитта һазирқи Асия, Явропа, Африқа, Америка қитәлиригә бөлөнүп кәткән); (3) жуқурида тилға елинған икки имканийәтниң тәң йүз бәргәнлигини көрситиду. Биз шу ахирқи имканийәткә майилмиз.
1:22 **«Ебал»** — «Яр.» 28:10дә «Обал».

Ибраһимниң әвлатлири

Яр. 25:12-18

28 Ибраһимниң оғуллири Исһақ билән Исмаил еди.
29 Төвәндикиләр уларниң әвлатлири: Исмаилниң тунҗа оғли Небайот болуп, қалғанли-
ри Кедар, Адбәәл, Мибсам, 30 Мишма, Думаһ, Масса, Һадад, Тема, 31 Йәтур, Нафиш, Қәдә-
маһ; буларниң һәммиси Исмаилниң оғуллири еди.
32 Ибраһимниң тоқили Кәтураһдин төрәлгән оғуллар Зимран, Йоқшан, Медан, Мидиян,
Ишбак вә Шуаһ еди. Йоқшанниң оғуллири Шеба билән Дедан еди. 33 Мидиянниң оғул-
лири Әфаһ, Ефәр, Һанох, Абида, Әлдааһ еди. Буларниң һәммиси Кәтураһниң әвлатлири.

34 Ибраһимдин Исһақ төрәлди. Исһақниң оғуллири Әсав билән Исраил еди. 35 Әсавниң
оғуллири Елифаз, Реуәл, Йәуш, Ялам вә Кораһ еди. 36 Елифазниң оғуллири Теман, Омар,
Зәфи, Гатам, Кеназ, Тимна вә Амаләк еди. 37 Реуәлниң оғуллири Наһат, Зәраһ, Шаммаһ
билән Миззаһ еди.

Сеирниң әвлатлири

Яр. 36:20-30

38 Сеирниң оғуллири Лотан, Шобал, Зибион, Анаһ, Дишон, Езәр вә Дишан еди. 39 Һори билән
Һомам Лотанниң оғуллири еди (Тимна Лотанниң сиңлиси еди). 40 Шобалниң оғуллири
Алян, Манаһат, Әбал, Шәфи билән Онам еди. Зибионниң оғуллири Аяһ билән Анаһ еди.
41 Анаһниң оғли Дишон еди. Дишонниң оғуллири Һамран, Әшбан, Итран билән Керан еди.
42 Езәрниң оғуллири Билһан, Зааван, Яакан еди. Дишанниң оғуллири уз билән Арран еди.

Едом падишалири

Яр. 36:31-43

43 Исраилларға һөкүмранлиқ қилидиған падиша болмиған заманларда, Едом зиминиға
падиша болғанлар муну кишиләр: Беорниң оғли Бела; униң пайтәхти Динһабаһ дәп ати-
латти. 44 Бела өлгәндин кейин Бозраһлиқ Зәраһниң оғли Йобаб униң орниға падиша бол-
ди. 45 Йобаб өлгәндин кейин Тәманларниң жутидин болған Һушам униң орниға падиша
болди. 46 Һушам өлгәндин кейин Бедадниң оғли Һадад униң орниға падиша болди; Һадад
дегән бу адәм Моаб даласида Мидиянларни тар мар қилған, униң пайтәхтиниң исми
Авит еди. 47 Һадад өлгәндин кейин Масрәкаһлиқ Самлаһ униң орниға падиша болди.
48 Самлаһ өлгәндин кейин дәрия бойидики Рәһоботтин кәлгән Саул униң орниға падиша
болди. 49 Саул өлгәндин кейин Акборниң оғли Баал-Һанан униң орниға падиша болди.
50 Баал-Һанан өлгәндин кейин Һадад униң орниға падиша болди. Униң пайтәхтиниң
исми Пай еди. Униң аялиниң исми Мәһетабәл болуп, Мәй-Заһабниң нәвриси, Матрәд-
ниң қизи еди. 51 Андин Һадад өлди.

1:28 **«Исмаил»** — ибраний тилида «Ишмаил».
1:32 Яр. 25:1-6
1:34 **«Исраил»** — тунҗа исми Яқуп, әлвәттә.
1:34 Яр. 25:24-27; 35:27-29
1:36 **«Зәфи»** — яки «Зәфо» — «Яр.» 36:11ни көрүң. **«Тимна вә Амаләк»** — башқа бирхил тәрҗимиси: «Тимнадин болған Амаләк». «Яр.» 36:12ни көрүң.
1:39 **«Тимна Лотанниң сиңлиси»** — бу «Тимна» бәлким 36-айәттики «Тимна». 36-айәттики изаһатни көрүң.
1:40 **«Алян»** — яки «Алван» — «Яр.» 36:23ни көрүң. **«Шәфи»** — яки «Шефо» — «Яр.» 36:23ни көрүң.
1:41 **«Һамран»** — «Яр.» 36:23дә «Һәмдан».
1:42 **«Яакан»** — «Яр.» 36:23дә башқа шәклидә «Акан» дәп оқулиду. **«Дишан»** — бәзи кона көчүрмиләрдә «Дишон» тепилиду. «Дишан» тоғридур. 38-айәтни вә «Яр.» 36:28ни көрүң.
1:48 **«дәрия»** — бәлким Әфрат дәриясини көрситиду.
1:50 **«Пай»** — яки «Пау» — «Яр.» 36:39ни көрүң.

Едомдики қәбилә башлиқлири

[52] Едомлуқларниң қәбилә башлиқлири: Қәбилә башлиғи Тимна, қәбилә башлиғи Алия, қәбилә башлиғи Йәтәт, қәбилә башлиғи Оһолибамаһ, қәбилә башлиғи Әлаһ, қәбилә башлиғи Пинон, [53] Қәбилә башлиғи Кеназ, қәбилә башлиғи Теман, қәбилә башлиғи Мибзар, [54] Қәбилә башлиғи Магдийәл, қәбилә башлиғи Ирам; буларниң һәммиси Едомдики қәбилә башлиқлиридур.

Исраил — йәни Якуп— униң әвлатлири

2 [1] Исраилниң оғуллири Рубән, Шимеон, Лавий, Йәһуда, Иссакар, Зәбулун, [2] Дан, Йүсүп, Бинямин, Нафтали, Гад вә Аширдин ибарәт.

Йәһуданиң әвлатлири

[3] Йәһуданиң оғли Ер, Онан вә Шилаһ еди. Бу үчәйлән Қанаанлиқ Шуяниң қизидин болған. Йәһуданиң тунҗа оғли Ер Пәрвәрдигарниң нәзиридә рәзил болғанлиғидин Пәрвәрдигар униң җенини алған. [4] Йәһудаға келини Тамардин Пәрәз билән Зәраһ төрәлгән. Йәһуданиң җәмий бәш оғли болған.

[5] Пәрәзниң оғуллири Һәзрон билән Һамул еди. [6] Зәраһниң оғуллири Зимри, Етан, Һеман, Калкол билән Дара қатарлиқ бәш еди.

[7] Карминиң оғли Акар еди. Акар болса Худа ләнәт қилған нәрсини елип, «Исраилға бала-қаза кәлтүргүчи» болуп чиқти. [8] Етанниң оғли Азария еди.

Һәзронниң әвлатлири

[9] Һәзрондин төрәлгән оғуллар Йәраһмийәл, Рам вә Каләб еди. [10] Амминадаб Рамдин төрәлгән; Наһшон Амминадабтин төрәлгән; Наһшон Йәһуда қәбилисиниң башлиғи болған. [11] Салмон Наһшондин төрәлгән; Боаз Салмондин төрәлгән. [12] Обәд Боаздин төрәлгән; Йәссә Обәддин төрәлгән. [13] Йәссәниң оғуллириниң тунҗиси Елиаб, иккинчиси Абинадаб, үчинчиси Шимия, [14] төртинчиси Нәтанәл, бәшинчиси Раддай, [15] алтинчиси Озәм, йәттинчиси Давут еди. [16] Зәруия билән Абигаил уларниң сиңлиси еди. Зәруияниң Абишай, Йоаб вә Асаһәл дегән үч оғли бар еди. [17] Амаса Абигаилдин төрәлди; Амасаниң атиси Исмаиллардин болған Йәтәр еди.

Каләбниң әвлатлири

[18] Каләб Азубаһ (Йериот дәпму атилиду)тин оғул көрди; Азубаһтин болған оғуллири Йәшәр, Шобаб вә Ардон еди. [19] Азубаһ өлгәндин кейин Каләб йәнә Әфратни алди; Әфрат униңға Хурни туғуп бәрди. [20] Хурдин Ури төрәлди; Уридин Бәзаләл төрәлди.

1:52 **«Едомлуқларниң қәбилә башлиқлири»** — буниң авалқи хәвәрлирини оқурмәнләргә қолайлиқ яритиш үчүн әнъәнивий тәртипдики 1-айәттин -2-айәткә көчүрүп қойдуқ. **«Алия»** — яки «Алва» — «Яр.» 36:40ни көрүң.
2:4 **«... келини Тамардин... төрәлгән»** — мошу қизиқ вақиә «Яр.» 38-бапта хатирилиниду.
2:7 **«Акар»** — ибраний тилида «аварә, күлпәт, бала-қаза» дегәнни билдүриду. «Йәшуа» 6:1 вә 7:25ни көрүң. Шу йәрдә Акар «Акан» дәп атилиду.
2:9 **«Каләб»** — «Каләб» мошу йәрдә «Калубай» шәклидә. 18-айәтни көрүң.
2:11 **«Салмон»** — яки «Салма». «Рут» 4:21ни көрүң.
2:13 **«Шимия»** — «1Сам.» 17:13дә «Шаммаһ».
2:16 **«Абишай»** — яки «Абшай».
2:17 **«Амасаниң атиси Исмаиллардин болған Йәтәр»** — «2Сам.» 17:25ни көрүң. Йәтәр (Итра) бәлким әслидә Исмаиллар арисида туғулған яки турған еди.
2:18 **«Каләб Азубаһ Йериот дәпму атилидудин оғул көрди»** — яки «Каләб Азубаһдин оғул тапти, шундақла Йериоттин оғул көрди». **«Азубаһтин болған оғуллири Йәшәр...»** — ибраний тилида «Униңдин болған оғуллири Йәшәр...».

[21] Кейин Һәзрон Гилеадниң атиси Макирниң қизини елип бир ястуққа баш қоювиди (у
атмиш яшқа киргәндә уни алған), униңдин Сәгуб төрәлди.
[22] Сәгубтин Яир төрәлди; Яирниң Гилеад зиминида жигирмә үч шәһири бар еди. [23] Гәшур
билән Арам шу жуттикиләрдин «Яирниң йеза-қишлақлири»ни, Кинатни вә униңға қа-
рашлиқ йезилар болуп җәмий атмиш йеза-шәһәрни тартивалди.
Жуқириқиларниң һәммиси Гилеадниң атиси Макирниң әвлатлиридур.
[24] Һәзрон Каләб-Әфратаһда өлгәндин кейин, аяли Абияһ униңға Ашхорни туғди; Ашхор
Тәкоаниң атиси еди

Йәраһмийәлниң әвлатлири

[25] Һәзронниң тунҗа оғли Йәраһмийәлниң оғуллири Рам, Бунаһ, Орән, Озәм вә Ахияһ еди.
[26] Йәраһмийәлниң Атараһ дегән йәнә бир аяли бар еди, у Онамниң аниси еди. [27] Йәраһ-
мийәлниң тунҗа оғли Рамниң оғуллири Мааз, Ямин вә Екәр еди. [28] Онамниң оғуллири
Шаммай билән Яда еди; Шаммайниң оғуллири Надаб билән Абишур еди. [29] Абишур-
ниң аялиниң исми Абиһайил болуп, Абиһайилдин униңға Аһбан билән Молид төрәл-
ди. [30] Надабниң оғуллри Сәләд билән Аппайим еди; Сәләд та өлгичә оғул пәрзәнт көр-
мигән. [31] Йиши Аппайимниң оғли; Шешан Йишиниң оғли; Ахлай Шешанниң оғли еди.
[32] Шаммайниң иниси Яданиң оғуллири Йәтәр билән Йонатан еди; Йәтәр таки өлгичә оғул
пәрзәнт көрмигән. [33] Пәләт билән Заза Йонатанниң оғуллири еди. Жуқириқиларниң һәм-
миси Йәраһмийәлниң әвлатлиридур. [34] Шешан қиз пәрзәнт көрүп, оғул пәрзәнт көрмигән
еди; Шешанниң Мисирлиқ Ярха дәйдиған бир малийи бар еди. [35] Шешан қизини малийи
Ярхаға хотунлуққа бәргән, униңдин Ярхаға Аттай төрәлгән. [36] Аттайдин Натан; Натандин
Забад төрәлгән. [37] Забадтин Ифлал; Ифлалдин Обәд төрәлгән. [38] Обәдтин Йәһу; Йәһудин
Азария төрәлгән. [39] Азариядин Һәләз; Һәләздин Әласаһ төрәлгән. [40] Әласаһтин Сисмай;
Сисмайдин Шаллум төрәлгән. [41] Шаллумдин Йәкамия; Йәкамиядин Әлишама төрәлгән.

Каләбниң башқа әвлатлири

[42] Йәраһмийәлниң иниси Каләбниң оғуллири төвәндикиләр: Миша униң тунҗа оғли
болуп, Зифниң атиси еди; Маришаһму униң оғли болуп, Һебронниң атиси еди. [43] Һе-
бронниң оғуллири Кораһ, Таппуаһ, Рәкәм вә Шема еди. [44] Шемадин Раһам төрәлгән; у
Йоркеамниң атиси еди; Шаммай Рәкәмдин төрәлгән. [45] Маон Шаммайниң оғли; Маон
Бәйт-Зурниң атиси еди. [46] Каләбниң тоқили Әфаһдин Һаран, Моза вә Газәз төрәлгән. Һа-
рандин Газәз төрәлгән.
[47] Яхдайниң оғуллири Рәгәм, Йотам, Гәшан, Пәләт, Әфаһ вә Шаафлар еди. [48] Каләбниң тоқи-
ли Маакаһдин Шебәр билән Тирханаһ төрәлгән; [49] Униңдин йәнә Мадманнаһниң атиси
Шааф, Макбинаниң атиси вә Гибеаһниң атиси Шива төрәлгән. Аксаһ Каләбниң қизи еди.
[50] Жуқириқиларниң һәммиси Каләбниң әвлатлири.
Әфратаһниң тунҗа оғли Хурниң оғуллири: Кириат-Йеаримниң атиси Шобал,
[51] Бәйт-Ләһәмниң атиси Салма, Бәйт-Гадәрниң атиси Харәф еди.
[52] Кириат-Йеаримниң атиси Шобалниң әвлатлири: Хароәһ һәмдә Манахатларниң йери-
ми еди.
[53] Кириат-Йеарим җәмәтлиридикиләр итрийләр, путийлар, шуматийлар, мишраийлар
болуп, бу җәмәтләрдин йәнә зоратийлар билән әштайолийлар айрилип чиққан. [54] Сал-

2:42 **«Маришаһму униң оғли болуп, Һебронниң атиси еди»** — бу айәтниң иккинчи қисмини чүшиниш тәс, башқа тәрҗимилири учриши мүмкин.
2:50 **«Әфратаһ»** — ибраний тилида «Әфрат» униң қисқартилған шәклидур. 19-айәтни көрүң. **«Хурниң оғуллири»** — ибраний тилида «Хурниң оғли» — мошу йәрдә бир нәччә оғуллирини өз ичигә алиду.
2:52 **«Манахатлар»** — яки «Мәнухийларниң»

маниң әвлатлири Бәйт-Ләһәм билән Нитофатлар, Атрот-Бәйт-Йоаблар, Манаһатларниң йерим қисми, зорийлар, 55 Ябәздә олтирақлишип қалған Тәврат хәттатлири, йәни тиратийлар, шимятийләр билән сукатийлар еди. Буларниң һәммиси кенийләр болуп, Рәкаб җәмәтиниң бовиси Хаматниң әвлатлиридин еди.

Давутниң оғуллири

3 1 Давутниң Һебронда туғулған оғуллири: тунҗа оғли Амнон болуп, Йизрәәллик Ахиноамдин болған; иккинчи оғли Даниял Кармәллик Абигаилдин болған; 2 үчинчи оғли Абшалом Гәшурниң падишаси Талмайниң қизи Маакаһдин болған; төртинчи оғли Адония болуп, Һаггиттин болған еди; 3 бәшинчи оғли Шәфатия болуп, Абиталдин болған еди; алтинчи оғли Итриям болуп, униң аяли Әглаһдин болған еди. 4 Бу алтә оғул Давуттин Һебронда төрәлгән; у Һебронда йәттә жил алтә ай, Йерусалимда болса оттуз үч жил сәлтәнәт қилған. 5 Йерусалимда униңға Аммийәлниң қизи Бат-Шуадин бу төртәйлән төрәлгән: улар Шимия, Шобаб, Натан вә Сулайман еди.

6 Йәнә Ибһар, Әлишама, Әлифәләт, 7 Ногаһ, Нәфәг, Яфия, 8 Әлишама, Әлияда, Әлифәләт қатарлиқ тоққуз оғул болған. 9 Буларниң һәммиси Давутниң оғуллири еди; униңдин башқа тоқаллиридин болған оғуллар бар еди; Тамар уларниң сиңлиси еди.

Сулайманниң әвлатлири

10 Сулайманниң оғли Рәһобоам, Рәһобоамниң оғли Абия, Абияниң оғли Аса, Асаниң оғли Йәһошафат, 11 Йәһошафатниң оғли Йорам, Йорамниң оғли Аһазия, Аһазияниң оғли Йоаш, 12 Йоашниң оғли Амазия, Амазияниң оғли Азария, Азарияниң оғли Йотам, 13 Йотамниң оғли Аһаз, Аһазниң оғли Һәзәкия, Һәзәкияниң оғли Манассәһ, 14 Манассәһниң оғли Амон, Амонниң оғли Йосия еди. 15 Йосияниң оғуллири: тунҗа оғли Йоһанан, иккинчи оғли Йәһоаким, үчинчи оғли Зәдәкия, төртинчи оғли Шаллум еди. 16 Йәһоакимниң оғуллири: оғли Йәконияһ билән оғли Зәдәкия.

Падиша җәмәтиниң нәсәпнамиси — Сүргүн болғандин кейин

17 Сүргүн қилинған Йәконияһниң оғуллири: — Шеалтиәл униң оғли еди; 18 йәнә Малқирам, Пәдаяһ, Шәназзар, Йәкамия, Һошама вә Нәбадия еди.

19 Пәдаяһниң оғуллири Зәруббабәл билән Шимәй еди; Зәруббабәлниң пәрзәнтлири: — Мәшуллам билән Һanания вә уларниң сиңлиси Шеломит еди; 20 Униң йәнә Һашубаһ, Оһәл, Бәрәкия, Һасадия, Юшаб-Һәсәд қатарлиқ бәш оғли бар еди.

21 Һананияниң оғуллири Пилатия вә Йәшая еди; униң әвлатлири йәнә Рефаяниң оғуллири, Арнанниң оғуллири, Обадияниң оғуллири вә Шеканияниң оғуллири еди. 22 Шеканияниң әвлатлири мунулар: униң оғли Шемая; Шемаяниң оғуллири Һаттуш, Йигеал, Бария, Неария, Шафат болуп җәмий алтә еди. 23 Неарияниң оғуллири Әлйойинай, Һәзәкия, Азрикам болуп җәмий үч еди. 24 Әлйойинайниң оғуллири Ходавия, Әлияшиб, Пәлая, Аккуб, Йоһанан, Делая, Анани болуп җәмий йәттә еди.

2:55 **«Тәврат хәттатлири»** — бәлким хәлиқниң хизмитидә болуп Тәврат көчүрмилирини йезип чиққучилар еди. **«Рәкаб җәмәтиниң...»** — яки «Бәйт-Рәкабниң...».
3:5 **«Бат-Шуа»** — яки «Бат-Шеба» — «1Сам.» 11:3ни көрүң.
3:6 **«Әлишама»** — яки «Әлишуа» — 14:5ни көрүң. **«Әлифәләт»** — яки «Әлпәләт» — 14:5ни көрүң.
3:11 **«Йорам»** — бәзи йәрләрдә «Йәһорам» дейилиду.
3:16 **«Йәконияһ»** — башқа шәкли «Йәһоакин».
3:17 **«Шеалтиәл»** — башқа шәкли «Салатиәл».
3:22 **«Йигеал»** — яки «Игал».

Йәһуда әвлатлириниң тәкрар баян қилиниши

4 1 Йәһуданиң оғуллири Пәрәз, Һәзрон, Карми, Хур вә Шобал еди. 2 Шобалниң оғли Реаядин Җаһат төрәлди; Җаһаттин Ахумай билән Лахад төрәлди. Булар Зоратий җәмәтидин еди. 3 Етамниң оғуллири Йизрәәл, Ишма, Идбаш еди; уларниң сиңлисиниң исми Һазилилпони еди. 4 Гәдорниң атиси Пәнуәл; Хушаһниң атиси Езәр еди; буларниң һәммиси Бәйт-Ләһәмниң атиси болған Әфратаһниң тунҗа оғли Хурдин төрәлгән.
5 Тәкоаниң атиси Ашхурниң Һелаһ вә Наараһ дегән икки аяли бар еди. 6 Наараһ Ашхурға Ахуззам, Һәфәр, Тәмәни, Хааштарини туғуп бәрди; буларниң һәммиси Наараһниң оғуллири. 7 Һелаһниң оғуллири Зәрәт, Зоһар билән Әтнан вә 8 Коз еди; Коздин Аноб, Һаззибиба билән Харумниң оғли Ахарһәлниң җәмәтлири төрәлди.
9 Ябәз өз қериндашлири ичидә һәммидин бәк һөрмәтлик еди, аниси: «Туғути үстидә бәк азапландим» дәп униңға Ябәз дегән исимни қойған. 10 Ябәз Исраилниң Худасиға нида қилип: «Мени наһайити көп бәрикәтлигән болсаң, зиминимни кеңәйтсәң, қолуң билән мени йөләп, бала-қазадин сақлап, маңа азап-оқубәтни көрсәтмигәйсән!» — дәп тилиди. Худа униң тилигини иҗабәт әйлиди.
11 Шухаһниң иниси Келубтин Мехир төрәлгән; Мехир Ештонниң атиси еди. 12 Ештондин Бәйт-Рафа, Пасеаһ вә Ир-Наһашниң атиси Техиннаһ төрәлди; буларниң һәммиси Рикаһлиқлар еди.
13 Кеназниң оғли Отнийәл билән Серая еди; Отнийәлниң оғли Хатат билән Меонотай еди. 14 Меонотайдин Офраһ төрәлди. Сераядин «Һүнәрвәнләр җилғиси»дикиләрниң әҗдади болған Йоаб төрәлди (улар әслидә һүнәрвәнләр еди). 15 Йәфуннәһниң оғли Каләбниң оғуллири Иру, Елаһ билән Наам еди; Елаһниң оғли Кеназ еди. 16 Йәһаллилиәлниң оғуллири Зиф билән Зифаһ, Тирия билән Асарийәл еди. 17-18 Әзраниң оғуллири: — Йәтәр, Мерәд, Ефәр вә Ялонлар; Мерәд Пирәвнниң қизи Битияни алди; у һамилдар болуп Мәрийәм, Шаммай билән Ештемоаниң атиси Ишбаһни туғди. Булар Битиядин болған оғуллар. Мерәдниң Йәһудалардин болған аяли болса Гәдорниң атиси Йәрәдни, Сокоһниң атиси Һәбәр билән Заноаһниң атиси Йәкутийәлни туғди.
19 Наһамниң сиңлиси Ходияниң аялидин Гармилиқ Кеилаһниң атиси билән Маакат җәмәтидин болған Ештемоаниң атиси төрәлгән.
20 Шимонниң оғуллири Амнон вә Риннаһ, Бән-Һанан билән Тилон еди.
Йишиниң оғуллири Зоһәт билән Бин-Зоһәт еди.
21 Шелаһ Йәһуданиң оғли еди; униңдин төрәлгән Лекаһниң атиси Ер, Марәшаһниң атиси Лаадаһ вә Бәйт-Ашбияда олтирақлашқан чәкмән тоқуғучиларниң җәмәтлири 22 вә йәнә Йоким, Козибалиқлар, Йоаш билән Сараф (булар иккиси Моаб жутиға һөкүмранлиқ қилған) вә Яшуби-Ләһәмләрму бар еди (буларниң һәммиси қедимки хатириләрдур). 23 Булар Нетайим вә Гәдәраһда олтирақлашқан болуп, кулалчилар еди; улар шу йәрдә туруп падишаниң хизмитидә болатти.

Шимеонниң әвлатлири

24 Нәмуәл вә Ямин, Яриб, Зәраһ билән Саул Шимеонниң оғуллири еди. 25 Шаллом Саулниң оғли; Мибсам Шалломниң оғли, Мишма Мибсамниң оғли еди. 26 Мишманиң әвлат-

---

4:3 «Етамниң оғуллири Йизрәәл,...» — яки «Етамниң атисидин болған: Йизрәәл,...» (көп кона көчүрмиләрдә «атиси» дейилиду). Мошу йәрдә бир қисим қедимки тәрҗимә нусхилиридин пайдилинип «оғуллири» дәп алдуқ.
4:9 «Ябәз өз қериндашлири ичидә... аниси: «Туғути үстидә бәк азапландим» дәп униңға Ябәз дегән исимни қойған» — Ябәзниң Йәһуда җәмәтиниң қайси аилисидин чиққанлиғи тоғрилиқ башқа хәвиримиз йоқ. Корниң аилисидин болуши мүмкин (8-айәтни көрүң). Ибраний тилида «азап» вә «Ябәз» дегәнниң тәләппузи йеқин.
4:12 «Ир-Наһашниң атиси» — яки «Наһаш шәһиридикиләрниң атиси».
4:14 «Һүнәрвәнләр җилғиси» — ибраний тилида «Ге-Харашим».
4:24 «Нәмуәл» — «Яр.» 46:10да «Йәмуәл».

лири төвәндикиләр: — Мишманиң оғли Хаммуил; Хаммуилниң оғли Заккур; Заккурниң оғли Шимәй еди. [27] Шимәйниң он алтә оғли, алтә қизи бар еди; униң ака-инилириниң пәрзәнди көп болмиғачқа, уларниң һәр қайсисиниң җәмәтиниң пәрзәнтлири Йәһуда җәмәтиниңкидәк ундақ көп болмиған. [28] Улар Бәәр-шеба, Моладаһ, Һазар-Шуал, [29] Билхаһ, Езәм, Толад, [30] Бетуәл, Хормаһ, Зиклаг, [31] Бәйт-Маркабот, Һазар-Сусим, Бәйт-Бири вә Шааримға маканлашқан еди. Таки Давут падишаниң дәвригичә буларниң һәммиси уларниң шәһәрлири еди. [32] Улар олтирақлашқан җайлар Етам, Айин, Риммон, Токән вә Ашан қатарлиқ бәш шәһәрниму өз ичигә алған. [33] Вә бу шәһәрләрниң әпчүрисидики барлиқ йеза-кәнтләр таки Баалға қәдәр шуларға қарайтти. Болар болса улар маканлашқан җайлар болуп, уларниң өз нәсәпнамилириму бар еди.

[34] Уларниң җәмәт башлири Мешобаб, Ямләк, Амазияниң оғли Йошаһ, [35] Йоел, Йосибияниң оғли Йәһу (Йосибия Сераяниң оғли, Серая Асиәлниң оғли еди), [36] Әлйойинай, Яакобаһ, Йәшоһая, Асая, Адиәл, Йәсимиәл, Беная [37] вә Шифиниң оғли Зизалар еди (Шифи Аллонниң оғли, Аллон Йәдаяниң оғли, Йәдая Шимриниң оғли, Шимри Шемаяниң оғли еди). [38] Жуқирида хатирилəп өтүлгән исимларниң һәммиси һәр қайси җәмәт башлири еди; буларниң җәмәтлириниң һәммиси наһайити гүлләнгән еди. [39] Улар қой падилириға отлақ изләп таки Гәдор еғизиғичә, йәни җилғиниң күн чиқиш тәрипигичә барған еди. [40] Улар шу йәрдә япйешил, наһайити мунбәт бир отлақ тапқан; у йәр толиму кәң, һәм таза һәм тинич еди. Илгири шу йәрдә олтирақлашқанлар Һамдикиләрдин екән.

[41] Жуқирида тилға елип өтүлгән кишиләр Йәһуданиң падишаси Һәзәкияниң заманида шу Һамдикиләрниң чедирлириға вә у йәрләрдә олтиришлиқ Мионлуқларға һуҗум қилип уларни тамамән йоқатқан еди, таки бүгүнгә қәдәр; улар шуларниң йәрлиригә маканлашти, чүнки у йәрләрдә падилирини баққидәк отлақ бар еди.

[42] Шу чағларда Шимеонлардин йәнә бәш йүз киши Сеир теғиға қарап маңди, уларниң йолбашчилири Йишиниң оғуллири Пилатия, Неария, Рефая билән Узриәл еди; [43] улар қечип тирик қалған Амаләкләрниму өлтүрүп, бүгүнгә қәдәр шу йәрдә маканлишип өтүватиду.

Рубәнниң әвлатлири

5 [1] Исраилниң тунҗа оғли Рубәнниң оғуллири мунулар: —

(Рубән гәрчә тунҗа оғул болғини билән, лекин атисиниң тоқили билән зина қилғанлиғи үчүн, униң чоң оғуллуқ һоқуқи Исраилниң оғли болған Йүсүпниң оғуллириға өткүзүветилгән. Шуңа нәсәпнамә бойичә у чоң оғул һесапланмайду. [2] Йәһуда қериндашлири ичидә үстүнлүккә егә болған болсиму вә идарә қилғучи униңдин чиққан болсиму, лекин чоң оғуллуқ һоқуқи Йүсүпкә тәвә болуп кәткән): —

[3] Исраилниң тунҗиси Рубәнниң оғуллири мунулар: — Һанох вә Паллу, Һәзрон вә Карми.

[4] Йоелниң әвлатлири мунулар: - Йоелниң оғли Шемая, Шемаяниң оғли Гог, Гогниң оғли Шимәй, [5] Шимәйниң оғли Микаһ, Микаһниң оғли Реая, Реаяниң оғли Баал, [6] Баалниң оғли Бәәраһ; Бәәраһ Асурийә падишаси Тилгат-Пилнәсәр тәрипидин тутқун қилип кетилгән. У чағда у Рубән қәбилисиниң башлиғи еди.

[7] Униң инилири нәсәпнамисидә хатириләнгәндәк, җәмәтлириниң тарихи бойичә йолбашчи болған Җәийәл, Зәкәрия вә Бела дәп пүтүлгән еди [8] (Бела Азазниң оғли, Азаз

4:33 «Баалға қәдәр...» — яки «Баалатқа қәдәр...».

5:1 атисиниң тоқили билән зина қилғанлиғи үчүн...» — ибраний тилида «атисиниң ятқан орнини булғиғини үчүн...» билән ипадилиниду. «Яр.» 35:22ни көрүң.

5:2 «идарә қилғучи» — бәлким Давут падиша вә униң әвлатлирини көрситиду.

5:6 «Асурийә» — Асурийә ибраний тилида «Ашур».

Шеманиң оғли, Шема Йоелниң оғли еди). Йоеллар Ароәрдә, Небо вә Баал-Меонғичә со-
зулған җайларда туратти. [9] Улар йәнә күн чиқишқа қарап таки Әфрат дәриясиниң бу
тәрипидики чөлниң кириш еғизиға қәдәр олтирақлашти; чүнки уларниң Гилеад жути-
дики чарва маллири көпийип кәткән еди. [10] Саулниң сәлтәнитиниң күнлиридә улар һа-
гарийлар билән уруш қилишти; һагарийлар уларниң қолида мәғлуп болғандин кейин
улар Гилеадниң күн чиқиш тәрипидики пүтүн зиминда һагарийларниң чедирлирида
маканлашти.

Гадниң әвлатлири

[11] Уларниң удулида Гадниң әвлатлири таки Саликаһға қәдәр Башан зиминиға макан-
лашқан еди. [12] Башанда маканлашқанлардин қәбилә башлиғи Йоел, муавин қәбилә
башлиғи Шафам бар еди; йәнә Янай билән Шафатму бар еди.
[13] Уларниң уруқ-туққанлири җәмәтнамиләр бойичә Микаил, Мәшуллам, Шеба, Йорай,
Якан, Зия вә Ебәр болуп, җәмий йәттә еди. [14] Жуқиридикиләрниң һәммиси Абиһайил-
ниң оғуллири еди. Абиһайил Хуриниң оғли, Хури Яроаһниң оғли, Яроаһ Гилеадниң
оғли, Гилеад Микаилниң оғли, Микаил Йәшишайниң оғли, Йәшишай Яһдониң оғли,
Яһдо бузниң оғли еди; [15] Гуниниң нәвриси, Абдиәлниң оғли Ахи уларниң җәмәт беши
еди. [16] Улар Гилеадқа, Башанға вә Башанға тәвә йеза-кәнтләргә, шундақла пүткүл Шарон
яйлиғиға, таки төрт четигичә маканлашқан еди. [17] Буларниң һәммиси Йәһуда падиша-
си Йотам вә Исраил падишаси Йәробоамниң сәлтәнитиниң күнлиридә нәсәпнамиләргә
пүтүлгән еди.
[18] Рубән, Гад қәбилилириниң вә Манассәһ йерим қәбилисиниң батур, қалқан-қилич ту-
талайдиған, оқя аталайдиған һәм җәңгә маһир қириқ төрт миң йәттә йүз атмиш җәң-
гивар адими бар еди. [19] Улар һагарийлар, Йәтурлар, Нафишлар вә Нодаблар билән җәң
қилған. [20] Улар җәң қилғанда мәдәт тепип, һагарийлар вә улар билән иттипақдашлар-
ниң һәммиси уларниң қолиға тапшурулған; чүнки улар җәң үстидә Худаға нида қилған;
улар Униңға таянғачқа, Худа уларниң тилигини иҗабәт қилған.
[21] Улар йәнә дүшмәнниң чарва-маллирини, җүмлидин әллик миң төгә, икки йүз әллик
миң қой, икки миң ешигини олҗа алған вә йүз миң җанни әсир алған. [22] Бу уруш Худа-
ниң нийитидин болғачқа, дүшмәндин өлгәнләр наһайити көп болған; сүргүн қилинғичә
улар шуларниң йерини ишғал қилип турған.

Манассәһниң йерим қәбилиси

[23] Манассәһниң йерим қәбилисидикиләр Башандин Баал-һәрмон, Сенир, һәрмон теғиға
қәдәр болған зиминда йейилип маканлашти. Улар зор көпәйгән. [24] Уларниң җәмәт
башлиқлири Ефәр, Иши, Әлийәл, Азриәл, Йәримия, Ходавия вә Яһдийәл еди; уларниң
һәммиси наһайити батур җәңчиләр, мәшһур мөтивәрләр, шундақла һәр қайсиси өз
җәмәтигә җәмәт беши еди. [25] Улар ата-бовилириниң Худасидин йүз өрүп, бузуқлуқ қи-
лип Худа әслидә өзлири алдида йоқатқан шу йәрдики таипиләрниң илаһлириға әгишип
кәтти. [26] Шуниң билән Исраилниң Худаси Асурийә падишаси Пул (йәни Асурийә пади-
шаси Тилгат-Пилнәсәр)ниң роһини қозғиши билән, у уларни, йәни Рубән қәбилисиди-
киләрни, Гад қәбилисидикиләрни вә Манассәһ йерим қәбилисидикиләрни Халаһ, Хабор
вә Хараға һәм Гозан дәрияси бойиға сүргүн қилип елип кәтти; уларниң әвлатлири таки
бүгүнгә қәдәр техичә шу йәрдә маканлишип турмақта.

5:25 **«бузуқлуқ қилиш»** — ибраний тилида «бузуқлуқ қилиш» «паһишивазлиқ қилиш» билән ипадилиниду. Көчмә мәнаси, Худаға вапасизлиқ қилип бутларниң кәйнидин меңиштин ибарәт. Униң үстигә бу бутпәрәсликкә мунасивәтлик «бутқа аталған паһишивазлиқ» дегән һәрикәтләрму бар еди.

Лавийларниң, җүмлидин баш каһинларниң нәсәпнамиси

6 [1] Лавийниң оғуллири Гәршон, Коһат вә Мәрари. [2] Коһатниң оғли Амрам, Изһар, Һеброн
вә Уззиәл еди. [3] Амрамниң пәрзәнтлири Һарун, Муса вә Мәрйәм еди. Һарунниң оғли
Надаб, Абиһу, Әлиазар вә Итамар еди.
[4] Әлиазардин Финиһас, Финиһастин Абишуа, [5] Абишуадин Букки, Буккидин Уззи, [6] Уззи-
дин Зәраһия, Зәраһиядин Мерайот, [7] Мерайоттин Амария, Амариядин Ахитуб, [8] Ахитуб-
тин Задок, Задоктин Ахимааз, [9] Ахимааздин Азария, Азариядин Йоһанан, [10] Йоһанандин
Азария (бу Азария Йерусалимда Сулайман салғузған муқәддәс өйдә каһинлиқ хизмити-
дә болған), [11] Азариядин Амария, Амариядин Ахитуб, [12] Ахитубтин Задок, Задоктин Шал-
лум, [13] Шаллумдин Һилқия, Һилқиядин Азария, [14] Азариядин Серая, Сераядин Йәһозадак
төрәлди; [15] Пәрвәрдигар Небоқаднәсарниң вастиси билән Йәһудадикиләр билән Йеруса-
лимдикиләрни сүргүн қилидиған чағда, бу Йәһозадакму сүргүн қилинған.

Лавийниң башқа әвлатлири

[16] Лавийниң оғли Гәршом, Коһат вә Мәрари.
[17] Гәршомниң оғуллириниң исми Либни вә Шимәй еди. [18] Коһатниң оғуллири Амрам,
Изһар, Һеброн вә Уззиәл еди. [19] Мәрариниң оғуллири Маһли вә Муши еди. Булар Лавий-
ларға мәнсуп һәр қайси җамәтләр ичидики аилиләр еди.
[20] Гәршомниң әвлатлири төвәндикичә: Гәршомниң оғли Либни, Либниниң оғли Җаһат,
Җаһатниң оғли Зиммаһ, [21] Зиммаһниң оғли Йоаһ, Йоаһниң оғли Иддо, Иддониң оғли
Зәраһ, Зәраһниң оғли Йиятирай еди.
[22] Гоһатниң әвлатлири төвәндикичә: Гоһатниң оғли Амминадаб, Амминадабниң оғли
Кораһ, Кораһниң оғли Ассир, [23] Ассирниң оғли Әлканаһ, Әлканаһниң оғли Ебиасаф, Еби-
асафниң оғли Ассир, [24] Ассирниң оғли Таһат, Таһатниң оғли Уриәл, Уриәлниң оғли Уз-
зия, Уззияниң оғли Шаул еди.
[25] Әлканаһниң оғуллири Амасай вә Ахимот, [26] Ахимотниң оғли Әлканаһ, Әлканаһниң
оғли Зофай, Зофайниң оғли Наһат, [27] Наһатниң оғли Елиаб, Елиабниң оғли Йәроһам,
Йәроһамниң оғли Әлканаһ еди.
[28] Самуилниң оғуллири төвәндикичә: тунҗа оғли Йоел, иккинчи оғли Абия еди.
[29] Мәрариниң әвлатлири төвәндикичә: Мәрариниң оғли Маһли, Маһлиниң оғли Либни,
Либниниң оғли Шимәй, Шимәйниң оғли Узза, [30] Уззаниң оғли Шимия, Шимияниң оғли
Һаггия, Һаггияниң оғли Асая еди.

Давут нәғмә-нава ишлириға қойған мәхсус адәмләр

[31] Давут әһдә сандуғи убдан орунлаштурулғандин кейин Пәрвәрдигарниң өйидә нәғми-
чилик ишлириға мәсъул болушқа төвәндики кишиләрни қойди. [32] Улар таки Сулайман
Йерусалимда Пәрвәрдигарниң өйини ясатқанға қәдәр, «җамаәт чедири»ниң алдида
күй ейтиш хизмитини өтәп кәлди. Улар вәзиписини бәлгүләнгән тәртиви билән өтигән

6:3 **«Мәрйәм»** — ибраний тилида «Марям».
6:16 **«Гәршом»** — яки «Гәршон».
6:25 **«Әлканаһниң оғуллири Амасай вә Ахимот,...»** — төвәндики изаһатни көрүң.
6:26 **«Әлканаһниң оғуллири Амасай вә Ахимот, Ахимотниң оғли Әлканаһ, Әлканаһниң оғли...»** — (25-26-айәтләрдә) яки «Әлканаһниң оғуллири — униң (йәни Ахимотниң) оғли Әлканаһ, Әлканаһниң оғли...». Кона көчүрмиләрдә нәччә вариянт бар.
6:27 **«Йәроһамниң оғли Әлканаһ еди...»** — грек тилидики тәрҗимиси (LXX)дә: «Әлканаһниң оғли Самуил» дегән сөзләр мошу йәрдә қошулиду. Дәрвәқә, Әлканаһниң оғли Самуил еди («1Сам.» 1:1-20ни көрүң.
6:31 **«әһдә сандуғи убдан орунлаштурулған...»** — ибраний тилида «әһдә сандуғи арамлиққа қоюлған...» дегән сөзләр билән ипадилиниду.

еди. 33 Төвәндикиләр вәзипә өтигән адәмләр вә уларниң әвлатлири: — Коһатниң әвлат-
лири ичидә: — нәғмичи Һеман бар еди. Һеман Йоелниң оғли, Йоел Самуилниң оғли
еди. 34 Самуил Әлканаһниң оғли, Әлканаһ Йәроһамниң оғли, Йәроһам Әлийәлниң оғли,
Әлийәл Тоаһниң оғли, 35 Тоаһ Зуфниң оғли, Зуф Әлканаһниң оғли, Әлканаһ Маһатниң
оғли, Маһат Амасайниң оғли, 36 Амасай Әлканаһниң оғли, Әлканаһ Йоелниң оғли, Йоел
Азарияниң оғли, Азария Зәфанияниң оғли, 37 Зәфания Таһатниң оғли, Таһат Ассирниң
оғли, Ассир Ебиасафниң оғли, Ебиасаф Кораһниң оғли, 38 Кораһ Изһарниң оғли, Изһар
Коһатниң оғли, Коһат Лавийниң оғли, Лавий Исраилниң оғли еди. 39 Һеманниң оң тәри-
пидә хизмәттә турған қериндиши Асаф еди. Асаф болса Бәрәкияниң оғли, Бәрәкия Ши-
мияниң оғли, 40 Шимия Микаилниң оғли, Микаил Баасияниң оғли, Баасия Малкияниң
оғли, 41 Малкия Етниниң оғли, Етни Зәраһниң оғли, Зәраһ Адаяниң оғли, 42 Адая Етанниң
оғли, Етан Зиммаһниң оғли, Зиммаһ Шимәйниң оғли, 43 Шимәй Җаһатниң оғли, Җаһат
Гәршомниң оғли, Гәршом Лавийниң оғли еди.
44 Һеман билән Асафниң сол тәрипидә хизмәттә турған қериндашлири Мәрариниң
әвлатлиридин Етанлар еди. Етан болса Кишиниң оғли еди, Киши Абдиниң оғли, Абди
Маллуқниң оғли, 45 Маллуқ Һашабияниң оғли, Һашабия Амазияниң оғли, Амазия Һилқи-
яниң оғли, 46 Һилқия Амзиниң оғли, Амзи Баниниң оғли, Бани Шемәрниң оғли, 47 Шемәр
Маһлиниң оғли, Маһли Мушиниң оғли, Муши Мәрариниң оғли, Мәрари Лавийниң оғли
еди.

Һарун әвлатлириниң вәзипилири

48 Уларниң қалған Лавий қериндашлири болса һәммиси Худаниң өйи, йәни ибадәт че-
диридики башқа хизмәтләрни бежиришкә аталған еди.
49 Һарун вә униң әвлатлири болса Худаниң хизмәткари Мусаниң тапилиғинидәк көй-
дүрмә қурбанлиқ сунулидиған қурбангаһта қурбанлиқлар сунуп, хушбуйгаһда хушбуй
йеқип, муқәддәсгаһдики барлиқ хизмәтләрни ада қилатти, шундақла Исраиллар үчүн
кәчүрүм-кафарәт ишлирини қилатти.
50 Һаруннниң әвлатлири төвәндикичә: Һаруннниң оғли Әлиазар, Әлиазарниң оғли Фи-
ниһас, Финиһасниң оғли Абишуя, 51 Абишуяниң оғли Букки, Буккиниң оғли Уззи, Уззи-
ниң оғли Зәраһия, 52 Зәраһияниң оғли Мерайот, Мерайотниң оғли Амария, Амарияниң
оғли Ахитуб, 53 Ахитубниң оғли Задок, Задокниң оғли Ахимааз еди.

Һарун әвлатлириниң шәһәрлири

54 Төвәндикиләр Һаруннниң әвлатлириниң өз зимини ичидә макан тутуп олтарған йәр-
лири: — Коһат җәмәтиниң йәрлири болса (мошу йәрләр чәк ташлаш арқилиқ уларға тәқ-
сим қилинған): —
55 Йәһуда зиминидики Һеброн вә Һеброннниң төрт әтрапидики етизлиқлири уларға
тәқсим қилинған 56 (лекин бу шәһәрниң әтрапидики отлуқлар вә шәһәргә қарашлиқ
йеза-кәнтләр болса Йәфуннәһниң оғли Каләбкә берилди). 57 Һаруннниң әвлатлириға
«панаһлиқ шәһири» Һеброн берилди; буниңдин башқа Либнаһ билән униңға тәвә етиз-
лиқлар, Яттир, Ештемоа вә униңға тәвә етизлиқлар, 58 Һилән вә униңға тәвә етизлиқлар,

---

6:32 **«җамаәт чедири»** — яки «ибадәт макан-чедири». «1Пад.» 8:4ни көрүң.
6:40 **«Баасия»** — яки «Маасияһ».
6:49 **«Муқәддәсгаһ»** — яки «әң муқәддәс җай». **«кафарәт»** — «гуналарни йепиш» дегән гәп.
6:54 **«чәк ташланғанда»** — Йәшуа пәйғәмбәр болған вақтида, Исраилниң һәр бир қәбилиси егиләйдиған йәрләр чәк ташлаш арқилиқ бекитилгән еди «Йәшуа» 21-бапни көрүң.
6:57 **«панаһлиқ шәһири»** — «Чөл.» 35:6-34ни вә шу айәтләрдики изаһатларни көрүң.

Дәбир вә униңға тәвә етизлиқлар, [59] Ашан вә униңға тәвә етизлиқлар, Бәйт-Шәмәш вә униңға тәвә етизлиқларму тәқсим қилинған; [60] Йәнә Бинямин қәбилисидики зиминдин Геба вә униңға тәвә етизлиқлар, Алләмәт вә униңға тәвә етизлиқлар, Анатот вә униңға тәвә етизлиқлар бөлүп берилгән. Улар җәмәтлири бойичә еришкән шәһәр җәмий он үч болди.

[61] Коһатниң башқа әвлатлириға болса ташланған чәккә чиққини бойичә, Манассәһ йерим қәбилисиниң зиминидин он шәһәр бөлүп берилди.

[62] Гәршомниң әвлатлириға, җәмәтигә қарап, Иссакар қәбилиси, Ашир қәбилиси, Нафтали қәбилиси вә Башан жутидики Манассәһ йерим қәбилисиниң зиминидин он үч шәһәр бөлүп берилди.

[63] Мәрариниң әвлатлириға, җәмәтигә қарап, ташланған чәккә чиққини бойичә, Рубән қәбилиси, Гад қәбилиси вә Зәбулун қәбилисидин он икки шәһәр бөлүп берилди.

[64] Исраиллар шундақ қилип бу шәһәрләрни вә уларға тәвә етизлиқларниң һәммисини Лавийларға бөлүп бәрди. [65] Улар ташланған чәккә чиққини бойичә, йәнә жуқурида нами аталған шәһәрләрни Йәһуда қәбилисидин, Шимеон қәбилисидин вә Бинямин қәбилисидин елип уларға бәрди.

[66] Коһатниң әвлатлиридин болған бәзи җәмәтләргә Әфраим қәбилисиниң зимини тәвәсидики шәһәрләрдин бөлүп берилгәнлириму болди. [67] Исраиллар уларға йәнә икки «панаһлиқ шәһири», йәни Әфраим тағлиғиға жайлашқан Шәкәм вә униңға тәвә етизлиқларни вә Гәзәр вә униңға тәвә етизлиқларни бәрди; [68] Йәнә Йокмиям вә униңға тәвә етизлиқларни, Бәйт-Һорон вә униңға тәвә етизлиқларни, [69] Айҗалон вә униңға тәвә етизлиқларни, Гат-Риммон вә униңға тәвә етизлиқларни уларға бәрди. [70] Исраиллар йәнә Манассәһ йерим қәбилисидин Анер вә униңға тәвә етизлиқларни, Билеам вә униңға тәвә етизлиқларни Коһатниң қалған җәмәтлиригә бәрди.

[71] Гәршомниң әвлатлириға Манассәһ йерим қәбилисидики җәмәтләрниң зиминидин Башандики Голан вә Голанға тәвә етизлиқлар, Аштарот вә униңға тәвә етизлиқлар берилди; [72] Иссакар қәбилисидин Кәдәш вә униңға тәвә етизлиқлар, Дабират вә униңға тәвә етизлиқлар, [73] Рамот вә униңға тәвә етизлиқлар, Анәм вә униңға тәвә етизлиқлар берилди; [74] Ашир қәбилисидин уларға Машал вә униңға тәвә етизлиқлар, Абдон вә униңға тәвә етизлиқлар, [75] Хукок вә униңға тәвә етизлиқлар, Рәһоб вә униңға тәвә етизлиқлар берилди; [76] Нафтали қәбилисидин Галилийәдики Кәдәш вә униңға тәвә етизлиқлар, Һаммон вә униңға тәвә етизлиқлар, Кириатайим вә униңға тәвә етизлиқларму берилди.

[77] Мәрариниң қалған әвлатлириға болса Зәбулун қәбилисидин Риммоно вә униңға тәвә етизлиқлар, Табор вә униңға тәвә етизлиқлар берилди; [78] Йәнә Рубән қәбилисиниңкидин, Иордан дәриясиниң у тәрипидин, Йерихониң шәрқий удулидики, йәни Иордан дәриясиниң күнчиқиш бойидики йәрләрдин чөлдики Бәзәр вә униңға тәвә етизлиқлар, Яһзаһ вә униңға тәвә етизлиқлар, [79] Кәдәмот вә униңға тәвә етизлиқлар, Мефаат вә униңға тәвә етизлиқлар берилди; [80] Гад қәбилисидинму болса уларға Гилеадтики Рамот вә униңға тәвә етизлиқлар, Маһанаим вә униңға тәвә етизлиқлар, [81] Һәшбон вә униңға тәвә етизлиқлар, Яазәр вә униңға тәвә етизлиқлар берилди.

6:58 **«Һилән»** — яки «Һиләз» яки «Һолон» («Йә.» 21:15).

6:61 **«Манассәһ йерим қәбилисиниң зиминидин он шәһәр бөлүп берилди»** — бәзи кона көчүрмиләрдә «Манассәһ йерим қәбилисиниң зиминидин, Әфраим қәбилиси (зимини)дин вә дан қәбилиси (зимини)динму он шәһәр бөлүп берилди» дейилиду. 66-айәтниму көрүң.

6:72 **«Дабират»** — яки «Добрат».

6:77 **«Мәрариниң қалған әвлатлириға болса Зәбулун қәбилисидин Риммоно...»** — бәзи кона көчүрмиләрдә (мәсилән, Тәвратниң грек тилидики тәрҗимиси LXXдә) мошу йәрдә «Мәрариниң қалған әвлатлириға болса Зәбулун қәбилисидин Йокниям вә униңға тәвә отлақлар, Картаһ вә униңға тәвә етизлиқлар вә Риммоно.... » дейилиду.

Иссакарниң әвлатлири

7 1 Иссакарниң оғуллири: — Тола, Пуаһ, Яшуб вә Шимрон дегән төртәйлән еди. 2 Толаниң
оғуллири: — Уззи, Рефая, Йерийәл, Яһмай, Йибсам вә Самуилдин ибарәт, буларниң
һәммиси җамәт беши еди. Давутниң заманида Толаниң адәм сани нәсәпнамиләрдә
жигирмә икки миң алтә йүз батур җәңчи дәп хатириләнгән.
3 Уззиниң оғли Израқия еди, Израқияниң оғуллири Микаил, Обадия, Йоел вә Ишия еди.
Бу бәшәйләнниң һәммиси җамәт беши еди. 4 Нәсәпнамиләр бойичә улар билән биллә
һесапланғанлардин җәңгивар оттуз алтә миң адәм бар еди; чүнки уларниң хотун, ба-
ла-җақилири наһайити көп еди.
5 Буларниң Иссакарниң барлиқ җәмәтлири ичидики батур җәңчи қериндашлири билән
қошулуп, нәсәб бойичә тизимға елинған җәмий сәксән йәттә миң адими бар еди.

Бинияминниң әвлатлири

6 Бинияминниң Бела, Бәкәр вә Йәдияйәл дегән үч оғли бар еди. 7 Беланиң Езбон, Уззи, Уз-
зиәл, Йәримот вә Ири дегән бәш оғли болуп, һәммиси җамәт беши еди; уларниң нәсәп-
намилиригә тизимға елинған җәмий жигирмә икки миң оттуз төрт батур җәңчи бар
еди.
8 Бәкәрниң оғуллири Земираһ, Йоаш, Әлиезәр, Әлйойинай, Омри, Йәрәмот, Абия, Ана-
тот вә Аламәт еди. Буларниң һәммиси Бәкәрниң оғуллири болуп, 9 Җәмәт башлири еди;
уларниң нәсәпнамилиригә тизимға елинған җәмий жигирмә миң икки йүз батур җәң-
чи бар еди.
10 Йәдияйәлниң оғли Билһан еди; Билһанниң оғуллири Йәуш, Биниямин, Әхуд, Кәнааннаһ,
Зетан, Таршиш вә Ахишаһар еди; 11 Буларниң һәммиси Йәдияйәлниң әвлатлири, җамәт
башлири вә батур җәңчиләр еди. Уларниң нәсәпнамилиригә тизимланғанларниң җәңгә
чиқилайдиғанлири җәмий он йәттә миң икки йүз еди. 12 Шуппийлар вә Хуппийлар бол-
са йәнә Ирниң әвлатлири еди; Хушийлар Ахәрниң әвлатлири еди.

Нафталиниң әвлатлири

13 Нафталиниң оғуллири: Яһзиәл, Гуни, Йәзәр, Шаллом; буларниң һәммиси Билһаһниң
оғуллири еди.

Манассәһниң әвлатлири

14 Манассәһниң оғуллири: — Униң Сурийәлик тоқилидин Асриәл төрәлгән; униңдин
йәнә Гилеадниң атиси Макир туғулған. 15 Макир Шуппийлар вә Хуппийлар арисидинму
аял алған (Макирниң сиңлисиниң исми Маакаһ еди). Макирниң йәнә бир әвладиниң
исми Зәлофиһад еди, Зәлофиһадниң пәқәт бир нәччә қизила болған.
16 Макирниң аяли Маакаһ оғул туғуп, униңға Пәрәш дәп ат қойған; Пәрәшниң инисиниң
исми Шәрәш еди; Шәрәшниң оғли Улам вә Ракәм еди. 17 Уламниң оғли Бедан еди. Буларниң
һәммиси Гилеадниң әвлатлири; Гилеад Макирниң оғли, Макир Манассәһниң оғли еди.
18 Гилеадниң сиңлиси Һаммоләкәттин Ишһод, Абиезәр вә Маһалаһ туғулған. 19 Шемида-
ниң оғуллири Ахиян, Шәкәм, Ликхи вә Аниам еди.

7:12 **«Ахәр»** — яки «Ахирам» («Чөл.» 26:38ни көрүң).
7:15 **«Макирниң сиңлиси»** — ибраний тилида «униң сиңлиси». **«Макирниң йәнә; бир әвладиниң исми...»** — ибраний тилида «Иккинчисиниң исми ...» дейилиду. Пәрзимизчә «иккинчиси» мошу йәрдә «(униң) йәнә бир әвлади» дегән мәнада.
7:18 **«Гилеадниң сиңлиси»** — ибраний тилида «униң сиңлиси».

Әфраимниң әвлатлири

20 Әфраимниң әвлатлири: Униң оғли Шутилаһ, Шутилаһниң оғли Бәрәд, Бәрәдниң оғли
Таһат, Таһатниң оғли Елиадаһ, Елиадаһниң оғли Таһат, 21 Таһатниң оғли Забад, Забад-
ниң оғли Шутилаһ еди (Езәр билән Елиад Гатлиқларниң чарва маллирини булаң-та-
лаң қилғили чүшкәндә, шу йәрлик Гатлиқлар тәрипидин өлтүрүлгән. 22 Уларниң атиси
Әфраим бу балилири үчүн хелә күнләргичә матәм тутқачқа, униң бурадәрлири униңға
тәсәлли бәргили кәлгән. 23 Әфраим аяли билән биллә қайта бир ястуққа баш қойған.
Аяли һамилдар болуп, бир оғул туққан; Әфраим униңға аиләм бала-қазаға йолуқти дәп,
Берияһ дәп исим қойған. 24 Униң қизи Үстүн Бәйт-Һорон билән Төвән Бәйт-Һоронни вә
Уззән-Шәәраһни бена қилған).
25 Берияһниң оғли Рефаһ билән Рәшәф еди; Рәшәфниң оғли Телаһ, Телаһниң оғли Таһан
, 26 Таһанниң оғли Ладан, Ладанниң оғли Аммиһуд, Аммиһудниң оғли Әлишама, 27 Әли-
шаманиң оғли Нун, Нунниң оғли Йәшуа еди.

Әфраимларниң шәһәрлири

28 Әфраимларниң зимини вә маканлашқан йәрлири Бәйт-Әл вә униңға тәвә йеза-кәнт-
ләр болуп, күнчиқиш тәрипидә Нараан, күнпетиш тәрипидә Гәзәр билән униңға тәвә
йеза-кәнтләр; Шәкәм вә униңға тәвә йеза-кәнтләр, таки Газа вә униңға тәвә йеза-кәнт-
ләргичә созулатти. 29 Манассәһ қәбилисиниң зиминиға туташқан йәнә Бәйт-Шеан вә
униңға тәвә йеза-кәнтләр; Таанақ вә униңға тәвә йеза-кәнтләр; Мәгиддо вә униңға тәвә
йеза-кәнтләр; Дор вә униңға тәвә йеза-кәнтләрму бар еди. Исраилниң оғли Йүсүпниң
әвлатлири мана мошу йәрләргә маканлашқан еди.

Аширниң әвлатлири

30 Аширниң оғуллири: — Йимнаһ, Йишваһ, Йишви вә Берияһ; уларниң Сераһ дегән сиң-
лисиму бар еди. 31 Берияһниң оғли Хәбәр билән Малкиәл болуп, Малкиәл Бирзавитниң
атиси еди. 32 Хебәрдин Яфләт, Шомәр, Хотам вә уларниң сиңлиси Шуя төрәлгән.
33 Яфләтниң оғуллири Пасақ, Бимһал вә Ашват; булар Яфләтниң оғуллири еди. 34 Шәмәр-
ниң оғуллири Ахи, Роһгаһ, Хуббаһ вә Арам еди. 35 Шәмәрниң иниси Һәләмниң оғли Зо-
фаһ, Йимна, Шәләш вә Амал еди; 36 Зофаһниң оғли Суаһ, Һарнәфәр, Шуал, Бери, Имраһ,
37 Безәр, Ход, Шамма, Шилшаһ, Итран вә Бәәраһ еди. 38 Йәтәрниң оғуллири Йәфуннәһ,
Писпаһ вә Ара еди. 39 Улланиң оғуллири Араһ, Ханниәл вә Ризия еди. 40 Буларниң һәм-
миси Аширниң әвлатлири болуп, һәр қайсиси җәмәт башлири, аламәт батур җәңчиләр,
йолбашчилар еди; уларниң җәмәтлири бойичә нәсәпнамигә тизимланғанда, җәңгә
чиқилайдиғанлири җәмий жигирмә алтә миң еди.

Биняминниң әвлатлири — давами

8 1 Биняминниң тунҗа оғли Бела, иккинчи оғли Ашбәл, үчинчи оғли Ахараһ, 2 төртинчи
оғли Ноxаһ, бәшинчи оғли Рафа еди. 3 Беланиң оғуллири Аддар, Гера, Абеһуд, 4 Абишуа,

---

7:23 **«Берияһ»** — Берияһниң мәнаси «бала-қаза» билән бағлиқ.
7:25 **«Берияһниң оғли»** — ибраний тилида «униң оғли». Бәзи алимлар «униң» дегәнни жуқуридики Шутилаһни көрситиду, дәп қарайду. **«Берияһниң оғли Рефаһ билән Рәшәф еди...»** — яки «Берияһниң оғли Рефаһ еди, Рефаһниң оғли Рәшәф еди...».
7:27 **«Йәшуа»** — бу «Йәшуа» Йәшуа пәйғәмбәрдур (мошу йәрдә «Йәһошуа» дейилиду).
7:34 **«Шәмәр»** — бу Шәмәр шүбһисизки 32-айәттики «Шомәр»ниң вариянти. **«Шәмәрниң оғуллири Ахи, Роһгаһ...»** — башқа бирхил тәрҗимиси: «униң иниси Шәмәрниң оғуллири Роһгаһ,...».
7:37 **«Итран»** — бәлким «Йәтәр»ниң башқа бир шәкли болуши мүмкин (38-айәтни көрүң).
8:1 **«Биняминниң тунҗа оғли Бела, иккинчи оғли Ашбәл, үчинчи оғли Ахараһ...»** — мошу бабта Биняминниң

Нааман, Ахоаһ, [5] Гера, Шефуфан вә Һурам еди.
[6-7] Төвәндикиләр Әхудниң әвлатлири: —
Нааман, Ахияһ вә Гера (әслидә улар Гебалиқларниң җамәт беши еди. Гебалиқлар Манаһатқа көчүрүветилгән еди. Буларни көчүрүвәткүчи болса Гера еди; униңдин Узза билән Ахиһуд төрәлгән).
[8] Шаһараим Һушим билән Баара дегән икки аялини қоюватқандин кейин Моаб диярида
оғул пәрзәнт көргән. [9] Униң Ходәш дегән аялидин Йобаб, Зибия, Меша, Малкам, [10] Йәуз,
Шақия, Мирмаһ дегән оғуллар төрәлгән; униң бу оғуллириниң һәммиси җамәт беши
болған еди. [11] Һушимдинму униңға Абитуб, Әлпаал дегән оғуллар төрәлгән.
[12] Әлпаалниң оғуллири ебәр, Мишам вә Шемәд (Шемәд Оно билән Лод дегән икки шәһәрни вә уларға тәвә йеза-кәнтләрни бена қилған), [13] Берияһ вә Шема еди. У иккиси Айжалондикиләр ичидә җамәт башлири болуп, Гат аһалисини қоғливәткән еди.
[14] Ахийо, Шашақ, Йәрәмот, [15] Зәбадия, Арад, Едәр, [16] Микаил, Ишпаһ вә Йоха болса Берияһниң оғуллири еди.
[17] Зәбадия, Мәшуллам, Һизки, Хебәр, [18] Ишмерай, Йезлия вә Йобабларниң һәммиси Әлпаалниң оғуллири еди.
[19] Яким, Зикри, Забди, [20] Әлийәнай, Зилтай, Әлийәл, [21] Адая, Берая вә Шимратлар Шимәйниң оғуллири еди.
[22] Ишпан, Ебәр, Әлийәл, [23] Абдон, Зикри, Һанан, [24] Һанания, Елам, Антотия, [25] Ефдеаһ вә
Пәнуәлләр Шашақниң оғуллири еди.
[26] Шамширай, Шехария, Аталия, [27] Яарешия, Әлия вә Зикрилар Йәроһамниң оғуллири еди.
[28] Жуқириқиларниң һәммиси нәсәпнамиләрдә хатириләнгән җамәт беши еди; булар һәммиси мөтивәрләр болуп, Йерусалимға маканлашқан еди.

[29] Гибеонниң атиси Җәийәл Гибеонға маканлашқан еди; униң аялиниң исми Маакаһ
еди. [30] Униң тунҗа оғли Абдон, қалған оғуллири Зур, Киш, Баал, Надаб, [31] Гедор, Ахийо,
Зекәр вә Миклот еди; [32] Миклоттин Шимея төрәлгән. Буларму қериндашлири билән Йерусалимда хошна олтиришатти.
[33] Нәрдин Киш төрәлгән; Киштин Саул төрәлгән; Саулдин Йонатан, Малкишуа, Абинадаб вә Еш-Баал төрәлгән. [34] Мериб-Баал Йонатанниң оғли еди; Микаһ Мериб-Баалдин
төрәлгән. [35] Микаһниң оғуллири Питон, Мәләк, Тария вә Аһаз еди. [36] Аһаздин Йәһоаддаһ
төрәлгән; Йәһоаддаһдин Аләмәт, Азмавәт вә Зимри төрәлгән; Зимридин Моза төрәлгән;
[37] Мозадин Бинеа төрәлгән; Бинеаниң оғли Рафа, Рафаниң оғли Елиасаһ, Елиасаһниң
оғли Азәл еди. [38] Азәлниң алтә оғли бар еди, уларниң исми Азрикам, Бокеру, Ишмаил,
Шеария, Обадия вә Һанан еди; буларниң һәммиси Азәлниң оғуллири еди. [39] Азәлниң
иниси Йешәкниң тунҗа оғлиниң исми Улам, иккинчи оғлиниң исми Йеуш, үчинчи оғлиниң исми Әлифәләт еди. [40] Уламниң оғуллириниң һәммиси батур җәңчи, оқячи еди;
уларниң оғуллири вә нәврилири наһайити көп болуп, җәмий бир йүз әллик еди.
Жуқириқиларниң һәммиси Бинямин әвлатлиридин еди.

әвлатлириниң нәсәпнамиси көп йәрләрдә пәқәт бәзи йеза-кәнтләр билән бағланған һалда көрүниду. Сәвәви, Бинямин қәбилисидикиләр еғир гуна садир қилип Худаниң қаттиқ җазасиға учриғандин кейин, пүткүл Исраил ичигә тарилип кәткән еди.
8:10 **«Шақия»** — яки «Шобия».
8:12 **«Шемәд»** — яки «Шемәр».
8:22 **«Ишпан»** — яки «Ишпаһ».
8:29 **«Җәийәл»** — Тәвратниң грек тилидики тәрҗимиси (LXX)дә «Җийәл» тепилиду.
8:31 **«Миклот»** — «Миклот» Тәвратниң грек тилидики тәрҗимиси (LXX)дики бәзи көчүрмиләрдә тепилиду. 32-айәтни көрүң.

9 1 Пүткүл Исраиллар нәсәб бойичә тизимға елинған еди. Мана, улар «Исраил
падишалириниң хатириси» дегән китапқа пүтүлгәндур.

Бабилға сүргүн болуштин қайтип Йерусалимға маканлашқан Исраиллар

2 Йәһудалар болса асийлиқ қилғанлиғидин Бабилға сүргүн қилинған.
Һәммидин авал қайтип келип өз зимини вә өз шәһәрлиригә маканлашқанлар болса
бир қисим Исраиллар, каһинлар, Лавийлар вә ибадәтхана хизмәткарлири еди. 3 Йеру-
салимға маканлашқанлар болса Йәһуда қәбилиси, Бинямин қәбилиси, Әфраим қәби-
лиси вә Манассәһ қәбилисидин бир қисимлири еди. 4 Уларниң ичидә Йәһуданиң оғли
Пәрәзниң әвлатлиридин Утай бар еди; Утай Аммиһудниң оғли, Аммиһуд Омриниң
оғли, Омри Имриниң оғли, Имри Баниниң оғли еди. 5 Шилоһниң әвлатлири ичидә униң
тунҗа оғли Асая вә униң оғуллири бар еди. 6 Зәраһниң әвлатлиридин Йәуел вә уларниң
уруқ-туққанлири болуп җәмий алтә йүз тохсән адәм бар еди.
7 Биняминниң әвлатлири ичидә Һассинуаһниң әвриси, Һодавияниң нәвриси, Мәшуллам-
ниң оғли Саллу бар еди; 8 йәнә Йәроһамниң оғли Йибния, Микриниң нәвриси, Уззиниң оғли
Елаһ вә Ибинияниң әвриси, Реуәлниң нәвриси, Шәфатияниң оғли Мәшуллам 9 һәмдә улар-
ниң уруқ-туққанлири бар еди; улар нәсәпнамиси бойичә тизимланғанда җәмий тоққуз йүз
әллик алтә адәм еди. Жуқирида тилға елинғанлар өз җәмәтигә җәмәт беши еди.

Йерусалимда турушлуқ каһинлар

10 Каһинлар ичидә Йәдая, Йәһояриб, Яқин вә 11 Азария бар еди. Азария Худаниң өйини
башқурғучи болуп, Һилқияниң оғли, Һилқия Мәшулламниң оғли, Мәшуллам Задокниң
оғли, Задок Мерайотниң оғли, Мерайот Ахитубниң оғли еди. 12 Йәнә Малкияниң әври-
си, Пашхурниң нәвриси, Йәроһамниң оғли Адая һәмдә Адийәлниң оғли Маасай бар
еди; Адийәл Яһзәраһниң оғли, Яһзәраһ Мәшулламниң оғли, Мәшуллам Мәшиллемит-
ниң оғли, Мәшиллемит Иммәрниң оғли еди. 13 Уларниң қериндашлири һәммиси җәмәт
башлири болуп, җәмий бир миң йәттә йүз атмиш адәм еди; уларниң һәммиси Худаниң
өйидики хизмәтләрни қилишқа бекитилгән иқтидарлиқ кишиләр еди.

Йерусалимда турушлуқ Лавийлар

14 Лавий қәбилисидин Мәрариниң әвлатлири ичидә Һашабияниң әвриси, Азрикамниң
нәвриси, Һашшубниң оғли Шемая бар еди; 15 Йәнә Бақбаққар, Һәрәш, Галал вә Асафниң
әвриси, Зикриниң нәвриси, Миканиң оғли Маттания; 16 йәнә Йәдутунниң әвриси, Галал-
ниң нәвриси, Шемаяниң оғли Обадия һәмдә Әлканаһниң нәвриси, Асаниң оғли Бәрәкия
бар еди; буларниң һәммиси Нитофатлиқларниң йеза-кәнтлиригә маканлашқан еди.

Лавийларниң вәзипилири

17 Дәрвазивәнләр Шаллум, Аққуб, Талмон, Ахиман вә уларниң қериндашлири еди; Шал-
лум уларниң беши еди. 18 Улар таки һазирғичә шәриқ тәрәптики «падишаниң дәрвази-
си»да дәрвазивәнлик қилип кәлмәктә; улар илгири Лавийларниң чедиргаһида дәрва-
зивәнлик қилған еди.
19 Корәниң әвриси, Ебиасафниң нәвриси, Кораһниң оғли Шаллум һәмдә униң атисиниң
җәмәтидики қериндашлири болған Кораһийлар Худаниң өйиниң хизмитини башқу-
ратти, чедирниң ишиклирини бақатти; уларниң ата-бовилири әслидә Пәрвәрдигарниң

9:2 «ибадәтхана хизмәткарлири» — ибраний тилида «Нәтинийлар». Мәнаси бәлким «беғишланғанлар». Уларниң әҗдатлири бәлким «Гибеонлуқлар» еди. «Йәшуа» 9:27ни көрүң.

чедиргаһини башқурушқа қоюлған, ибадәт чедириниң ишигини баққан еди. 20 Илгири
Әлиазарниң оғли Финиһас уларниң йолбашчиси болған; Пәрвәрдигар униң билән биллә
болған. 21 Мәшәләмияниң оғли Зәкәрия болса җамаәт чедириниң дәрвазивәни болған еди.
22 Дәрвазивәнликкә талланған бу кишиләр җәмий икки йүз он икки киши еди; улар өз йе-
за-кәнтлиридә, нәсәблири бойичә тизимланған (әслидә Давут вә алдин көргүчи Самуил
уларни аманәт қилинған вәзипилиригә бекиткән еди. 23 Улар вә уларниң әвлатлири Пәрвәр-
дигарниң өйи, йәни муқәддәс чедирниң ишик-дәрвазилирини беқишқа бекитилгән еди).
24 Шәрқий, ғәрбий, шималий вә җәнубий ишик-дәрвазилирида дәрвазивәнләр бекитил-
гән еди. 25 Уларниң йеза-кәнтләрдә олтиришлиқ қериндашлири болса һәр йәттә күндә
нөвәт бойичә келип улар билән биргә хизмәттә болатти. 26 Төрт дәрвазивән беги Лавий-
лардин еди; уларға тапшурулғини Пәрвәрдигарниң өйидики амбар-ғәзниләрни беқиш
еди. 27 Беқиш мәсъулийити уларниң үстидә болғачқа, улар кечидә Пәрвәрдигарниң өй-
иниң әтрапидики орунлирида туратти һәмдә һәр күни әтигәндә ишик-дәрвазиларни
ечишқа мәсъул еди.
28 Улардин бир қисми ибадәтхана хизмитидә ишлитилидиған әсвап-үскүниләргә мә-
съул еди; улар санап әпчиқип, санап әпкирип қоятти. 29 Уларниң йәнә бир қисми тапшу-
рулғини бойичә қача-қучилар вә муқәддәс җайдики барлиқ әсвап-үскүниләр, шундақла
ақ ун, шарап, зәйтун мейи, мәстики вә хушбуй буюмларға мәсъул еди. 30 Каһинларниң
оғуллиридин бәзиләр хушбуй буюмлардин әтир ясайтти. 31 Лавийлардин Маттитияһ,
йәни Кораһийлардин Шаллумниң тунҗа оғлиниң вәзиписи қазан нени етишкә мәсъул
еди. 32 Уларниң қериндашлири, Коһатниң әвлатлири ичидә «тәғдим нан»ға мәсъул бо-
луп, һәр шабат күни тизидиғанға нанларни тәйярлайтти.
33 Лавийларниң җәмәт башлири болған нәғмичиләр ибадәтханидики өйләрдә туруп,
башқа хизмәтләрни қилмай, кечә-күндүз өз ишлири биләнла болатти. 34 Жуқиридики
кишиләрниң һәммиси Лавийлар ичидики йолбашчилар болуп, һәммиси өз нәсәби бой-
ичә җәмәт беши еди; буларниң һәммиси Йерусалимда туратти.

Саулниң ата-бовилири, Җәийәлниң әвлатлири

35 Гибеонниң атиси Җәийәл Гибеонға маканлашқан еди. Униң аялиниң исми Маакаһ
еди. 36 Униң тунҗа оғли Абдон, қалған оғуллири Зур, Киш, Баал, Нәр, Надаб, 37 Гедор,
Ахийо, Зәкәрия вә Миклот еди. 38 Миклоттин Шимеям төрәлгән. Буларму өзлириниң қе-
риндашлириниң йенида Йерусалимда хошна олтиришатти.
39 Нәрдин Киш төрәлгән, Киштин Саул төрәлгән, Саулдин Йонатан, Малкишуя, Абинадаб
вә Еш-Баал төрәлгән. 40 Мериб-Баал Йонатанниң оғли еди; Мериб-Баалдин Микаһ төрәл-
гән. 41 Микаһниң оғуллири Питон, Мәләк, Таһрия вә Аһаз еди. 42 Аһаздин Яраһ төрәлди;
Яраһдин Аләмәт, Азмавәт вә Зимри төрәлгән. Зимридин Моза төрәлгән; 43 Мозадин Би-
неа төрәлгән; Бинеаниң оғли Рефая, Рефаяниң оғли Елиасаһ, Елиасаһниң оғли Азәл еди.
44 Азәлниң алтә оғли бар еди, уларниң исми Азрикам, Бокеру, Ишмаил, Шеария, Обадия
вә Һанан еди; буларниң һәммиси Азәлниң оғуллири.

9:19 **«чедир»** — «чедир» мошу йәрдә Худаниң қайтидин қурулған өйини көрситиши керәк. **«Пәрвәрдигарниң чедиргаһи»** — мошу йәрдә бәлким муқәддәс ибадәт чедириниң өзини әмәс, бәлки Исраиллар чөл-баяванда кезип жүргинидә «муқәддәс чедир»ниң әтрапидики Лавий-каһинларниң чедиргаһини көрситиши мүмкин.

9:23 **«Пәрвәрдигарниң өйи, йәни муқәддәс чедир»** — мошу йәрдә Давут дәвридики «муқәддәс чедир» һәмдә шундақла Сулайман қурған кейинки муқәддәс өйни көрситиши керәк.

9:38 **«Шимеям»** — 8:32дә «Шимеа».

9:40 **«Мериб-Баал»** — «2Сам.» 4:4дә «Мәфибошәт».

9:41 **«Таһрия»** — 8:35дә «Тария».

9:42 **«Яраһ»** — 8:36дә «Йәһоаддаһ».

9:43 **«Рефая»** — 8:36дә «Рафа».

Саул вә униң оғуллириниң қәтл қилиниши

1Сам. 31:1-13

10 [1] Филистийләр Исраилларға һуҗум қиливиди, Исраиллар Филистийләрниң
алдидин қачти, улар Гилбоа теғида қирип йоқитилди. [2] Филистийләр Саул билән
униң оғуллирини тап бесип қоғлиди; улар ахири Саулниң оғуллиридин Йонатан,
Абинадаб, малки-шуаларни уруп өлтүрди. [3] Саулға қарши җәң интайин шиддәтлик болди;
оқячилар Саулға йетишип оқя етип уни яриландурди. [4] Андин Саул ярақ көтәргүчисигә:
Қиличиңни суғуруп мени санҗип өлтүрүвәткин; болмиса бу хәтнисизләр келип мени
санҗип, мени хорлуққа қоюши мүмкин, деди. Лекин ярақ көтәргүчиси интайин қорқуп
кетип, унимиди. Шуниң билән Саул қилични елип үстигә өзини ташлиди.
[5] Ярағ көтәргүчиси Саулниң өлгинини көрүп, уму охшашла өзини қиличниң үстигә
ташлап униң билән тәң өлди. [6] Шуниң билән Саул, үч оғли һәм пүтүн аилисидикиләр
шу күндә бирақла өлди. [7] Әнди вадида турған Исраиллар әскәрлириниң қачқанлиғини
вә Саул билән оғуллириниң өлгинини көргинидә, улар шәһәрлирини ташлап қачти, Фи-
листийләр келип у җайларда орунлашти.
[8] Әнди шундақ болдики, әтиси Филистийләр өлтүрүлгәнләрниң кийим-кечәклирини
салдурувалғили кәлгәндә Гилбоа теғида Саул билән оғуллириниң өлүк ятқанлиғини
көрди-дә, [9] кийимлирини салдуруп, каллисини вә савут-ярақлирини елип кәтти һәмдә
буларни Филистийләрниң зимининиң һәммә йәрлиригә апирип, өз бутлириға вә хә-
лиққә хуш хәвәр йәткүзди. [10] Улар Саулниң савут-ярақлирини уларниң бутханисида
қоюп, каллисини Дагон бутханисиға есип қойди.
[11] Әнди Ябәш-Гилеадда олтарғучилар Филистийләрниң Саулға барлиқ қилғанлири-
ни аңлиғанда [12] уларниң ичидики һәммә батурлар атлинип, Саул билән оғуллириниң
җәсәтлирини елип, уларни Ябәшкә қайтуруп келип, Ябәштики дуб дәриғиниң түвигә
дәпнә қилди вә йәттә күн роза тутти.
[13-14] Шуниң билән Саул Пәрвәрдигарға қилған вапасизлиғи үчүн өлди; у Пәрвәрдигарниң
сөз-каламиға кирмәй вә һәтта Пәрвәрдигардин йол соримай, бәлки палчи җинкәшниң
йениға берип униңдин йол сориған еди. Шуңа Пәрвәрдигар уни өлтүрүп, падишалиғини
Йәссәниң оғли Давутқа өткүзүп бәрди.

Давутниң Йәһудийәгә падиша болушқа мәсиһ қилинғанлиғи

2Сам. 5:1-10

11 [1] У чағда барлиқ Исраил җамаити Һебронға келип Давутниң қешиға жиғилишип:
«Қарисила, биз өзлириниң әт-сүйәклиридурмиз! [2] Бурун Саул бизниң үстимиздә
сәлтәнәт қилғандиму Исраил хәлқигә җәңгә чиқип-киришкә йолбашчи болған өзлири
едила. Өзлириниң Худалири болған Пәрвәрдигарму өзлиригә: — Сән Мениң хәлқим
Исраилниң падичиси болуп уларни бақисән вә Исраилниң әмри болисән, дегән еди» —
деди.
[3] Шуниң билән Исраил ақсақаллириниң һәммиси Һебронға келип падиша Давутниң қе-
шиға келишти; Давут Һебронда Пәрвәрдигарниң алдида улар билән бир әһдә түзүшти.

10:3 **«Оқячилар Саулға йетишип оқя етип уни яриландурди»** — яки «оқячилар Саулға йетишип, у оқячилардин азапланди».

10:9 **«...кийимлирини салдуруп, каллисини вә савут-ярақлирини елип кәтти һәмдә буларни Филистийләрниң зимининиң һәммә йәрлиригә апирип...»** — яки «..кийимлирини салдуруп, каллисини вә савут-ярақлирини елип кәтти һәмдә әлчиләрни Филистийләрниң зимининиң һәммә йәрлиригә әвәтип, ... хуш хәвәр йәткүзди».

11:2 **«җәңгә чиқип-киришкә йолбашчи»** — ибраний тилида «Исраилниң чиқишида һәм киришидә уларға башлиғучи едила» дегәнлик билән ипадилинип, Исраилниң барлиқ паалийәтлирини көрситиду.

Андин улар Пәрвәрдигарниң Самуилниң вастиси билән ейтқини бойичә, Давутни Мәсиһ қилип, Исраилни идарә қилишқа падиша қилип тиклиди.

Давутниң Йерусалимни ишғал қилиши

[4] Давут билән барлиқ Исраил хәлқи Йерусалимға кәлди (Йерусалим шу чағда «Йәбус»
дәп атилатти, зиминдики аһалә болған Йәбусийлар шу йәрдә туратти). [5] Йәбус аһалиси
Давутқа: «Сән бу йәргә һеч қачан кирәлмәйсән!» деди. Бирақ Давут Зион дегән қорғанни
алди (шу йәр «Давутниң шәһири» дәпму атилиду). [6] Давут: «Ким алди билән Йәбусий-
ларға һуҗум қилса, шу киши йолбашчи вә сәрдар болиду» деди. Зәруияниң оғли Йоаб
алди билән атлинип чиқип, йолбашчи болди. [7] Давут қорғанда туратти, шуңа кишиләр у
қорғанни «Давут шәһири» дәп атašти. [8] Давут шәһәрни Миллодин башлап төрт әтрапи-
дики сепилиғичә яңливаштин ясатти; шәһәрниң қалған қисмини Йоаб ясатти. [9] Давут
күндин күнгә қудрәт тапти, чүнки самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар
униң билән биллә еди.

Давутниң палванлири

2Сам. 23:8-39

[10] Төвәндикиләр Давутниң палванлири ичидә йолбашчилар еди; улар Пәрвәрдигарниң
Исраилға ейтқан сөзи бойичә пүткүл Исраил билән бирлишип, Давутниң падишалиғи-
ни мустәһкәм қилип, бирликтә уни падиша қилишқа күчиди.
[11] Төвәндикиләр Давутниң палванлириниң тизимлиги бойичә хатириләнгәндур: —
Һакмонийлардин болған Яшобиам йолбашчилар ичидә беши еди; у нәйзисини пиқи-
ритип бир қетимдила үч йүз адәмни өлтүргән. [12] Униңдин қалса Ахохий Додониң оғли
Әлиазар болуп, у «үч палван»ниң бири еди; [13] Илгири Филистийләр Пас-Даммимда җәң
қилишқа жиғилғанда, у Давут билән у йәрдә еди. У йәрдә арпа өсүп кәткән бир етиз-
лиқ болуп, хәлиқ Филистийләрниң алдидин бәдәр қачқан еди; [14] улар болса етизлиқниң
оттурисида турувелип, һәм етизлиқни қоғдиған, һәм Филистийләрни тар мар қилған;
Пәрвәрдигар әнә шу йол билән уларни ғайәт зор ғәлибигә ериштүргән.
[15] Оттуз йолбашчи ичидин йәнә үчәйлән Қорам ташлиқтики Адулламниң ғариға чүшүп
Давутниң йениға кәлди. Филистийләрниң қошуни болса «Рәфайим җилғиси»да барғаһ
қурған еди. [16] Бу чағда Давут қорғанда, Филистийләрниң қаравулгаһи Бәйт-Ләһәмдә еди.
[17] Давут уссап: «Аһ, бириси маңа Бәйт-Ләһәмниң дәрвазисиниң йенидики қудуқтин су
әкилип бәргән болса яхши болатти!» девиди, [18] бу үч палван Филистийләрниң ләшкәр-
гаһидин бөсүп өтүп, Бәйт-Ләһәмниң дәрвазисиниң йенидики қудуқтин су тартти вә Да-
вутқа елип кәлди; лекин у униңдин ичкили унимиди, бәлки суни Пәрвәрдигарға атап
төкүп: [19] «Худайим бу ишни мәндин нери қилсун! Мән һаятиниң хәвптә қелишиға қари-
миған бу кишиләрниң қенини ичсәм қандақ болиду? Чүнки буни улар һаятиниң хәвптә
қелишиға қаримай елип кәлгән!» деди. Шуңа Давут бу суни ичкили унимиди. Бу үч пал-
ван қилған ишлар дәл шулар еди.
[20] Йоабниң иниси Абишай үчиниң беши еди; у үч йүз адәм билән қаршилишип нәйзи-
сини пиқиритип уларни өлтүрди. Шуниң билән у бу «үч палван» ичидә нами чиққан

11:3 1Сам. 16:1, 13; 2Сам. 5:3
11:5 **«Зион дегән қорған»** — «Зион» Йерусалимниң ичидики егизлик болуп, шу йәргә дайим қорған селинип туратти. Кейин ибадәтханиму Зионда қурулған.
11:8 **«Милло»** — «пәләмпәйлик йәр» дегән мәнада болуши мүмкин.
11:11 **«йолбашчилар ичидә»** — бу ибариниң башқа хил тәрҗимиси «оттузи ичидә»
11:14 **«Улар болса етизлиқниң оттурисида турувелип,... Пәрвәрдигар ... Уларни ғайәт зор ғәлибигә ериштүргән»** — мошу айәттә «улар» бәлким Давут вә «үч палван»ни көрситиду. «2Сам.» 23:11-12дә Әлиазарниң авал бу җәңни башлиғанлиғи көрситилиду.

еди. 21 У мошу «үч палван» ичидә һәммидин бәк һөрмәткә сазавәр болған болсиму, ле-
кин йәнила авалқи үчәйләнгә йәтмәйтти. 22 Йәһояданиң оғли Беная Кабзәәлдин болуп,
бир батур палван еди; у көп қалтис ишларни қилған. У Моабий Ариәлниң икки оғлини
өлтүргән. Йәнә қар яққан бир күни азгалға чүшүп, бир ширни өлтүргән еди. 23 У йәнә
қолида бапкарниң оқидәк бир нәйзиси бар, бойиниң егизлиги бәш гәз келидиған бир
Мисирлиқни қәтл қилди; у бир һаса билән униңға һуҗум қилип, униң нәйзисини қоли-
дин тартивелип өз нәйзиси билән өлтүрди. 24 Йәһояданиң оғли Беная мана бу ишларни
қилған. Шуниң билән үч палван ичидә нам чиқарған еди. 25 Мана, у һелиқи оттуз пал-
вандинму бәкрәк шөһрәт қазанған болсиму, лекин алдинқи үч палванға йәтмәйтти. Да-
вут уни өзиниң пасибан беги қилип тайинлиған.
26 Қошундики палванлар болса: —
Йоабниң иниси Асаһәл, Бәйт-Ләһәмлик Додониң оғли Әлһанан, 27 Һароорлуқ Шаммот,
Пилонлуқ Һәләз, 28 Тәкоалиқ Иккәшниң оғли Ира, Анатотлуқ Абиезәр, 29 Хушатлиқ
Сиббәкай, Ахоһлуқ Илай, 30 Нитофатлиқ Маһарай, Нитофатлиқ Баанаһниң оғли Хәләб,
31 Бинямин әвлатлиридин Гибеаһлиқ Рибайниң оғли Иттай, Пиратонлуқ Беная, 32 Гааш
вадилиридин кәлгән Хурай, Арбатлиқ Абийәл, 33 Баһарумлуқ Азмавәт, Шалбонлуқ Еляһ-
ба, 34 Гизонлуқ Һашәмниң оғуллири, Һарарлиқ Шагиниң оғли Йонатан, 35 Һарарлиқ Са-
карниң оғли Аһиям, Урниң оғли Елифал, 36 Мәкәратлиқ Һәфәр, Пилонлуқ Ахияһ, 37 Кар-
мәллик Һәзро, Әзбайниң оғли Наарай, 38 Натанниң иниси Йоел, Һагриниң оғли Мибһар,
39 Аммонлуқ Зәләк, Зәруияниң оғли Йоабниң ярақ көтәргүчиси болған Бәәротлуқ Наһа-
рай, 40 Итрилиқ Ира, Итрилиқ Гарәб, 41 Һиттий Урия, Аһлайниң оғли Забад, 42 Рубән қәби-
лисидин Шизаниң оғли, Рубәнләр ичидә йолбашчи болған Адина вә униңға әгәшкән от-
туз адәм, 43 Маакаһниң оғли Һанан, Митнилиқ Йошафат, 44 Аштаратлиқ Уззия, Ароәрлик
Хотамниң оғли Шама билән Җәийәл, 45 Шимриниң оғли Йедияйәл билән униң иниси
тизилиқ Йоха, 46 Маһавилиқ Әлийәл, Әлнаамниң оғуллири Йәрибай билән Йошавия, Мо-
аблиқ Йитма, 47 Әлийәл, Обәд вә Мәзобалиқ Ясийәллләрдин ибарәт еди.

Давутқа бекинған Бинямин палванлири

12 1 Давут кишниң оғли Саулниң бесими сәвәвидин Зиклагда йошурунуп ятқан
чағда муну кишиләр Давутниң йениға келишти (уларниң һәммиси Давутқа
җәң қилишта ярдәм бәргән батурлардин еди; 2 оқя билән қуралланған болуп, оң
қоли биләнму, сол қоли биләнму оқя вә салға аталайтти; улар Саулниң Бинямин
қәбилисидин болған туққанлири еди): 3 — уларниң йолбашчиси Ахиезәр, андин қалса
Йоаш болуп, иккиси Гибеаһлиқ Шемааһниң оғли еди; йәнә Азмавәтниң оғли Йәзийәл

11:20 **«...Шуниң билән у бу «үч палван» ичидә нами чиққан еди»** — бу айәтниң йәнә бир нәччә хил тәрҗимиси бар. 21-айәттики изаһатни көрүң.
11:21 **«Шуниң билән у бу «үч палван» ичидә нами чиққан еди. У мошу «үч палван» ичидә һәммидин бәк һөрмәткә сазавәр болған болсиму, лекин йәнила авалқи үчәйләнгә йәтмәйтти»** — 20-21-айәтниң башқа бирхил тәрҗимиси: — «Шуниң билән у «үч палван» билән тәң шөһрәт қазанған. У «үч палван»дин икки һәссиләп һөрмәткә егә болған вә уларниң беши болған болсиму, лекин улардин бири болмиди». Амма бизниңчә тәрҗимимиз «2Сам.» 23:18-19гә мас келиду.
11:22 **«Моабий Ариәлниң икки оғли»** — йәнә бирхил тәрҗимиси: — «Моабтики икки шир...» яки «Моабтики икки ширдәк кишини...».
11:23 **«бәш гәз»** — икки метрдин артуқ (2.2 метр).
11:24 **«үч палван ичидә нам чиқарған еди»** — яки «үч палван билән тәң нам чиқарған еди».
11:29 **«Сиббәкай»** — яки «Мәббунай» («2Сам.» 23:27ни көрүң).
11:32 **«Хурай»** — «2Сам.» 23:31дә «Һиддай».
11:34 **«Һашәмниң оғуллири»** — яки «Яшәнниң оғуллири». («2Сам.» 23:33ни көрүң).
11:46 **«...Моаблиқ Йитма»** — бу тизимликтә бир нәччә Йәһудий әмәсләр — мәсилән, Аммонлуқ Зәләк, Һиттий Урия вә Моаблиқ Тимна бар.

билән Пәләтму; йәнә Бәракаһ билән Анатотлуқ Йәһу, [4] Гибеонлуқ Йишмаяму бар еди. Йишмая «оттуз палван» ичидә батур болуп шу оттузиға йетәкчилик қилғучи еди; йәнә Йәрәмия, Яһазийәл, Йоһанан вә Гәдәратлиқ Йозабад, [5] Әлузай, Йәримот, Биалия, Шәмария, Харуфлуқ Шәфатия, [6] Кораһлиқлардин болған Әлканаһ, Йишия, Азарәл, Йоезәр вә Яшобеамлар; [7] йәнә Гәдорлуқ Йәроһамниң оғли Йоелаһ билән Зәбадия бар еди.

Давутқа беқинған Гад палванлири

[8] Гад қәбилисидин бәзиләр чөлдики қорғанға берип Давутқа беқинди. Уларниң һәммиси җәңгә маһир, қалқан вә нәйзә билән қуралланған батур җәңчиләр еди; уларниң турқи бәәйни ширға, чаққанлиғи бәәйни тағдики бөкәнгә охшайтти. [9] Уларниң биринчиси Езәр, иккинчиси Обадия, үчинчиси Елиаб, [10] төртинчиси Мишманнаһ, бәшинчиси Йәрәмия, [11] алтинчиси Аттай, йәттинчиси Әлийәл, [12] сәккизинчиси Йоһанан, тоққузинчиси Әлзабад, [13] онинчиси Йәрәмия, он биринчиси Макбаннай еди. [14] Буларниң һәммиси Гад қәбилисидин, қошун ичидә сәрдарлар еди; әң кичиги йүз ләшкәргә, әң чоңи миң ләшкәргә йетәкчи еди. [15] Биринчи айда, Иордан дәрияси тешип қирғақтин ашқан чағда, дәриядин өтүп, шәриққә вә ғәрипкә қарайдиған барлиқ җилғилардикиләрни тирипирән қилип қачурғанлар дәл мошу адәмләр еди.

Давутқа беқинған Биняминлар вә Йәһудалар

[16] Бинямин қәбилиси билән Йәһуда қәбилисидинму кишиләр қорғанға келип Давутқа беқинған. [17] Давут чиқип уларни қарши елип: «Әгәр силәр течлиқ нийитидә маңа ярдәм беришкә кәлгән болсаңлар, силәр билән бир җан бир дил болимән, лекин қоллиримда һеч наһәқлиқ болмиған мени дүшмәнлиримгә сетивәтмәкчи болсаңлар, ата-бовилиримниң Худаси буни нәзиригә елип һөкүм чиқарғай!» — деди.
[18] Бу чағда Худаниң Роһи һелиқи оттуз палванниң йолбашчиси Амасайға чүшивиди, у:
«Аһ Давут, биз саңа беқиндуқмиз;
Аһ Йәссәниң оғли, биз сән билән биллидурмиз;
Өзәңгә аман-течлиқ, аман-течлиқ болғай!
Саңа ярдәм бәргүчиләргиму аман-течлиқ болғай!
Чүнки сениң Худайиң саңа мәдәткардур»
Шуниң билән Давут уларни елип келип, «зәрбидар әтрәт башлиқлири» қилди.

Давутқа беқинған Манассәһләр

[19] Давут илгири Филистийләр билән бирликтә Саулға қарши урушқа атланғанда, Манассәһ қәбилисидики бәзиләр Давут тәрәпкә өтти (лекин улар Филистийләргә ярдәм бәрмиди, чүнки Филистийләрниң әмирлири: «Давут өз ғоҗиси Саул тәрәпкә өтүп кетиши мүмкин, ундақта бешимиз кәтмәй қалмайду!» дәп мәслиһәтлишип уларни қайтуруп кәтмәкчи болған еди). [20] Давут Зиклагқа қайтип барғанда, Манассәһ қәбилисидики Аднаһ, Йозабад, Йәдияйәл, Микаил, Йозабад, Елиху, Зилтайлар келип униңға қошулди. Буларниң һәммиси Манассәһ қәбилисиниң миң бешилири еди. [21] Улар Давут қарақчиларға қарши җәң қилғанда униңға ярдәмләшти; уларниң һәммиси батур палванлар, қо-

---

12:14 **«Әң кичиги йүз ләшкәргә, әң чоңи миң ләшкәргә йетәкчи еди»** — башқа бирхил тәрҗимиси: «әң кичиги йүз адәмгә, әң чоңи миң адәмгә йетийтти».
12:15 **«биринчи ай»** — Март яки Апрел.
12:18 **«Худаниң Роһи»** — мошу йәрдә ибраний тилида пәқәт «Роһ» дейилиду.
12:19 **«Улар филистийләргә ярдәм бәрмиди, чүнки Филистийләрниң әмирлири: «Давут өз ғоҗиси Саул тәрәпкә өтүп кетиши мүмкин, ундақта бешимиз кәтмәй қалмайду!» дәп мәслиһәтлишип уларни қайтуруп кәтмәкчи болған еди»** — «1Сам.» 29:4ни көрүң.

шундики йолбашчилар еди. [22] Чүнки шу күнләрдә Давутқа ярдәм бериш үчүн һәр күни адәмләр келип қошулуп, худди Худаниң қошунидәк зор бир қошун болуп кәткән еди.

Давутқа келип қошулған қошунлар

[23] Пәрвәрдигарниң сөз-калами әмәлгә ашурулуп, Саулниң падишалиғини Давутқа елип бәрмәкчи болған қуралланған жәңчиләр йолбашчилири билән Һебронға, униң йениға кәлди. Уларниң сани төвәндикичә: —
[24] Йәһудалардин қалқан вә нәйзә билән қуралланғанлар җәмий алтә миң сәккиз йүз киши болуп, һәммиси җәңгә тәйярланған еди. [25] Шимеонлардин җәңгә тәйярланған батур жәң-
чиләр җәмий йәттә миң бир йүз киши, [26] Лавийлардин җәмий төрт миң алтә йүз киши;
[27] Йәһояда Һарунларниң җәмәт беши болуп, униңға әгәшкәнләр җәмий үч миң йәттә йүз
киши еди. [28] Йәнә яш бир батур жәңчи Задок вә униң җәмәтидин жигирмә икки йолбаш-
чи бар еди. [29] Биняминлардин, Саулниң уруқ-туққанлиридинму үч миң киши бар еди; шу чаққа қәдәр буларниң көпинчиси Саул җәмәтини қоллап кәлмәктә еди.
[30] Әфраимлардин, өз җәмәтлиридә йүз-аброй тапқан батур әзимәтләр җәмий жигирмә
миң сәккиз йүз киши еди. [31] Манассәһ йерим қәбилиси ичидә нами пүтүлгән, Давутни
падиша қилип тикләшкә кәлгәнләр җәмий он сәккиз миң киши еди. [32] Иссакирлардин
заман-вәзийәтни чүшинидиған, Исраилниң қандақ қилиши керәклигини билидиған йолбашчилар җәмий икки йүз киши еди; уларниң һәммә қериндашлири уларниң әмри-
гә бойсунатти. [33] Зәбулунлардин җәңгә тәйярланған, һәр хил қурал-ярақлар билән қу-
ралланған, ала көңүллүк қилмайдиған, Давутниң ярдимигә кәлгән җәмий әллик миң
киши еди. [34] Нафталилардин йолбашчи болған миң киши бар еди; уларға әгишип қолиға
қалқан вә нәйзә алғанлар җәмий оттуз йәттә миң кишигә йетәтти. [35] Данлардин җәң-
гә тәйярланған җәмий жигирмә сәккиз миң алтә йүз киши еди. [36] Аширлардин җәңгә
чиқип қошун сепигә атлинишқа тәйяр болған җәмий қириқ миң киши еди. [37] Иордан
дәриясиниң шәриқ тәрипидики Рубән қәбилиси, Гад қәбилиси вә Манассәһ йерим қәбилисидин қолиға һәр хил қурал-ярақ елип җәңгә тәйярланған җәмий бир йүз жигирмә миң киши еди.
[38] Жуқирида тилға елинған бу әзимәтләрниң һәрбий жүрүши тәкши болуп, Давутни пүткүл Исраил үстигә падиша қилип тикләш үчүн бир җан бир дил болуп, Һебронға келишкән еди; қалған Исраилларму бир нийәт бир мәхсәттә Давутни падиша қилип тиклимәкчи болушқан еди.
[39] Улар шу йәрдә Давут билән үч күн биллә йәп-ичип ғизаланди, чүнки уларниң қерин-
дашлири уларға тәйярлап қоюшқан еди. [40] Уларниң өпчүрисидики хәлиқләр, һәтта Иссакар, Зәбулун вә Нафталиларниң зиминидикиләр ешәк, төгә, қечир вә калиларға артип уларға наһайити көп озуқлуқ елип кәлгән; улар зор миқдарда ун, әнҗир пошкили, үзүм пошкили, шарап, зәйтун мейи вә нурғун қой-калиларни йәткүзүп беришкән еди; пүткүл Исраил шат-хорамлиққа чөмгән еди.

Әһдә сандуғиниң апирилишида болған балайи-қаза

2Сам. 6:1-11

13 [1] Давут миң беши, йүз беши вә барлиқ йолбашчилар билән мәслиһәтләшти;
[2] андин пүтүн Исраил аммисиға: «Әгәр силәр мақул көрсәңлар, шундақла бу ишни Худайимиз Пәрвәрдигардин дәп билсәңлар, биз Исраилниң зиминлириниң

12:21 **«Улар Давут қарақчиларға қарши җәң қилғанда униңға ярдәмләшти»** — көздә тутқини бәлким «1Сам.» 30-бапта хатириләнгән ишлар; шу чағда Давут Амаләк қарақчилириға һуҗум қилған.

һәр қайси җайлириға шу йәрдә қалған қериндашлиримизға һәмдә улар билән
биллә шәһәрләрдә вә етизлиқлирида туруватқан каһин һәм Лавийларға мошу
йәргә жиғилиш тоғрилиқ адәм әвәтәйли. 3 Биз Худайимизниң әһдә сандуғини
мәшәгә йөткәп келәйли; чүнки Саулниң күнлиридә һеч қайсимиз әһдә сандуғи
алдида Худадин йол сорап бақмидуқ» деди. 4 Бу ишни пүтүн амма тоғра тапқачқа,
һәммәйлән мақул болушти.
5 Шуңа Давут Мисирниң Шиһор дәриясидин тартип Хамат еғизиғичә болған пүткүл
Исраил хәлқини чақиртип келип, Худаниң әһдә сандуғини Кириат-Йеаримдин йөткәп
кәлмәкчи болди. 6 Андин Давут билән пүткүл Исраил Худаниң әһдә сандуғини йөткәп
келиш үчүн Баалаһқа, йәни Йәһудаға тәвә болған Кириат-Йеаримға кәлди; икки ке-
рубниң оттурисида олтарғучи Пәрвәрдигар бу әһдә сандуғи үстигә Өз намини қойған
еди. 7 Улар Худаниң әһдә сандуғини Абинадабниң өйидин елинған йеңи бир һарвуға
қойди; Уззаһ билән Ахийо һарвуни һайдиди. 8 Давут билән барлиқ Исраил җамаити
Худаниң алдида һә дәп нәғмә-нава қилип, чилтар, тәмбур, дап, чаңлар вә канай-сүнай-
лар чалатти.
9 Лекин улар Кидон хаминиға кәлгәндә калилар алдиға мүдүрәп кетип жиқилғанда Уз-
заһ әһдә сандуғини йөливалай дәп қолини униңға созди. 10 Уззаһниң әһдә сандуғиға
қоли тәккәнлиги үчүн, Худа униңға ғәзәплинип уни уруп өлтүрди. Шуниң билән Уззаһ
шу йәрдә Худаниң алдида өлди.
11 Лекин Давут Пәрвәрдигарниң Уззаһниң тенини бөскәнлигигә аччиқланди вә у йәрни
«Пәрәз-Уззаһ» дәп атиди; у йәр таки һазирғичә шу нам билән атилип кәлмәктә. 12 Шу
күни Давут Худадин қорқуп: «Мән зади қандақ қилип Худаниң әһдә сандуғини бу йәргә
йөткәп келәләймән?» деди.
13 Шуңа Давут әһдә сандуғини өзи туруватқан «Давут шәһири»гә йөткәп кәлмәй, Гат-
лиқ Обәд-Едомниң өйигә апирип қойди. 14 Худаниң әһдә сандуғи Обәд-Едомниң өйидә
үч ай турди; Пәрвәрдигар Обәд-Едомниң аилисини вә униң барлиқ тәәллуқатлирини
бәрикәтлиди.

Тур падишаси Давутниң орда селишиға ярдәмлишиду

1Сам. 5:11-25

14 1 Тур падишаси Һирам Давут билән көрүшүшкә әлчиләрни, шундақла униң
үчүн орда селишқа кедир яғичи, ташчи вә яғашчиларни әвәтти. 2 Бу чағда Давут
Пәрвәрдигарниң өзини Исраил үстигә һөкүмранлиқ қилидиған падиша болушқа
җәзмән тикләйдиғанлиғини көрүп йәтти; чүнки Пәрвәрдигар Өз хәлқи Исраил үчүн
униң падишалиғини гүлләндүргән еди.

Давутниң Йерусалимда көргән оғуллири

3 Давут Йерусалимда йәнә бир мунчә хотун алди һәмдә йәнә оғул-қизларни көрди.
4 Төвәндикиләр униң Йерусалимда көргән пәрзәнтлириниң исимлири: Шаммуя, Шобаб,

---

13:5 **«Мисирниң Шиһор дәриясидин тартип Хамат еғизиғичә»** — җәнуптин шималғичә Исраилниң пүткүл зиминини көрситиду.
–«Хамат еғизи» дегәнниң башқа хил тәрҗимиси: «Либо-Хамат».
13:7 **«Улар Худаниң әһдә сандуғини Абинадабниң өйидин елинған йеңи бир һарвуға қойди»** — яки «улар Худаниң әһдә сандуғини йеңи бир һарвуға қоюп, уни Абинадабниң өйидин елип чиқти».
13:10 **«Уззаһниң әһдә сандуғиға қоли тәккәнлиги үчүн, Худа униңға ғәзәплинип уни уруп өлтүрди»** — муқәддәс қанун бойичә пәқәт каһинлар әһдә сандуғиға қол тәккүзүшкә вә уни көтиришкә болатти. Уни кала һарвуси үстигә қоюшқа болмайтти. Шуңа Давут вә пүткүл Исраиллар мошу ишта әйиплик еди.
13:11 **«Пәрәз-Уззаһ»** — мәнаси «Уззаһқа бөсүп кириш».

Натан, Сулайман, [5] Ибһар, Әлишуя, Әлпәләт, [6] Ногаһ, Нәфәг, Яфия, [7] Әлишама, Бәәлияда
вә Әлифәләт.

Давутниң Филистийләрни икки қетим йәңгәнлиги

[8] Давутниң мәсиһ қилинип пүткүл Исраилниң үстигә падиша қилинғанлиғини аңлиған
Филистийләрниң һәммиси Давут билән қаршилишиш пурситини изләп кәлди; Давут
буни аңлап уларға қарши җәңгә атланди. [9] Филистийләр «Рәфайим җилғиси»ға бу-
лаң-талаң қилғили кирди. [10] Давут Худадин: «Мән Филистийләргә қарши җәңгә чиқсам
боламду? Уларни мениң қолумға тапшурамсән?» дәп соривиди, Пәрвәрдигар униңға:
«Җәңгә чиқ, Мән уларни сөзсиз қолуңға тапшуримән» деди. [11] Филистийләр Баал-Пәра-
зимға һуҗум қилғили кәлгәндә, Давут уларни шу йәрдә мәғлуп қилди вә: «Худа мениң
қолум арқилиқ дүшмәнлирим үстигә худди кәлкүн ярни елип кәткәндәк бөсүп кирди»
деди. Шуңа у йәр «Баал-Пәразим» дәп аталған. [12] Филистийләр өзлириниң бутлирини
шу йәргә ташлап қачқанлиқтин, Давут адәмлиригә уларни көйдүрүветишни тапилиди.
[13] Филистийләр йәнә һелиқи җилғиға булаң-талаң қилғили киривиди, [14] Давут йәнә Ху-
дадин йол сориди. Худа униңға: «Уларни арқисидин қоғлимай, әгип өтүп, уларға үҗ-
миликниң удулидин һуҗум қилғин. [15] Сән үҗмә дәрәқлириниң үстидин аяқ тивишини
аңлишиң биләнла җәңгә атлан; чүнки у чағда Худа сениң алдиңда Филистийләрниң қо-
шуниға һуҗумға чиққан болиду» деди. [16] Шуниң билән Давут Худаниң дегини бойичә
иш тутуп, Филистийләрниң қошуниға Гибеондин Гәзәргичә қоғлап зәрбә бәрди. [17] Шу
сәвәптин Давутниң шөһрити барлиқ жут-зиминларға пур кәтти, Пәрвәрдигар униң
қорқунучини барлиқ әлләрниң үстигә салди.

Әһдә сандуғини йөткәшниң тәйярлиғи

15 [1] Давут Давут шәһиридә өзигә өй-ордилар салдурди, һәм Худаниң әһдә сандуғиға
җай һазирлиди вә униңға чедир тиктүрди. [2] У чағда Давут: «Худаниң әһдә
сандуғини Лавийлардин бөләк кишиләрниң көтиришигә болмайду, чүнки Пәрвәрдигар
уни көтиришкә вә мәңгү өзиниң хизмитидә болушқа шуларни таллиған еди» деди.
[3] Андин Давут Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини һазирлап қойған йәргә йөткәш үчүн
пүткүл Исраилларни Йерусалимға жиғди. [4] Давут йәнә Һарунниң әвлатлирини
вә Лавийларни жиғди: [5] Коһатниң әвлатлири җәмәт беши болған Урийәл вә униң
қериндашлири бир йүз жигирмә киши; [6] Мәрари әвлатлиридин җәмәт беши болған
Асая вә униң қериндашлиридин икки йүз жигирмә киши; [7] Гәршомниң әвлатлиридин
җәмәт беши болған Йоел вә униң қериндашлири бир йүз оттуз киши; [8] Әлизафанниң
әвлатлиридин җәмәт беши болған Шемая вә униң қериндашлири икки йүз
киши; [9] Һебронниң әвлатлиридин җәмәт беши болған Әлийәл вә униң қериндашлири
сәксән киши; [10] Уззийәлниң әвлатлиридин җәмәт беши болған Амминадаб вә униң
қериндашлири бир йүз он икки киши еди.
[11] Давут каһинлардин Задок билән Абиатарни, шуниңдәк лавилийлардин Урийәл, Асая,
Йоел, Шемая, Әлийәл вә Амминадабни чақиртип келип уларға: [12] «Силәр Лавий җәмәти-
ниң башлирисиләр; өзәңларни вә силәрниң қериндашлириңларни Исраилниң Худаси
Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини мән тәйярлап қойған йәргә көтирип келиш үчүн пак

14:7 **«Бәәлияда»** — яки «Әлия». «2Сам.» 5:16ни көрүң.
14:11 **«Баал-Пәразим»** — «Егәм бөсүп кирди» дегән мәнада.
14:15 **«үҗмә дәрәқлири»** — бу бизниң қиясимиз. Ибраний тилида «жиғлиғучи дәрәқләр». Зади қайси дәрәқ екәнлиги бизгә намәлум. Башқа бир қияс «хинә дәрәқлири».

қилиңлар. 13 Чүнки илгири силәр шундақ қилмай, бәлгүләнгән тәртип бойичә униңдин
йол соримиғинимиздин Худайимиз Пәрвәрдигар бизгә зәрбә бәргән» деди. 14 Шуниң
билән каһинлар билән Лавийлар Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини
көтирип меңиш үчүн өзлирини пак қилди. 15 Лавийлар әнди Мусаниң Пәрвәрдигарниң
сөз-каламы билән тапилиғини бойичә, Худаниң әһдә сандуғини балдақ билән мүрисигә
елип көтәрди.

Нәғмә-навачилар һөрмәт әтрити

16 Давут йәнә Лавийларниң йолбашчилириға өзлириниң қериндашлиридин нәғми-
чиләрни тайинлашни буйруди; улар жүмлидин тәмбур, чилтар, жаңлар қатарлиқ һәр
хил сазларни челип авазини жуқури көтирип шат-хорамлиқ ичидә күй ейтишқа тай-
инланди. 17 Шуңлашқа, Лавийлар Йоелниң оғли Һеманни вә униң жәмәтидики Бәрәки-
яниң оғли Асафни һәм уларниң қериндашлиридин болған Мәрарилардин Кушаяһниң
оғли Етанни бәлгүлиди. 18 Улар билән бирликтә йәнә қериндашлиридин Зәкәрия, Бин,
Яазийәл, Шемирамот, Йәһийәл, Унни, Елиаб, Бенаяһ, Маасеяһ, Маттитияһ, Әлифәләһ,
Мекния һәм дәрвазивән Обәд-Едом билән Жәийәлни иккинчи дәрижилик әтрәт қилип
тәшкиллиди. 19 Нәғмичи Һеман, Асаф вә Етанлар мис чаңлар челип, яңрақ аваз чиқират-
ти; 20 Зәкәрия, Яазийәл, Шемирамот, Йәһийәл, Унни, Елиаб, Маасеяһ вә Бенаялар тәмбур
челип «Аламот услуби»да тәңкәш қилатти; 21 Маттитияһ, Әлифәләһ, Мекния, Обәд-Е-
дом, Жәийәл вә Азазиялар чилтар челип башламчилиқ қилип, «Шәминит услуби»да
тәңкәш болатти. 22 Лавийларниң йолбашчиси Кәнания музикиға наһайити пишшиқ
болғачқа, мәхсус нәғмә-навачилиққа мәсъул болуп музика үгитәтти. 23 Бәрәкия билән
Әлканаһ әһдә сандуғиға мәсъул ишикбақарлар еди. 24 Шәбания, Йәһошафат, Нәтанәл,
Амасай, Зәкәрия, Беная вә Әлиезәр қатарлиқ каһинлар Худаниң әһдә сандуғи алдида
канай чалатти; Обәд-Едом билән Йәһияһму әһдә сандуғиға мәсъул ишикбақар қили-
нип қоюлған еди.

Әһдә сандуғи «Давут шәһири»гә йөткәп келиниду

1Сам. 6:16-23

25 Шуниң билән Давут Исраил ақсақаллири вә миң беши қатарлиқлар билән биргә
Обәд-Едомниң өйидин хошаллиққа чөмгән һалда Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини
көтирип чиққили барди. 26 Вә шундақ болдики, Давутлар Худа Пәрвәрдигарниң әһдә
сандуғини көтирип маңған Лавийларға ярдәм бәргәнлигини көрүп, йәттә буқа вә йәттә
қочқар қурбанлиқ қилди. 27 Давут вә шундақла әһдә сандуғини көтиридиған Лавийлар
һәмдә нәғмичиләр һәм нәғмә-нава беши болған Кәнанияларниң һәммиси канап либас
кийишкән еди; Давут униң үстигә йәнә канап әфод кийгән еди. 28 Пүткүл Исраил хәлқи
әнди шу тәриқидә тәнтәнә қилип, бурға, канай, жаңжаң, тәмбур, чилтар қатарлиқ түр-
лүк сазлар билән жуқури авазда музика челип, Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини көти-

15:12 **«өзәңларни... пак қилиңлар»** — ибраний тилида «өзәңларни... пак-муқәддәс қилиңлар». Бу «пак-муқәддәслик» рәсмий иш болуп, «Мис.» 29-бапта вә «Лав.» 7-бапта көрситилгәндәк: (1) өлүк нәрсиләргә тәгмәслик; (2) тәнлирини жуюш; (3) пакиз кийим-кечәкни кийиш; (4) өзиниң гунайини тиләш үчүн «гуна қурбанлиғи сунуш дегән төрт ишни өз ичигә елиши мүмкин еди.

15:13 **«зәрбә бәргән»** — ибраний тилида «бөсүп басқан».

15:20 **«Аламот услуби»** — буниң мәнаси бизгә ениқ әмәс; бәлким «(аялчә) жуқури аваз билән» дегәнни билдүрүши мүмкин.

15:21 **«Шәминит услуби»** — буниң мәнаси бизгә ениқ әмәс; бәлким «әрәнчә төвән аваз билән» дегәнни билдүрүши мүмкин.

15:24 **«Йәһияһ»** — «Йәһияһ» вә «Жийәл» дегән бир исимдур.

15:27 **«әфод»** — адәттә каһинлар алаһидә кийидиған пинжәккә охшаш бир кийим еди («Мис.» 28-бапни көрүң. Ундақ кийим кийивелиш өзини Худаға алайитән беғишлашни билдүрәтти.

рип келишти. 29 Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи Давут шәһиригә йетип кәлгәндә Саулниң
қизи Миқал пәнҗирдин төвәнгә қарап туратти; у Давутниң сәкрәп ойнап-челип тәнтәнә
қиливатқинини көрүп ичидә уни заңлиқ қилди.

Мәдһийә оқуш, бәхит тиләш

16 1 Улар Худаниң әһдә сандуғини көтирип кирип Давут униңға һазирлап қойған
чедирниң оттурисиға қоюп, андин Худаниң алдида көйдүрмә қурбанлиқ билән
енақлиқ қурбанлиғи сунди. 2 Давут көйдүрмә қурбанлиғи билән енақлиқ қурбанлиғи
сунуп болғандин кейин Пәрвәрдигарниң намида хәлиққә бәхит тилиди. 3 У йәнә әр-аял
демәй Исраилларниң һәр биригә бирдин нан, бирдин хорма пошкили, бирдин үзүм
пошкили үләштүрүп бәрди.

Лавийларниң әһдә сандуғи алдидики вәзипилири

4 Давут бир қисим Лавийларға Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи алдида хизмәттә болуш,
йәни дуа-тилавәт оқуш, Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға тәшәккүр-рәхмәт ейтиш вә
күй-мунаҗат оқушни буйруди. 5 Уларниң йолбашчиси болса Асаф, андин Зәкәрия еди;
башқилири болса Җәийәл, Шемирамот, Йәһийәл, Маттитияһ, Елиаб, Беная, Обәд-Едом
вә Җәийәлләр еди. Улар тәмбур-чилтар челишқа қоюлди; Асаф болса чаңларни чалатти.
6 Беная билән Яһазийәлдин ибарәт икки каһин Худаниң әһдә сандуғи алдида һәрдайим
канай челишқа қоюлди.

Давутниң Пәрвәрдигарға һәмдусана оқуған күйи

7 Шу күни Давут Асаф вә қериндашлирини Пәрвәрдигарға тәшәккүр-рәхмәт ейтишқа
бәлгүләп уларға биринчидин муну күйни тапшурди: —

8 «Пәрвәрдигарға тәшәккүр қилиңлар,
Униң намини чақирип нида қилиңлар,
Униң қилғанлирини әлләр арисида аян қилиңлар!
9 Униңға нахшилар ейтип, Уни күйләңлар,
Униң пүткүл карамәт мөҗизилири үстидә сеғинип ойлиниңлар.
10 Муқәддәс намидин пәхирлинип даңлаңлар,
Пәрвәрдигарни издигүчиләрниң көңли шатлансун!
11 Пәрвәрдигарни вә Униң қудритини издәңлар,
Униң йүз-һозурини тохтимай издәңлар.
12 Униң яратқан мөҗизилирини,
Карамәт аламәтлирини һәм ағзидин чиққан һөкүмлирини әстә тутуңлар,
13 И униң қули Исраилниң нәсли,
Өзи таллиғанлири, Яқупниң оғуллири!
14 У, Пәрвәрдигар — Худайимиз,
Униң һөкүмлири пүткүл йәр йүзидидур.
15 У Өзи түзгән әһдини әбәдий ядиңларда тутуңлар —
— Бу униң миң әвлатқичә вәдиләшкән сөзидур —
16 Ибраһим билән түзгән әһдиси,

16:3 «бирдин хорма пошкили» — яки «бир парчидин гөш».
16:4 «дуа-тилавәт оқуш» — яки «әсләш», «тәнтәнә қилиш».
16:8 Зәб. 104:1-15; 95:1-13; 105:1, 47, 48

Йәни Исһаққа ичкән қәсимидур.
17 У буни Яқупқиму низам дәп җәзмләштүрди,
Исраилға әбәдий әһдә қилип берип: —
18 «Саңа Қанаан зиминини беримән,
Уни мирасиң болған несивәң қилимән» — деди.
19 У чағда силәр аҗиз едиңлар, адимиңлар аз һәм у йәрдә мусапир едиңлар;
20 Бу әлдин у әлгә, бир қәбилидин йәнә бир қәбилигә көчүп жүргән.
21 Пәрвәрдигар һәр қандақ адәмниң уларни бозәк қилишиға йол қоймиди,
Уларни дәп падишаларғиму тәнбиһ берип: —
22 «Мән мәсиһ қилғанларға тәгмә,
Пәйғәмбәрлиримгә яман иш қилма!» — деди.
23 Пүтүн җаһан, Пәрвәрдигарни күйләңлар,
Ниҗатини һәр күни елан қилиңлар!
24 Униң җуласини әлләрдә баян қилиңлар,
Униң мөҗизилирини барлиқ хәлиқләр арисида җакалаңлар.
25 Чүнки Пәрвәрдигаримиз улуқдур,
Зор һәмдусанаға лайиқтур;
У барлиқ илаһлардин үстүн, Униңдин қорқуш керәктур;
26 Чүнки барлиқ әлләрниң илаһлири — бутлар халас,
Бирақ Пәрвәрдигар асман-пәләкни яратқандур.
27 Шанушәвкәт вә һәйвәт Униң алдида,
Қудрәт вә хушлуқ Униң җайидидур.
28 Пәрвәрдигарға тәәллуғини бәргәйсиләр, и әл-қәбилиләр,
Пәрвәрдигарға шан-шәрәп вә қудрәтни бәргәйсиләр!
29 Пәрвәрдигарниң намиға лайиқ болған шан-шөһрәтни Униңға бәргәйсиләр;
Соға-салам елип Униң алдиға кириңлар,
Пәрвәрдигарға пак-муқәддәсликниң гөзәллигидә сәҗдә қилиңлар;
30 Пүткүл йәр-йүзи, Униң алдида титрәңлар!
Дуния мәзмут қилинған, у тәврәнмәс әсла.
31 Асманлар шатлансун, вә йәр-җаһан хуш болсун,
Әлләр арисида елан қилинсун: —
«Пәрвәрдигар һөкүм сүриду!».
32 Деңиз-океан вә униңға толған һәммә чуқан селип җуш урсун!
Далилар һәм улардики һәммә яйрисун!
33 У чағда ормандики пүткүл дәрәқләр Пәрвәрдигар алдида яңритип нахша ейтиду;
Чүнки мана, У пүтүн җаһанни сорақ қилишқа келиду!
34 Пәрвәрдигарға тәшәккүр ейтиңлар!
Чүнки У меһривандур,
Әбәдийдур Униң меһир-муһәббити.
35 Вә: Бизни қутқузғин, и ниҗатимиз болған Худа!
Бизни йениңға жиғивалғайсән,

16:17 **«У буни Яқупқиму низам дәп җәзмләштүрди»** — мошу йәрдә «Яқуп» Яқупниң өзини (Исраил хәлқи әмәс) көрситиду.
16:25 **«Униңдин қорқуш керәктур»** — яки «У қорқунучлуқтур».
16:28 **«Пәрвәрдигарға... қудрәтни бәргәйсиләр»** — мошу сөзләр бәлким шуни билдүридуки, Худаға шан-шәрәп кәлтүрсәк, мошу қилғинимиз Униңға биз арқилиқ Өзиниң күч-қудритини көрситиш имканийитини яритиду.
16:29 **«Пәрвәрдигарға пак-муқәддәсликниң гөзәллигидә сәҗдә қилиңлар»** — яки «Пәрвәрдигарға пак-муқәддәс егинләр билән сәҗдә қилиңлар».

Муқәддәс наминңға тәшәккүр қилишқа,
Яйрап Сени мәдһийиләшкә,
Бизни әллләрдин қутқузуп чиққайсән! — дәңлар!
[36] Исраилниң Худаси болған Пәрвәрдигарға,
Әзәлдин та әбәткичә тәшәккүр-мәдһийә қайтурулсун!
Пүткүл хәлиқ «Амин!» деди һәмдә Пәрвәрдигарға һәмдусана оқушти.

Ибадәт чедиридики башқа вәзипиләр

[37] Давут шу йәрдә, йәни Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи алдида һәр күндики вәзипигә
мувапиқ, әһдә сандуғи алдидики хизмәттә давамлиқ болушқа Асаф билән униң қерин-
дашлирини қалдуруп қойди; [38] Уларниң ичидә Обәд-Едом билән униң қериндашлири-
дин атмиш сәккиз киши бар еди; шуниңдәк Йәдутунниң оғли Обәд-Едом билән Хосаһ
дәрвазивәнликкә қоюлди. [39] Каһин Задок билән униң каһин қериндашлири Гибеон
егизлигидики Пәрвәрдигарниң чедири алдида, [40] Пәрвәрдигарниң Исраилға тапилиған
қанун-әһкамлирида барлиқ йезилғини бойичә, һәркүни әтиси-ахшими көйдүрмә қур-
банлиқ қурбангаһи үстидә Пәрвәрдигарға атап көйдүрмә қурбанлиқларни сунушқа
қоюлди. [41] Улар билән биллә болғанлар, йәни Һеман, Йәдутун вә қалған талланғанлар,
шундақла барлиқ исми тизилғанлар Пәрвәрдигарға тәшәккүр-рәхмәт ейтишқа қоюлди
(чүнки Униң өзгәрмәс муһәббити әбәткичидур!). [42] Һеман вә Йәдутун болса нәғмичи-
ликкә, жүмлидин канай, жаң-жаң вә барлиқ мәдһийә сазлирини челишқа мәсъул қи-
линди. Йәдутунниң оғуллири дәрвазиға қарашқа қоюлди. [43] Бу ишлардин кейин барлиқ
хәлиқ өз өйлиригә қайтишти; Давутму өз өйидикиләргә бәхит тиләшкә қайтти.

Давутниң Пәрвәрдигарға өй селиш нийити

2Сам. 7:1-15

17 [1] Давут өз өйидә туруватқан чеғида, Натан пәйғәмбәргә: «Қара, мән кедир яғичидин
ясалған өйдә туруватимән, Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи болса чедир пәрдилири
астида туруватиду» деди. [2] Натан Давутқа: «Көңлүңдә пүккәнлириңгә әмәл қилғин;
чүнки Худа сән билән биллидур» — деди.
[3] Шу күни кечидә Худаниң сөзи Натанға келип йәтти: [4] «Сән берип қулум Давутқа мун-
дақ дегин: — Пәрвәрдигар мундақ дәйду: Сән Мән үчүн туралғу өй салсаң болмайду.
[5] Чүнки мән Исраилларни башлап чиққан күндин тартип бүгүнгә қәдәр бир өйдә туруп
бақмиғанмән, пәқәт бу чедирдин у чедирға, бир чедиргаһдин башқа биригә йөткилип
жүрдүм, халас. [6] Мән Исраил хәлқи билән биллә мәйли қәйәргә бармай, һеч қачан Исра-
илниң бирәр һакимиға, йәни Мениң хәлқимни беқишни тапилиған бирәрсигә: Немиш-
кә силәр Маңа кедир яғичидин өй селип бәрмәйсиләр? — дедимму?
[7] Әнди сән қулум Давутқа мундақ дегин: — Самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәр-
дигар ейтидуки, Мән сени әнди йайлақлардин, қойларниң арқисидин елип, хәлқим
Исраилниң үстигә әмир болуш үчүн чақиртип чиқтим. [8] Мәйли қәйәргә бармиғин, Мән
һаман сениң билән биллә болдум вә сениң алдиңдин барлиқ дүшмәнлириңни йоқитип
кәлдим; йәр йүзидики улуқлар нам-шөһрәткә егә болғандәк сени нам-шөһрәткә сазавәр
қилдим. [9-10] Мән хәлқим болған Исраилға бир жайни бекитип, уларни шу йәрдә тикип
өстүримән; шуниң билән улар өз зиминида туридиған, паракәндичиликкә учримай-
диған болиду. Рәзилләр дәсләптидикидәк вә мән хәлқим Исраил үстигә һөкүмранлиқ
қилишқа һакимларни тайинлиған күнләрдикидәк, уларға қайтидин зулум салмайду.
Мән барлиқ дүшмәнлириңни саңа беқиндүрдимән. Вә мәнки Пәрвәрдигар саңа шуни

ейтип қояйки, мән сениң үчүн бир өйни ясап беримән! [11] Сениң күнлириң тошуп, ата-бовилириңниң йениға қайтқан вақтиңда сениң нәслиңдин, йәни оғуллириңдин бирини сениң орнуңни басидиған қилимән; Мән униң падишалиғини мустәһкәм қилимән. [12] У Маңа бир өй ясайду, Мән униң падишалиқ тәхтини мәңгү мустәһкәм қилимән. [13] Мән униңға ата болимән, у Маңа оғул болиду; меһри-шәпқитимни сениңдин авал өткән идарә қилғучидин жуда қилғинимдәк униңдин һәргиз жуда қилмаймән; [14] уни Мениң өйүмдә вә Мениң падишалиғимда мәңгү турғузимән; униң тәхти мәңгү мәзмут болуп турғузулиду».[15] Натан бу барлиқ сөзләр вә барлиқ вәһийни һеч немә қалдурмай, Давутқа ейтип бәрди.

Давутниң дуаси вә һәмдусанаси

2Сам. 7:18-29

[16] Шуниң билән Давут кирип Пәрвәрдигарниң алдида олтирип мундақ деди: «И Худа Пәрвәрдигар, мән зади ким едим, мениң өйүм немә еди, Сән мени мошу дәрижигә көтургидәк? [17] Лекин и Худа Пәрвәрдигар, бу мәртивигә көтәргиниң сениң нәзириңдә кичиккинә бир иш һесапланди; чүнки Сән мән қулуңниң өйиниң жирақ кәлгүси тоғрилиқ сөзлидиң вә мени улуқ мәртивилик зат дәп қаридиң, и Худа Пәрвәрдигар!
[18] Сән каминәң үстигә чүшәргән шундақ шан-шәрәп тоғрилиқ Давут Саңа немә дийәлисун? Чүнки Сән дәрвәқә Өз қулуңни Өзәң билисән. [19] Аһ Пәрвәрдигар, пеқир қулуң үчүн һәмдә Өз көңлүңдики нийитиң бойичә бу барлиқ улуқлуқни көрситип, бу чоң ишларниң һәммисини аян қилдиң. [20] Аһ Пәрвәрдигар, қулиқимиз толуқ аңлиғини бойичә Саңа тәң кәлгидәк һеч ким йоқ; Сениңдин бөләк һеч бир илаһ йоқтур. [21] Дунияда қайси бир әл хәлқиң Исраилға тәң келәлисун? Уларни Өзәңгә хас бирдин-бир хәлиқ болуш үчүн қутулдурушқа бардиң һәмдә Мисирдин қутулдуруп чиққан хәлқиң алдидин ят әлләрни қоғлап чиқирип, улуқвар вә бәһәйвәт ишлар арқилиқ Өз намиңни тиклидиң! [22] Сән хәлқиң Исраилни мәңгү Өзәңниң хәлқиң қилдиң; аһ Пәрвәрдигар, Сәнму уларниң Худаси болдуң.
[23] Аһ Пәрвәрдигар, әнди пеқир қулуң вә униң өйи тоғрилиқ қилған вәдәң мәңгүгә әмәл қилинсун; Сән дегәнлириң бойичә ишни ада қилғайсән! [24] Амин, вәдәң әмәл қилинсун, шундақла намиң мәңгү улуқлансун, кишиләр: «Самави қошунниң Сәрдари Пәрвәрдигар Исраилниң Худаси, һәқиқәтән Исраилға Худадур!» десун; вә шундақ болуп, пеқир қулуң Давутниң өй-жәмәти Сениң алдиңда мәзмут турғузулсун. [25] Аһ Худайим, Сән пеқир қулуңға саңа өй ясаймән, дегән вәһий кәлтүрдүң; шуңа қулуң Сениң алдиңда мошундақ дуа қилишқа журъәт қилди. [26] Аһ Пәрвәрдигар, Сән бирдин-бир Худадурсән, Сән пеқир қулуңға мошундақ амәтни беришни вәдә қилдиң; [27] Әнди пеқир қулуңниң өй-жәмәтигә илтипат қилип, униң Сениң алдиңда мәңгү турушиға сақлиғайсән. Чүнки Сән, аһ Пәрвәрдигар, пеқирниң өй-жәмәтигә илтипат қилдиң вә шуниң билән у мәңгүгә бәхит-илтипатқа несип болиду».

17:17 «бу мәртивигә көтәргиниң» — демәк, «Сән мени мошу дәрижигә көтургән» дегән сөз (18-айәт) униң падиша болғанлиғини көрситиду. Лекин Худа бу имтияздин йәнә көп имтиязларни қошуп бәрмәкчи. 9-16-айәтләрни қайтидин көрүң. **«мени улуқ мәртивилик зат дәп қаридиң»** — башқа бирхил тәрҗимиси «мени жуқуридики (шу) инсанниң қатарида қаридиң». Бу тәрҗимиси тоғра болса «жуқуридки инсан», йәни Мәсиһ тоғрилиқ бешарәт болиду.

Давут Филистий, Моабий вә Зобаһларни мәғлуп қилиду

2Сам. 8:1-15

18 [1] Шу иштин кейин шундақ болдики, Давут Филистийләргә һуҗум қилип уларни
бойсундуруп, уларниң қолидин Гатни вә униңға тәвә йеза-кәнтләрни тартивалди.
[2] У йәнә Моабийларға һуҗум қилди; Моабийлар униңға бեқинип, олпан төләйдиған болди.
[3] Зобаһниң падишаси Һададезәр өз тәвәсини Әфрат дәриясиғичә кеңәйтишкә атлинип
чиққанда, Давут таки Хаматқа қәдәр униңға һуҗум қилди. [4] Давут униң миң җәң һар-
вусини олҗа алди, йәттә миң атлиқ ләшкирини, жигирмә миң пиядә ләшкирини әсир алди. Давут барлиқ җәң һарвулириниң атлириниң пейини қирқитиветип, пәқәт йүз һарвуға қошқидәк атнила елип қалди.

Давут Сурийләрни мәғлуп қилиду

[5] Дәмәшқтики Сурийләр Зобаһниң падишаси Һададезәргә ярдәм беришкә кәлди; Давут
Сурийләрдин жигирмә икки миң әскәрни өлтүрди. [6] Давут Сурийәдики Дәмәшқ рай-
ониға қаравул әтрәтлирини турғузувиди, Сурийләр Давутқа беқинип, униңға олпан төләйдиған болди. Давут қәйәргә җәңгә чиқмисун, Пәрвәрдигар уни қоғдап турди.
[7] Давут Һададезәрниң хизмәткарлири ишлитидиған алтун қалқанларниң һәммиси-
ни Йерусалимға елип қайтти. [8] У йәнә Һададезәргә тәвә Тибһат билән кундин ибарәт
икки шәһәрдин нурғун мис олҗа алди; кейинки заманларда Сулайман мошу мисларни ишлитип мис көл, мис түврүкләр вә башқа барлиқ мис әсвапларни ясатқан.
[9] Хамат падишаси Тов Давутниң Зобаһ падишаси Һададезәрниң пүтүн қошунини мәғлуп
қиғанлиғини аңлап, [10] Өз оғли Һадорамни Давутқа салам берип, униң Һададезәр билән
җәң қилип, уни мәғлуп қилған ғәлибисини тәбрикләшкә әвәтти. Чүнки Тов әслидә Һа-дадезәр билән дайим урушуп туратти. Һадорам һәр хил алтун, күмүч, мис әсвап-җаб-
дуқларни соға қилип әкәлди. [11] Давут падиша бу әсвап-җабдуқларни һәр қайси әлләр-
дин, җүмлидин Едом, Моаб, Аммонлардин, Филистийләрдин вә Амаләкләрдин олҗа алған алтун-күмүчләр билән қошуп һәммисини Пәрвәрдигарға беғишлиди.

Давут Едомларни мәғлуп қилиду

[12] Зәруияниң оғли Абишай «Шор вадиси»да Едомийлардин он сәккиз миң адәмни өл-
түрди. [13] Давут Едомда қаравул әтрәтлирини турғузди; Едомларниң һәммиси Давутқа бեқинди. Давут қәйәргә җәңгә чиқмисун, Пәрвәрдигар уни қоғдап турди.

Давутниң муһим хизмәткарлири

2Сам. 8:16-18; 20:23-26

[14] Давут падиша болуп пүтүн Исраил үстигә һөкүмранлиқ қилип, барлиқ хәлқигә адаләт
вә һәққанийлиқ билән муамилә қилди. [15] Зәруияниң оғли Йоаб қошунға сәрдар, Аһилуд-
ниң оғли Йәһошафат мирза, [16] Ахитубниң оғли Задок билән Абиатарниң оғли Абимәләк
баш каһин, Шавша катип, [17] Йәһояданиң оғли Беная Кәрәтийләр билән Пәләтийләрниң
йолбашчиси еди; Давутниң оғуллири униң йенидики әмәлдарлар болди.

18:6 **«Пәрвәрдигар уни қоғдап турди»** — яки «Пәрвәрдигар ғәлибигәериштүрүп турди».
18:8 **«Тибһат»** — яки «Тәбаһ».
18:9 **«Тов»** — «2Сам.» 9:9да «Той».
18:13 **«Пәрвәрдигар уни қоғдап турди** — яки «Пәрвәрдигар ғәлибигәериштүрүп турди».
18:17 **«Кәрәтийләр билән Пәләтийләр»** — бәлким Давутқа алаһидә муһапизәтчиләр яки алаһидә зәрбидар әскәрләр болуши мумкин еди.

Давутниң әлчилири һақарәтлиниду

2Сам. 10:1-19

19 1 Кейинки вақитларда шундақ болдики, Аммонларниң падишаси Наһаш өлди; оғли
Һанун орниға падиша болди. 2 Давут: «Наһаш маңа илтипат көрсәткини үчүн, униң
оғли Һанунға илтипат көрситимән» дәп, атисиниң пәтисигә униң көңлини сорашқа
Һанунниң йениға әлчиләрни әвәтти. Давутниң әлчилири Аммонларниң зиминға йетип
келип, көңлини сориғили Һанун билән көрүшмәкчи болди. 3 Лекин Аммонларниң
әмәлдарлири Һанунға: «Давутни растла атилириниң иззәт-һөрмитини қилип силигә
көңүл сориғили адәм әвәтипту, дәп қарамла? Униң хизмәткарлириниң өзлириниң
алдилириға келиши бу йәрни күзитиш, ағдурмичилиқ қилиш, чарлаш үчүн әмәсмиду?»
— деди. 4 Шуниң билән Һанун Давутниң хизмәткарлирини тутуп, уларниң сақал-
бурутлирини чүшәргүзиветип һәм кийимлириниң бәлдин төвинини кәстүрүветип
андин уларни қоювәтти. 5 Бәзиләр келип Давутқа әлчиләрниң әһвалини уқтурди; у
уларни күтүвелишқа алдиға адәм әвәтти, чүнки улар толиму иза-аһанәттә қалған еди.
Шуңа падиша уларға: «Сақал-бурутиңлар өскичилик Йерихо шәһиридә туруп андин
йенип келиңлар» деди.

Аммонлар урушқа тәйярлиниду

6 Аммонлар өзлириниң Давутниң нәпритигә учриғанлиғини билди, Һанун вә Аммонлар
Арам-Наһараим, Арам-Маакаһ вә Зобаһдин җәң һарвуси вә атлиқ ләшкәр яллашқа адәм
әвәтип миң талант күмүч бәрди. 7 Улар оттуз икки миң җәң һарвуси, шундақла Маакаһ
падишаси билән униң қошунини ялливалди; улар Мәдәбаниң алдиға келип барғаһ қур-
ди. Аммонларму җәң қилиш үчүн һәр қайси шәһәрлиридин келип җәм болушти. 8 Давут
буни аңлап Йоаб билән барлиқ әскәр қошунини уларниң алдиға чиқарди. 9 Аммонлар
чиқип шәһәр дәрвазисиниң алдида сәп түзүп турди; җәңгә атлинип чиққан падишалар-
му далада айрим сәп түзүп турушти.

Сурийләр билән Аммонлар мәғлуп болуп чекиниду

10 Йоаб өзиниң алди-кәйнидин һуҗумға учрайдиғанлиғини көрүп, пүтүн Исраилдин
бир қисим сәрхил адәмләрни таллап, Сурийләр билән җәң қилишқа уларни сәптә
турғузди; 11 у қалған адәмлирини иниси Абишайға тапшурди, шуниңдәк улар өзлирини
Аммонлар билән җәң қилишқа сәп қилип тәйярлиди.
12 Йоаб Абишайға: «Әгәр Сурийләр маңа күчлүк кәлсә, сән маңа ярдәм бәргәйсән; амма
Аммонлар саңа күчлүк кәлсә, мән берип саңа ярдәм берәй. 13 Җүръәтлик болғин! Өз
хәлқимиз үчүн вә Худайимизниң шәһәрлири үчүн батурлуқ қилайли. Пәрвәрдигар Өзи-
гә лайиқ көрүнгинини қилғай! — деди.

Давут Сурийләр билән Аммонларни мәғлуп қилиду

14 Әнди Йоаб вә униң билән болған адәмләр Сурийләргә һуҗум қилғили чиқти; Сурий-
ләр униң алдидин қачти. 15 Сурийләрниң қачқанлиғини көргән Аммонларму Йоабниң
иниси Абишайниң алдидин қечип, шәһәргә кириввалди. Андин Йоаб Йерусалимға қай-
тип кәлди.
16 Сурийләр болса өзлириниң Исраилларниң алдида мәғлуп болғинини көргәндә, әлчи
әвәтип, Әфрат дәриясиниң у тәрипидики Сурийләрни чақиртип кәлди. Һададезәрниң
қошунининиң сәрдари болған Шофақ уларға йетәкчи еди.

19:6 «Арам-Наһараим» — яки «Месопотамийә». «Арам» болса Сурийәниң кона намидур. **«миң талант күмүч»** — миң талант күмүч 30000 килограмчә болуши мүмкин.

[17] Буниңдин хәвәр тапқан Давут пүткүл Исраил хәлқини жиғип Иордан дәриясидин
өтүп, Сурийләрниң йениға келип уларға қарши сәп түзүп турди. Давутниң сәп түзгән-
лигини көргән Сурийләр жәңгә атланди. [18] Сурийләр Исраилларниң алдидин қачти; Да-
вут Сурийләрдин йәттә миң жәң һарвуликни вә қириқ миң пиядә ләшкәрни өлтүрди
вә йәнә Сурийләрниң сәрдари Шофақни өлтүрди. [19] Һададезәрниң әмәлдарлири Исраил
алдида йеңилгинини көргәндә, Давут билән сүлһ қилип униңға беқинди; шуниңдин
кейин Сурийләр иккинчи Аммонийларға ярдәм беришни халимайдиған болди.

Йоабниң Аммонларниң пайтәхти Раббаһни һуҗум қилип алғанлиғи

2Сам. 12:26-31

20 [1] Шундақ болдики, йеңи жилниң бешида, падишалар жәңгә атланған вақитта, Йоаб
күчлүк қисимни башлап келип, Аммонларниң йәрлирини вәйран қилип, андин
Раббаһни муһасиригә алди. У чағда Давут Йерусалимда туруватарти. Йоаб Раббаһға
һуҗум қилип шәһәрни вәйран қилип ташлиди. [2] Давут уларниң падишасиниң бешидин
тажни еливиди (алтунининң еғирлиғи бир талант чиқти, униңға яқутлар қондурулған
еди), кишиләр бу тажни Давутниң бешиға кийдүрүп қойди. Давут шәһәрдин йәнә
нурғун җәң ғәниймәтлирини елип кәтти. [3] У йәнә шәһәрдики хәлиқни елип чиқип
һәрә, җоту вә палта билән ишләшкә салди; Давут Аммонниң һәр қайси шәһәрлиридики
хәлиқләрниму шундақ ишләтти; андин Давут көпчилик билән Йерусалимға қайтти.

Давут Филистийләрни үч қетим мәғлуп қилиду. Төрт гигантниң қәтл қилиниши

2Сам. 21:18-22

[4] Шу вақиәдин кейин Исраиллар Гәзәрдә Филистийләр билән соқушти; у чағда Хушат-
лиқ Сиббикай Рәфайийлардин болған Сиппай исимлиқ бирини өлтүрүвәтти, Филистий-
ләр тиз пүкти. [5] Кейинчә Исраиллар билән Филистийләр йәнә соқушти; Яирниң оғли
Әлһанән Гатлиқ Голиятниң иниси Лахмини өлтүрди; бу адәмниң нәйзисиниң дәсти-
си бапкарниң оқидәк том еди. [6] Кейинки вақитларда Гатта йәнә соқуш болди; у йәрдә
наһайити бәстлик бир адәм бар еди, униң қолидиму, путидиму алтидин бармақ болуп,
җәмий жигирмә төрт бармиғи бар еди; уму Рәфайийлардин еди. [7] Бу адәм Исраилларни
тиллиғили турувиди, Давутниң акиси Шимияниң оғли Йонатан чиқип уни өлтүрүвәт-
ти. [8] Булар Гатлиқ Рафаниң әвлатлири болуп, һәммиси Давут вә униң хизмәткарлири-
ниң қолида өлди.

19:18 **« қириқ миң пиядә ләшкәр»** — яки « қириқ миң атлиқ». «2Сам.» 10:18ни көрүң. Униңда «йәттә йүз җәң һарвуси» дейилиду. Пәрқиниң сәвәви бәлким: (1) қолимиздики көчүрмиләрдә көчүргүчиниң сәһвәнлиги болуши мүмкин; (2) икки айәттә хатириләнгән санларни һесаплаш нуқтиси охшимайдиған болуши мүмкин.
19:19 **«Һададезәрниң әмәлдарлири»** — яки «Һададезәргә беқинғанлар» — «2Сам.» 10:19ни көрүң
20:1 **«йеңи жилниң бешида»** — Худа Йәһудий хәлқигә тапшурған календар бойичә «йеңи жил» әтиязда башлинатти («Мис.» 12:2).
20:2 **«Давут уларниң падишасиниң бешидин тажни еливиди ...»** — яки «Давут бути Милкомниң бешидин тажни еливиди ...». **«еғирлиғи бир талант»** — бир талант бәлким 30 килограм еди.
20:2 2Сам. 12:30
20:4 **«Рәфайийлар»** — бәлким гигантлар еди. «2Сам.» 21:16-22ни көрүң.
20:6 **«Рәфайийлар»** — ибраний тилида «Рафаниң нәсли» дегән сөзләр билән ипадилиниду. Демәк, «Рәфайийлар» Рафаниң әвлатлири.

Давутниң гунайи — у аһалини санақтин өткүзиду

2Сам. 24:1-25

21 [1] Шәйтан Исраилларға зәрбә бериш үчүн, Давутни Исраилларни санақтин
өткүзүшкә езиқтурди. [2] Шуңа Давут Йоабқа вә хәлиқниң йолбашчилириға: «Силәр
Бәәр-Шебадин Данғичә арилап Исраилларни санақтин өткүзүп келип мениң билән
көрүшүңлар, уларниң санини биләй» деди. [3] Лекин Йоаб жававән: —«Пәрвәрдигар
Өз хәлқини һазир мәйли қанчилик болсун, йүз һәссә ашурувәткәй. Лекин и ғоҗам
падишаһим, уларниң һәммиси өзәңниң хизмитиңдә туруватқанлар әмәсму? Ғоҗам
бу ишни зади немә дәп тәләп қилиду? Ғоҗам Исраилни немишкә гунаға муптила
қилидила?» — деди.
[4] Лекин падишаниң сөзи Йоабниң сөзини бесип чүшти; шуңа Йоаб чиқип пүтүн Исра-
ил земинини арилап Йерусалимға қайтип кәлди. [5] Йоаб санақтин өткүзүлгән хәлиқниң
санини Давутқа мәлум қилди; пүтүн Исраилда қолида қилич көтирәләйдиған адәмләр
бир миллион бир йүз миң; Йәһудалардин қолида қилич көтирәләйдиған адәмләр төрт
йүз йәтмиш миң болуп чиқти. [6] Бирақ Лавийлар билән Бинияминларла санаққа кирмиди;
чүнки падишаниң бу буйруғи Йоабниң нәзиридә жиркиничлик еди.

Пәрвәрдигар җаза чүшириду

[7] Худа бу ишни яман көргәчкә, Исраилларға зәрбә бәрди. [8] Давут Худаға: «Мән бу ишни
қилип чоң гуна өткүзүптимән; әнди мәнки қулуңниң бу қәбиһлигини кәчүрүшиңни
тиләймән, чүнки мән толиму әхмиқанә иш қиптимән» — деди.
[9] Пәрвәрдигар Давутниң алдин көргүчиси болған Гадқа: [10] Сән берип Давутқа ейтип:
«Пәрвәрдигар мундақ дәйдуки, Мән саңа үч бала-қазани алдиңда қойимән; шуниңдин
бирини талливал, Мән шуни бешиңларға чүширимән» дегин, — деди.
[11] Шуниң билән Гад Давутниң йениға келип: «Пәрвәрдигар мундақ дәйду: [12] «Қени тал-
лиғин: Йә үч жил ачарчилиқта қелиштин, йә үч ай дүшмәнләрниң алдидин қечип, яв-
лириң тәрипидин қоғлап қиличлинишидин вә яки үч күн Пәрвәрдигарниң қиличиниң
уруши — йәни ваба кесилиниң земинда тарқилиши, Пәрвәрдигарниң Пәриштисиниң
Исраилниң пүтүн чегарисини харап қилишидин бирини таллиғин». Әнди ойлинип көр,
бир немә дегин; мән мени әвәткүчигә немә дәп җавап берәй?» деди. [13] Давут Гадқа: «Мән
бәк қаттиқ тәңликтә қалдим; әнди Пәрвәрдигарниң қолиға чүшәй дәймән, чүнки У то-
лиму шәпқәтликтур. Пәқәт инсанларниң қолиға чүшмисәм, дәймән» деди.
[14] Шу сәвәплик Пәрвәрдигар Исраилға ваба тарқатти; Исраиллардин йәтмиш миң адәм
өлди. [15] Худа Йерусалимни вәйран қилип ташлаш үчүн бир Пәриштини әвәтти; у вәйран
қиливатқанда, Пәрвәрдигар әһвални көрүп өзи чүшәргән бу бала-қазадин пушайман
қилип қалди-дә, вәйран қилғучи Пәриштигә: «Бәс! Әнди қолуңни тарт!» деди. У чағда

21:1 **«Шәйтан Исраилларға зәрбә бериш үчүн, Давутни Исраилларни санақтин өткүзүшкә езиқтурди»** — «санақтин өткүзүш» дегән сөз Исраилниң әскирий күчини көздә тутиду. 5-айәтни көрүң.
–Башқа бирхил тәрҗимиси «Дүшмәнниң Исраилларға зәрбә бәрмәкчи болғини Давутни Исраилларни санақтин өткүзүшкә алдиратти» («Шәйтан» вә «дүшмән» ибраний тилида бир сөз биләнла ипадилиниду). Бизниңчә «езиқтуриду» яки «алдиратти» дегән сөз бир роһий күчниң мәвҗутлуғини көрситиду, шуңа «Шәйтан» дәп тәрҗимә қилдуқ. «2Сам.» 24:1ниму көрүң.

21:2 **«Бәәр-Шебадин Данғичә»** — «Бәәр-Шеба» Исраил зениминиң әң җәнубий четидә, «Дан» болса әң шималий четидә еди.

21:3 **«Ғоҗам Исраилни немишкә гунаға муптила қилидила?»** — қизиқ йери шуки, Йоаб адәттә Худадин анчә қорқмайдиған адәм болуп, мошу вақитларда ғоҗисиға қариғанда, Худаниң ирадисини убдан биләтти. «Хәлиқни санақтин өткүзүш» дегән гуна тоғрилиқ «Самуил»дики «қошумчә сөз»имиздә азрақ тохтилимиз.

21:7 **«Худа бу ишни яман көргәчкә, Исраилларға зәрбә бәрди»** — немишкә «хәлиқни санақтин өткүзүш» гуна һесаплиниду? Бу тоғрилиқ «Самуил»дики «қошумчә сөз»имизни көрүң.

Пәрвәрдигарниң Пәриштиси Йәбусий Орнанниң хамининиң йенида туратти. 16 Давут
бешини көтирип, Пәрвәрдигарниң Пәриштисиниң асман билән йәрниң арилиғида, қо-
лидики ғилаптин суғурған қиличини Йерусалимға тәңләп турғанлиғини көрди. Давут
билән ақсақалларниң һәммиси бөз рәхткә оралған һалда йәргә дүм жиқилди. 17 Давут
Худаға: «Хәлиқниң санини елип чиқишни буйруғучи мән әмәсму? Гуна қилип бу рәзил-
лик өткүзгүчи мәндурмән; бу бир пада қойлар болса, зади немә қилди? Аһ, Пәрвәрдигар
Худайим, қолуң Өз хәлқиңгә әмәс, бәлки маңа вә мениң җәмәтимгә чүшкәй, вабани Өз
хәлқиңниң үстигә чүшәрмигәйсән!» деди.

Давут қурбангаһ селип қурбанлиқ суниду

18 Пәрвәрдигарниң Пәриштиси Гадқа: Сән берип Давутқа ейтқин, у Йәбусий Орнанниң
хаминиға чиқип Пәрвәрдигарға бир қурбангаһ салсун, девиди, 19 Давут Гадниң Пәрвәр-
дигарниң намида ейтқини бойичә шу йәргә чиқти. 20 У чағда Орнан буғдай тепиватятти;
Орнан бурулуп Пәриштини көрүп, өзи төрт оғли билән мөкүвалған еди. 21 Давут Орнан-
ниң йениға кәлгәндә, у бешини көтирип Давутни көрүп, хамандин чиқип кәлди-дә, бе-
шини йәргә тәккидәк егип Давутқа тазим қилди.
22 Давут Орнанға: «Хәлиқ ичидә таралған вабани тосуп қелиш үчүн, мошу хаманни вә
әтрапидики йәрни маңа сетип бәрсәң, бу йәрдә Пәрвәрдигарға атап бир қурбангаһ салай
дәймән. Сән толуқ баһа қоюп бу йериңни маңа сетип бәрсәң» деди.
23 — Алсила, ғоҗам падишаһимниң қандақ қилғуси кәлсә шундақ қилғай; қарисила, қур-
банлиқ қилишқа калиларни берәй, хаман тепидиған тирниларни отун қилип қалисила,
буғдайни аш һәдийәсигә ишләтсилә; буларниң һәммисини мән өзлиригә туттум, деди
Орнан Давутқа.
24 «Яқ», — деди Давут Орнанға, — «қандақла болмисун мән толуқ баһаси бойичә сети-
валимән; чүнки мән сениңкини еливелип Пәрвәрдигарға атисам болмайду, бәдәл тө-
лимәй көйдүрмә қурбанлиқни һәргиз сунмаймән».
25 Шуниң билән Давут алтә йүз шәкәл алтунни өлчәп Орнанға берип у йәрни сетивалди.
26 Давут у йәргә Пәрвәрдигарға атап бир қурбангаһ салди вә көйдүрмә қурбанлиқ вә
енақлиқ қурбанлиғи сунуп, Пәрвәрдигарға нида қилди; Пәрвәрдигар униң тилигини
қобул көрүп, җававән асмандин көйдүрмә қурбанлиқ қурбангаһиға от чүшәрди.
27 Пәрвәрдигар Пәриштисини буйрувиди, У қиличини қайтидин ғилипиға салди.

Муқәддәс ибадәтхана селиш орнини бекитиш

28 У чағда, Давут Пәрвәрдигарниң Йәбусийлардин болған Орнанниң хаминида униң ти-
лигигә җавап бәргәнлигини көрүп, шу йәрдә қурбанлиқ сунушқа башлиди. 29 У чағда,
Муса чөлдә ясатқан Пәрвәрдигарниң чедири вә көйдүрмә қурбанлиқ қурбангаһи Ги-
беонниң егизлигидә еди; 30 лекин Давут Пәрвәрдигарниң Пәриштисиниң қиличидин
қорқуп, у йәрниң алдиға берип Худадин йол сорашқа җүръәт қилалмайтти.

22

1 Шуңа Давут: «Мана бу Пәрвәрдигар Худаниң өйи болидиған җай, мана бу Исраил
үчүн көйдүрмә қурбанлиқ сунидиған қурбангаһ болиду» — деди.

21:15 **«Орнан»** — яки «Аравна». «2Сам.» 24:16ни көрүң.

21:25 **«алтә йүз шәкәл алтун»** — 600 шәкәл 7 килограмча болатти. «2Сам.» 24:24 бойичә у «хаман вә калилар» үчүн 50 шәкәл күмүч бериду. Мошу йәрдә у шубһисизки Орнанниң пүткүл «йәр»ини сетивалиду.

Муқәддәс ибадәтхана салидиған материялларни һазирлаш

[2] Давут Пәрвәрдигарниң өйини салдуруш үчүн Исраил зиминидики ят әлдикиләрни
жиғишни буйруди һәм ташларни оюшқа ташчиларни тайинлиди. [3] Ишик-дәрвазиларға
ишлитишкә миқ вә гирә-балдақ ясаш үчүн нурғун төмүр тәйярлиди; йәнә нурғун мис
тәйярлидики, униң еғирлиғини таразилап болмайтти; [4] у йәнә сан-санақсиз кедир яғи-
чи тәйярлиди, чүнки Зидонлуқлар билән Турлуқлар Давутқа нурғун кедир яғичи йәт-
күзүп бәргән еди. [5] Давут көңлидә: «Оғлум Сулайман техи яш, бир юмран көчәт халас,
Пәрвәрдигарға селинидиған өй наһайити бәһәйвәт вә катта болуши, шан-шөһрити бар-
лиқ жутларға йейилиши керәк; шуниң билән бу өйгә кетидиған материялларни һазир-
лап қоюшум керәк» дәп ойлиди. Шуңа Давут өлүштин илгири нурғун материял һазир-
лап қойди.

Давут Сулайманға муқәддәс өй селишни вәсийәт қилиду

[6] Давут оғли Сулайманни қичқирип униңға Исраилниң Худаси болған Пәрвәрдигарға өй
селишни тапилиди. [7] Давут Сулайманға мундақ деди: «И оғлум, мән әслидә Пәрвәрдигар
Худайимниң намиға атап бир өй селишни ойлиған, [8] лекин Пәрвәрдигарниң маңа: «Сән
нурғун адәмниң қенини төктүң, нурғун чоң җәңләрни қилдиң; сениң Мениң намимға
атап өй селишиңға болмайду, чүнки сән Мениң алдимда нурғун адәмниң қенини йәргә
төктүң. [9] Қара, сениңдин бир оғул төрүлиду; у арам-течлиқ адими болиду, Мән уни һәр
тәрәптики дүшмәнлиридин арам тапқузимән; униң исми дәрвәқә Сулайман атилиду, у
тәхттики күнлиридә Мән Исраилға арам-течлиқ вә асайишлиқ ата қилимән. [10] У Мениң
намимға атап өй салиду; у Маңа оғул болиду, Мән униңға ата болимән; Мән униң Исраил
үстидики падишалиқ тәхтини мәңгү мәзмут қилимән» дегән сөз-калами маңа йәтти.
[11] И оғлум, әнди Пәрвәрдигар сениң билән биллә болғай! Шуниң билән йолуң раван
болуп, Униң сениң тоғрилиқ бәргән вәдиси бойичә Пәрвәрдигар Худайиңниң өйини
салисән. [12] Пәрвәрдигар саңа пәм вә әқил бәргәй вә Исраилни идарә қилишқа көрсәт-
мә бәргәй, сени Пәрвәрдигар Худайиңниң муқәддәс қануниға әмәл қилидиған қилғай.
[13] Шу вақитта, Пәрвәрдигар Исраиллар үчүн Мусаға тапшурған бәлгүлимә-һөкүмләргә
әмәл қилсаң, йолуң раван болиду. Қәйсәр, батур бол! Қорқма, һодуқупму кәтмә. [14] Қара,
мән Пәрвәрдигарниң өйи үчүн җапа-мушәққәтлирим арқилиқ йүз миң талант алтун,
миң миң талант күмүч вә интайин көп, сан-санақсиз мис, төмүр тәйярлидим; йәнә яғач
вә таш тәйярлидим; буниңға йәнә сән қошсаң болиду. [15] Буниңдин башқа сениңдә йәнә
таш кәскүчи, тамчи, яғашчи һәм һәр хил хизмәтләрни қилалайдиған нурғун устилар
бар; [16] алтун-күмүч, мис, төмүр болса сан-санақсиз; сән ишқа тутушушқа орнуңдин тур,
Пәрвәрдигарим сениң билән биллә болғай!»

Давут әмәлдарларға Сулайманниң өй селишиға ярдәмлишишни вәсийәт қилиду

[17] Давут йәнә Исраилдики әмәлдарларға оғли Сулайманға ярдәм беришни тапилап: [18] «Ху-
дайиңлар болған Пәрвәрдигар силәр билән биллә әмәсму? Һәр әтрапиңларда силәргә
тинич-арамлиқ бәргән әмәсму? Чүнки У бу зиминдики аһалини қолумға тапшурди;

22:3 **«гирә-балдақ»** — яки «илмәк-илгәкләр».
22:9 **«униң исми дәрвәқә Сулайман атилиду»** — «Сулайман» дегән исим ибраний тилидики «шалом» (тинчлиқ, хатирҗәмлик»кә бағлиқ (әрәб тилида «салам»).
22:13 **«һодуқупму кәтмә»** — яки «ғәйрәтсиз болма».
22:14 **«йүз миң талант алтун»** — аз дегәндә 3000 тонна алтун. **«миң миң талант»** — аз дегәндә 30000 тонна күмүч.
22:16 **«алтун-күмүч, мис, төмүр болса сан-санақсиз»** — яки «зәргәр, мискәр, төмүрчиләр болса санақсиздур».

зимин Пәрвәрдигарниң алдида вә хәлқиниң алдида тизгинләнди. [19] Әнди силәр пүтүн қәлбиңлар, пүтүн жениңлар билән қәтъий нийәткә келип, Худайиңлар болған Пәрвәрдигарни изләңлар; Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини вә Худаниң муқәддәсханисидики қача-әсваплирини Униң намиға атап селинған өйигә апирип қоюш үчүн, Пәрвәрдигар Худаниң муқәддәсханисини селишқа орнуңлардин қопуңлар!» деди.

Лавийларниң вәзиписи вә гуруппилиниши

23 [1] Давут қерип күнлири тошай дәп қалғанда, оғли Сулайманни Исраил үстигә падиша қилип тиклиди. [2] Давут Исраилдики әмәлдарларни, каһинларни вә Лавийларни жиғди. [3] Лавийлардин оттуз яштин ашқанларниң һәммиси санақтин өткүзүлди; тизимланғини бойичә, улардин әрләр җәмий оттуз сәккиз миң киши еди. [4] Давут: «Буларниң ичидә жигирмә төрт миң киши Пәрвәрдигарниң өйини башқуруш хизмитигә, алтә миң киши әмәлдар вә сотчилиққа, [5] төрт миң киши дәрвазивәнликкә вә йәнә төрт миң киши мән ясиған сазлар билән Пәрвәрдигарға һәмдусана оқуш ишиға қоюлсун» — деди. [6] Давут уларни Лавийниң оғли Гәршон, Коһат вә Мәрари җәмәтлири бойичә гуруппиларға бөлди: —

[7] Гәршонийлардин Ладан билән Шимәй бар еди; [8] Ладанниң оғли: тунҗа оғли Йәһийәл, йәнә Зитам билән Йоелдин ибарәт үч киши еди; [9] Шимәйниң оғлидин Шеломит, Һазийәл вә Һарандин ибарәт үч киши еди; жуқурида тилғилар Ладанниң җәмәт башлиқлири еди. [10] Шимәйниң оғуллири Җаһат, Зина, Йәуш вә Берияһ, бу төртәйләнниң һәммиси Шимәйниң оғли еди. [11] Җаһат тунҗа оғул, Зиза иккинчи оғул еди; Йәуш билән Берияһниң әвлатлири көп болмиғачқа, бир җәмәт гурупписи дәп һесапланған. [12] Коһатниң оғуллири Амрам, Изһар, Һеброн вә Уззийәлдин ибарәт төрт киши еди.

[13] Амрамниң оғли Һарун билән Муса еди. Һарун билән униң әвлатлири әң муқәддәс буюмларни паклаш, Пәрвәрдигарниң алдида мәңгүгә қурбанлиқларни сунуш, униң хизмитини қилиш, мәңгү униң намидин бәхит тиләп дуа беришкә айрилған еди. [14] Худаниң адими Мусаға кәлсәк, униң әвлатлири Лавий қәбилисидин дәп һесаплинип пүтүлгән. [15] Мусаниң оғли Гәршом билән Әлиезәр еди. [16] Гәршомниң оғуллиридин Шәбуйәл чоң оғли еди. [17] Әлиезәрниң оғли Рәһабия еди; Әлиезәрниң башқа оғли болмиған, лекин Рәһабияниң оғуллири наһайити көп еди. [18] Изһарниң тунҗа оғли Шеломит еди.

[19] Һебронниң оғуллири: тунҗа оғли Йерия, иккинчи оғли Амария, үчинчи оғли Яһазийәл, төртинчи оғли Җәкамиям еди. [20] Уззийәлниң оғуллири: тунҗа оғли Микаһ, иккинчи оғли Йишия еди.

[21] Мәрариниң оғли Маһли билән Муши еди; Маһлиниң оғли Әлиазар билән Киш еди. [22] Әлиазар өлгәндә оғли йоқ, қизлирила бар еди; уларниң туққанлири, йәни Кишниң оғуллири у қизларни әмригә алди. [23] Мушиниң Маһли, Едәр вә Йәрәмот дегән үчла оғли бар еди.

[24] Жуқириқиларниң һәммиси Лавийниң әвлатлири болуп, җәмәтлири бойичә, йәни җәмәт башлири бойичә жигирмә яштин ашқан әркәкләр ройхәткә елинған; улар Пәрвәрдигарниң өйидики вәзипиләрни өтәшкә исмилири бойичә тизимланған еди.

[25] Чүнки Давут: «Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар Өз хәлқигә арам берип, Өзи мәңгү Йерусалимда макан қилиду; [26] шуниң билән Лавийларниң муқәддәс чедирни вә униң ичи-

---

22:19 **«Әнди силәр пүтүн қәлбиңлар, пүтүн жениңлар билән қәтъий нийәткә келип, Худайиңлар болған Пәрвәрдигарни изләңлар»** — ибраний тилида «Әнди Пәрвәрдигар Худайиңларни изләшкә җан-дилиңларни чиң қилиңлар» дегән билән ипадилиниду.
23:10 **«Зина»** — 11-айәттә «Зиза».
23:13 **«қурбанлиқларни сунуш»** — яки «хушбуй йеқиш».
23:17 **«Әлиезәрниң оғли»** — ибраний тилида «Әлиезәрниң оғуллири».

дики һәр қайси қача-әсвапларни көтирип жүрүшниң һажити йоқ» дегән еди. [27] Шуңа
Давутниң жан үзүш алдидики вәсийити бойичә, Лавийларниң жигирмә яштин жуқу-
рилириниң һәммиси санақтин өткүзүлгән еди. [28] Уларниң вәзиписи болса Һарунниң
әвлатлириниң йенида туруп, Пәрвәрдигарниң өйиниң ишлирини қилиш еди; улар һой-
ла-арамларни башқуруш, барлиқ муқәддәс буюмларни пакиз тутуш, қисқиси, Пәрвәр-
дигарниң өйиниң хизмәт вәзипилирини бежиришкә мәсъул еди; [29] йәнә «тизилған тәғ-
дим нан», аш һәдийә унлири, петир қотурмачлар, қазан нанлири вә майлиқ нанларға,
шундақла һәр хил өлчәш әсваплириға мәсъул еди; [30] улар йәнә һәркүни әтигәндә өрә
туруп Пәрвәрдигарға тәшәккүр ейтип һәмдусана оқуйтти, һәркүни кәчлигиму шундақ
қилатти. [31] Йәнә шабат күни, һәр йеңи айда, шуниңдәк бекитилгән һейт-байрамларда
сунулидиған барлиқ көйдүрмә қурбанлиқларға мәсъул еди. Өзлиригә қаритилған бөл-
гүлимә бойичә, улар дайим Пәрвәрдигарниң алдиға бекитилигән сани вә нөвити билән
хизмәттә туратти. [32] Улар җамаәт чедирини һәм муқәддәс җайни бақатти, шундақла өз-
лириниң Пәрвәрдигарниң өйидики хизмәттә болуватқан қериндашлири, йәни Һарун-
ниң әвлатлириға қарайтти.

Давут каһинларни нөвәт-гуруппиларға бөлиду

24 [1] Һарун әвлатлириниң нөвәтчиликкә бөлүнүши төвәндикичә: Һарунниң оғли
Надаб, Абиһу, Әлиазар вә Итамар. [2] Надаб билән Абиһу атисидин бурун өлүп кәткән
һәм пәрзәнт көрмигән еди; шуңа Әлиазар билән Итамар каһинлиқни тутатти. [3] Давут
вә Әлиазарниң әвлатлиридин Задок вә Итамарниң әвлатлиридин Ахимәләк уларниң
қериндашлирини гуруппиларға бөлүп, вәзиписи бойичә ишқа қойди; [4] Әлиазарниң
әвлатлиридин җәмәт беши болғанлар Итамарниң әвлатлиридин җәмәт беши
болғанлардин көп екәнлигини билип, уларни шуниңға асасән айрип нөвәт-гуруппиларға
бөлди. Әлиазарниң әвлатлиридин җәмәт беши болғанлар он алтә киши еди, Итамарниң
әвлатлиридин җәмәт беши болғанлар сәккиз киши еди; [5] улар чәк ташлаш йоли билән
тәңшәп нөвәт-гуруппиларға бөлүнди. Шундақ қилип муқәддәсханидики ишларға
мәсъул болғанлар вә Худаниң алдидики ишларға мәсъул болғанлар һәм Әлиазарниң
әвлатлиридинму һәм Итамарниң әвлатлиридинму болди. [6] Лавий Нәтанәлниң оғли
Шемая катип болса падиша, әмәлдарлар, каһин Задок, Абиатарниң оғли Ахимәләк,
шундақла каһинларниң вә Лавийларниң җәмәт башлиқлири алдида уларниң исмини
пүтүп қойди. Әлиазарниң әвлатлири ичидин бир җәмәт талланди, андин Итамарниң
әвлатлири ичидинму бир җәмәт талланди.
[7] Биринчи чәк Йәһоярибқа, иккинчи чәк Йәдаяға, [8] үчинчи чәк Һаримға, төртинчи чәк
Сеоримға, [9] бәшинчи чәк Малкияға, алтинчи чәк Мияминға, [10] йәттинчи чәк Һаккозға,
сәккизинчи чәк Абияға, [11] тоққузинчи чәк Йәшуаға, онинчи чәк Шеканияға, [12] он бирин-
чи чәк Әлияшибқа, он иккинчи чәк Якимға, [13] он үчинчи чәк Һуппаға, он төртинчи чәк
Йәшәбиабқа, [14] он бәшинчи чәк Билгаһқа, он алтинчи чәк Иммәргә, [15] он йәттинчи чәк
Һезирға, он сәккизинчи чәк Һаппизәзгә, [16] он тоққузинчи чәк Питаһияға, жигирминчи
чәк Йәһәзкәлгә, [17] жигирмә биринчи чәк Яқинға, жигирмә иккинчи чәк Гамулға, [18] жи-
гирмә үчинчи чәк Делаяға, жигирмә төртинчи чәк Маазияға чиқти. [19] Мана бу уларниң

23:31 **«Йәнә шабат күни, һәр йеңи айда, шуниңдәк бекитилгән һейт-байрамларда сунулидиған барлиқ көйдүрмә қурбанлиқларға мәсъул еди»** — Лавийлар өзлири қурбанлиқларни сунмайтти, бирақ уларни тәйярлашқа мәсъул еди.
24:5 **«муқәддәсханидики ишларға мәсъул болғанлар»** — бәлким ибадәтханидики ишларни көрситиду; «Худаниң алдидики ишларға мәсъул болғанлар» болса бәлким сот-сорақ ишлириға мәсъул еди. Әлиазар вә Итамар дегән икки җәмәттин икки хил вәзипини үстигә алғанлар бар еди.
24:16 **«Йәһәзкәл»** — Әзакиял дегән исминиң башқа бир шәкли.

хизмәт тәртиви; бу Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар уларниң атиси Һарунниң вастиси
билән буйруған низам бойичә, Пәрвәрдигарниң өйигә кириш нөвити еди.

Лавийниң башқа әвлатлириниң вәзиписи

[20] Лавийниң қалған әвлатлири мунулар: Амрамниң әвлатлиридин Шубайәл; Шубайәл-
ниң әвлатлири ичидә Йәһдея бар еди. [21] Рәһабияға кәлсәк, униң оғуллири, җүмлидин
тунҗа оғли Йишия бар еди. [22] Изһарниң оғуллири ичидә Шеломот; Шеломотниң оғулли-
ри ичидә Җаһат бар еди. [23] Һеброннниң оғуллири: тунҗа оғли Йәрия, иккинчиси Амария,
үчинчиси Яһазийәл, төртинчиси Җәкамиям еди. [24] Уззийәлниң оғуллири: Микаһ; Ми-
каһниң оғуллиридин Шамир бар еди. [25] Микаһниң иниси Исшия еди; Йисшияниң оғул-
лири ичидә Зәкәрия бар еди. [26] Мәрариниң оғуллири: Маһли вә Муши; Язияниң оғли
Бено еди. [27] Мәрариниң оғли Язиядин болған әвлатлири Бено, Шоһам, Заккур вә Ибри
бар еди. [28] Маһлиниң оғли Әлиазар еди; Әлиазарниң оғли йоқ еди. [29] Кишкә кәлсәк, униң
оғуллири ичидә Йәраһмийәл бар еди. [30] Мушиниң оғуллири Маһли, Едәр вә Йәримот
еди. Жуқириқиларниң һәммиси Лавийниң әвлатлири болуп, җәмәтлири бойичә пүтүл-
гән еди. [31] Уларму уларниң қериндашлири Һарунниң әвлатлириға охшаш, Давут пади-
ша, Задок, Ахимәләк вә шуниңдәк каһинлар вә Лавийларниң җәмәт башлиқлириниң ал-
дида чәк тартти; һәр қайси җәмәт башлири вә уларниң туққанлиридин әң кичиклириму
охшашла чәк тартти.

Давут нәғмичиләрни тәшкил қилиду

25 [1] Давут билән қошунниң сәрдарлири Асаф, Һеман вә Йәдутунларниң оғуллириғиму
вәзипә жүкләп, уларни чилтар, тәмбур вә жаң-жаңлар челип, бешарәт бериш
хизмитигә қойди. Улардин вәзипигә қоюлғанларниң сани төвәндикичә: [2] Асафниң
оғуллиридин Заккур, Йүсүп, Нитания вә Ашарилаһ бар еди; Асафниң оғуллириниң
һәммиси Асафниң көрсәтмисигә қарайтти; Асаф падишаниң көрсәтмиси бойичә
бешарәт берип сөзләйтти.
[3] Йәдутунға кәлгәндә, униң Гәдалия, Зери, Йәшая, Шимәй, Һашабия вә Маттитияһ дегән
алтә оғли болуп, атиси Йәдутунниң көрсәтмисигә қарайтти. Йәдутун Пәрвәрдигарға
тәшәккүр ейтип мәдһийә оқуш үчүн чилтар челип бешарәт берәтти.
[4] Һеманниң болса, униң Буккия, Маттания, Уззийәл, Шәбуйәл, Йәримот, Һанания, Һа-
нани, Әлията, Гиддалти вә Ромамти-Езәр, Йошбикаша, Маллоти, Һотир вә Махазиот де-
гән оғуллири бар еди. [5] Буларниң һәммиси Һеманниң оғуллири болуп, Худаға болған
мәдһийисини яңритиш үчүн қоюлған (Һеман болса падишаға Худаниң сөз-каламини
йәткүзидиған алдин көргүчи еди); Худа Һеманға он төрт оғул, үч қиз ата қилған еди.

24:23 **«Һеброннниң оғуллири»** — бәзи кона көчүрмиләрдә пәқәт «униң оғуллири» дейилиду. Лекин 23:19ни көрүң.
24:26 **«Мәрариниң оғуллири: Маһли вә Муши; Язияниң оғли Бено еди»** — бу айәтниң башқа бир нәччә хил тәрҗимилири бар.
24:31 **«Уларму уларниң қериндашлири Һарунниң әвлатлириға охшаш,... һәр қайси җәмәт башлири вә уларниң туққанлиридин әң кичиклириму охшашла чәк тартти.»** — мошу қалған Лавийларниң немә вәзипилири барлиғи мошу йәрдә ениқ ейтилмайду.
25:3 **«Гәдалия, Зери, Йәшая, Шимәй, Һашабия вә Маттитияһ»** — бәзи кона көчүрмиләрдә «Шимәй» дегән исим йоқап кәткән.
25:5 **«Худаға болған мәдһийисини яңритиш»** — ибраний тилида «мүңгүзни (яки бурғини) көтириш» дегән сөзләр билән ипадилиниду. Мүңгүз болса адәмниң (яки Худаниң) улуқлуғини көрситиду. **«Худаға болған мәдһийисини яңритиш»** — Һеманниң қизлириму бу мәдһийә хизмитидә еди.
–Толуқ айәтниң башқа бирхил тәрҗимиси: «Буларниң һәммиси Һеманниң оғуллири болуп, Худаниң Һеманға болған сөз-калами бойичә униң иззәт-һөрмитини көтириш үчүн униңға берилгән еди (Һеман болса падишаниң алдин көргүчиси еди); Худа Һеманға он төрт оғул, үч қиз ата қилған еди».

6 Буларниң һәммиси атилириниң башламчилиғида болуп, Пәрвәрдигарниң өйидә
нәғмә-нава қилиш үчүн, җаң-җаң, тәмбур вә чилтар челип Худаниң өйидики вәзипи-
сини өтәйтти. Асаф, Йәдутун вә Һеман бу ишларда падишаниң көрсәтмисигә қарайт-
ти. 7 Улар вә уларниң қериндашлириниң сани җәмий икки йүз сәксән сәккиз еди (улар
һәммиси Пәрвәрдигарни мәдһийиләш нәғмә-навалиғида алаһидә тәрбийә көргән, күй
ейтишқа уста еди). 8 Булар чоң-кичигигә, устаз-шагиртлиғиға қаримай һәммиси бирдәк
чәк тартип гуруппиларға бөлүнгән еди.

Жигирмә төрт мәдһийиләш гурупписи

9 Биринчи чәк Асафниң оғли Йүсүпкә, иккинчи чәк Гәдалияға чиқти; у, униң инилири вә
оғуллири болуп җәмий он икки киши еди; 10 үчинчи чәк Заккурға чиқти; у, униң оғул-
лири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 11 төртинчи чәк Изриға чиқти; у, униң
оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 12 бәшинчи чәк Нәтанияға чиқти;
у униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 13 алтинчи чәк Буккияға
чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп он икки киши еди; 14 йәттинчи чәк Йәшари-
лаһқа чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 15 сәкки-
зинчи чәк Йәшаяға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши
еди; 16 тоққузинчи чәк Маттанияға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он
икки киши еди; 17 онинчи чәк Шимәйгә чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җә-
мий он икки киши еди; 18 он биринчи чәк Азарәлгә чиқти; у вә униң оғуллири, инилири
болуп җәмий он икки киши еди; 19 он иккинчи чәк Һасабияға чиқти; у, униң оғуллири
вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 20 он үчинчи чәк Шубайәлгә чиқти; у, униң
оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 21 он төртинчи чәк Маттитияһқа
чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 22 он бәшинчи чәк
Йәримотқа чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 23 он
алтинчи чәк Һананияға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши
еди; 24 он йәттинчи чәк Йошбикашаға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий
он икки киши еди; 25 он сәккизинчи чәк Һананиға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири
болуп җәмий он икки киши еди; 26 он тоққузинчи чәк Маллотиға чиқти; у, униң оғул-
лири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 27 жигирминчи чәк Әлиятаға чиқти;
у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 28 жигирмә биринчи чәк
Һотирға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди; 29 жигир-
мә иккинчи чәк Гиддалтиға чиқти; у, униң оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки
киши еди; 30 жигирмә үчинчи чәк Махазиотқа чиқти; у, униң оғуллири вә инилири бо-
луп җәмий он икки киши еди; 31 жигирмә төртинчи чәк Ромамти-Езәргә чиқти; у, униң
оғуллири вә инилири болуп җәмий он икки киши еди.

25:6 **«Буларниң һәммиси атилириниң башламчилиғида болуп ...»** — «атилири» Асаф, Йәдутун вә Һемандин ибарәт. Асаф вә Һеманлар һәр бири Зәбурдики нәччә күйләрни язған (мәсилән 49-, 72-81-күй, 87-күй. Йәдутун 38-, 61- вә 76-күйдә тилға елиниду).
25:9 **«униң инилири»** — яки «униң қериндашлири». 10-18-айәтләрдики «инилири»му шундақ.
25:11 **«Изри»** — яки «Зери» (25:3ни көрүң).
25:14 **«Йәшарилаһ»** — яки «Ашарилаһ» (25:2ни көрүң).
25:18 **«Азарәл»** — яки «Уззийәл» (25:4ни көрүң).

Дәрвазивәнләрниң гуруппилиниши

26 1 Дәрвазивәнләрниң гуруппилиниши төвәндикидәк болди: Кораһ
җәмәтидикиләрдин Асафниң әвлатлири ичидә Корәниң оғли Мәшәләмия бар
еди. 2 Мәшәләмияниң бир нәччә оғли болуп, тунҗиси Зәкәрия, иккинчиси Йәдияйәл,
үчинчиси Зәбадия, төртинчиси Ятнийәл, 3 бәшинчиси Елам, алтинчиси Йәһоһанан,
йәттинчиси Әлйойинай еди. 4 Обәд-Едомниң оғуллири: тунҗа оғли Шемая, иккинчиси
Йәһозабад, үчинчиси Йоаһ, төртинчиси Сакар, бәшинчиси Нәтанәл, 5 алтинчиси
Аммийәл, йәттинчиси Иссакар, сәккизинчиси Пеултай; дәрвәқә Худа Обәд-Едомға
бәхит-саадәт ата қилған еди. 6 Униң оғли Шемаяму бир нәччә оғул пәрзәнт көргән
болуп, һәммиси ата җәмәти ичидә йолбашчи еди, чүнки улар батур әзимәтләр еди.
7 Шемаяниң оғуллири: Отни, Рефайәл, Обәд вә Әлзабад еди. Әлзабадниң инилири Елиху
билән Сәмакияниң иккиси батур еди. 8 Буларниң һәммиси Обәд-Едомниң әвлатлири
болуп, улар вә уларниң оғуллири, қериндашлириниң һәммиси Худаниң хизмитидә
қолидин иш келидиған адәмләр еди. Обәд-Едомниң әвлади җәмий атмиш икки адәм
еди. 9 Мәшәләмияниң оғуллири вә қериндашлири бар еди; һәммиси батур болуп,
җәмий он сәккиз адәм еди. 10 Мәрариниң әвлади болған Хосаһниң бир нәччә оғли
бар еди, чоң оғли Шимри (Шимри әслидә тунҗа оғул болмисиму, атиси уни чоң оғул
қилип тиклигән), 11 иккинчи оғли Һилқия, үчинчиси Тәбалия, төртинчиси Зәкәрия еди.
Хосаһниң оғуллири вә қериндашлири җәмий болуп он үч адәм еди.
12 Жуқириқиларниң һәммиси җәмәт башлири бойичә дәрвазивәнләрниң гуруппиларға
бөлүнүши еди; уларниң һәммисигә қериндашлири билән биллә Пәрвәрдигарниң өйи-
дики хизмәт вәзиписи тапшурулған еди. 13 Улар, мәйли чоң болсун яки кичик болсун, өз
җәмәти бойичә чәк тартип һәр бир дәрвазиға бәлгүләнди. 14 Шәрқий дәрвазида дәрва-
зивәнлик қилишқа чәк чиққини Шәләмия болди; андин улар униң оғли Зәкәрия (ақи-
ланә мәслиһәтчи еди) үчүн чәк тартти; униңға шималий дәрвазиниң дәрвазивәнлик
чеки чиқти. 15 Җәнубий дәрвазиниң чеки Обәд-Едомға чиқти. Униң оғуллири амбар-ғәз-
ниләргә мәсъул болди. 16 Шуппим билән Хосаһқа ғәрбий дәрвазиниң вә шуниңдәк да-
ван йолидики Шалләкәт дәрвазисиниң чеки чиқти; дәрвазивәнләр яндишип туратти.
17 Шәрқий дәрвазиға һәркүни алтә Лавий дәрвазивән мәсъул еди; шималий дәрвазиға
һәркүни төрт адәм, җәнубий дәрвазиға һәркүни төрт адәм мәсъул еди; амбар-ғәзниләр-
ниң һәр биригә икки адәм бир гуруппа болуп қарайтти. 18 Ғәрип тәрәптики дәһлизниң
алдидики йолда төрт киши, дәһлизниң өзидә икки киши пасибанлиқ қилатти. 19 Йоқу-
ридики кишиләр дәрвазивәнләрниң гуруппилиниши болуп, Кораһниң вә Мәрариниң
әвлатлиридин еди.

Муқәддәс өйниң ғәзнисини башқуридиған Лавийлар

20 Уларниң башқа Лавий қериндашлиридин Худаниң өйидики ғәзниләрни вә муқәддәс
дәп беғишланған буюмлар ғәзнисини башқурушқа Ахияһ қоюлди. 21 Гәршон җәмәтиди-
ки Ладанниң әвлатлиридин, Гәршоний Ладан җәмәтигә йолбашчи болғини: Җәһийәли
еди; 22 Җәһийәлиниң оғуллири Зетам билән униң иниси Йоел еди; улар Пәрвәрдигар-
ниң өйидики ғәзниләргә мәсъул еди.
23 Амрам җәмәти, Изһар җәмәти, Һеброн җәмәти вә Уззийәл җәмәтидикиләрму вәзипигә
қоюлди: 24 Мусаниң нәвриси, Гәршомниң оғли Шибуәл баш ғәзничи болди. 25 Униң Әли-

---

26:6 **«улар батур әзимәтләр еди»** — яки «улар мөтивәрләр еди».
26:16 **«дәрвазивәнләр яндишип туратти»** — яки «дәрвазивәнләр удулму-удул туратти».
26:20 **«Лавий қериндашлири»** — яки «Лавийлардин болған Ахияһ».
26:21 **«Ладан»** — йәнә «Либни» дейилиду, «Җәһийәли» йәнә «Җәһийәл» дәпму атилиду (6:17, 23:7).

езәрдин болған қериндашлири: Әлиезәрниң оғли Рәһабия, Рәһабияниң оғли Йәшая, Йә-
шаяниң оғли Йорам, Йорамниң оғли Зикри, Зикриниң оғли Шеломит еди. [26] Мошу Ше-
ломит билән униң қериндашлири муқәддәс дәп беғишланған буюмлар сақлинидиған
барлиқ ғәзниләрни башқуратти; бу буюмларни әслидә Давут падиша, җамәт башлиқ-
лири, миң бешилар, йүз бешилар вә қошун сәрдарлири беғишлиған еди. [27] Улар җәң-
гаһларда булаң-талаң қилип кәлгән мал-мүлүкләрдин вә олҗидин Пәрвәрдигарниң
өйини пухта қилишқа беғишлиған еди. [28] Буларниң ичидиму алдин көргүчи Самуил,
Кишниң оғли Саул, Нәрниң оғли Абнәр вә Зәруияниң оғли Йоаблар муқәддәс дәп ай-
риған нәрсиләр бар еди; барлиқ муқәддәс дәп айрилған нәрсиләрни Шеломит билән
униң қериндашлири башқуратти.

Мәнсәпкә қоюлған вә һаким болған Лавийлар

[29] Изһар җәмәтидин Кенания вә униң оғуллири муқәддәс өйниң сиртида Исраилда мән-
сәпдар вә сотчилар қилип қоюлди.
[30] Һеброн җәмәтидин Һашабия вә униң қериндашлири, һәммиси батур болуп, Иордан
дәриясиниң ғәрбий тәрипидә Исраилда мәнсәп тутуп, Пәрвәрдигарниң хизмитигә вә
падишаниң ишлириға мәсъул болушқа қоюлған. Улар җәмий бирмиң йәттә йүз киши
еди. [31] Һеброн җәмәти ичидә, җәмәтниң нәсәпнамиси бойичә Йәрия җәмәт беши еди.
Давутниң сәлтәнитиниң қириқинчи жили нәсәпнамиләрни тәкшүрүш арқилиқ Гилеад-
ниң Яазәр дегән йеридә бу җәмәттинму батур әзимәтләр тепилди. [32] Йәрияниң қерин-
дашлиридин йәнә җәмий болуп икки миң йәттә йүз киши бар еди; уларниң һәммиси
батур болуп, шу җәмәт башлири еди; падиша Давут уларни Рубән қәбилиси, Гад қәби-
лиси вә Манассәһ йерим қәбилисидики Худаға вә падишаниң хизмитигә даир барлиқ
ишларни башқурушқа қойди.

Исраилниң һәрбий тәшкилати

27 [1] Төвәндикиләр Исраиллар ичидә падишаниң хизмитидә һәрбий қисимларға
мәсъул болған һәр қайси җәмәт башлири, миң беши, йүз беши вә барлиқ
мәнсәпдарлар еди. Улар саниға қарап қисимларға бөлүнгән еди. Улар һәр жили ай
бойичә нөвәтлишип туратти, һәр қисимда жигирмә төрт миң адәм бар еди.
[2] Биринчи айдики биринчи нөвәтчи қошунға Забдийәлниң оғли Яшобиям мәсъул
болған, униң әшу қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [3] У Пәрәз әвлатлиридин
болуп, биринчи айдики әшу қошун қисминиң сәрдарлирини башқуратти. [4] Иккинчи
айдики нөвәтчи қошунға мәсъул киши Аһоһлуқ Додай болуп, униң қошунининң орун-
басар сәрдари Миклот бар еди; бу қисимда жигирмә төрт миң адәм бар еди. [5] Үчинчи
айдики үчинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари каһин Йәһояданиң оғли Беная еди; у униң
әшу қошуниға баш болуп, униңда жигирмә төрт миң адәм бар еди. [6] Бу Беная «оттуз
палван»ниң бири болуп, әшу оттуз адәмни башқуратти; униң қисмида йәнә униң оғли
Аммизабад бар еди. [7] Төртинчи айдики төртинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Йоабниң
иниси Асаһәл еди; униңдин кейин оғли Зәбадия униң орнини басти. Униң қисмида жи-
гирмә төрт миң адәм бар еди. [8] Бәшинчи айдики бәшинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари
Израһлиқ Шамхут еди, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [9] Алтинчи айди-
ки алтинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Тәкоалиқ Иккәшниң оғли Ира еди, униң қисми-
да жигирмә төрт миң адәм бар еди. [10] Йәттинчи айдики йәттинчи нөвәтчи қошунниң
сәрдари Әфраим әвлатлири ичидики Пилонлуқ Һәләз болуп, униң қисмида жигирмә

26:27 **«пухта қилишқа»** — яки «ремонт қилишқа».

төрт миң адәм бар еди. [11] Сәккизинчи айдики сәккизинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Зәраһ җәмәтидики Хушатлиқ Сиббикай болуп, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [12] Тоққузинчи айдики тоққузинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Бинямин қәбилисидики Анатотлуқ Абиәзәр болуп, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [13] Онинчи айдики онинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Зәраһ җәмәтидики Нитофатлиқ Маһарай болуп, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [14] Он биринчи айдики он биринчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Әфраим қәбилисидики Пиратонлуқ Беная болуп, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди. [15] Он иккинчи айдики он иккинчи нөвәтчи қошунниң сәрдари Отнийәл җәмәтидики Нитофатлиқ Һәлдай болуп, униң қисмида жигирмә төрт миң адәм бар еди.

Исраилниң қәбилә башлиқлири

[16] Исраилниң һәр қайси қәбилилирини идарә қилип кәлгәнләр төвәндикиләр: Рубәнийлар үчүн Зикриниң оғли Әлиезәр қәбилә башлиғи еди; Шимеонийлар үчүн қәбилә башлиғи Маакаһниң оғли Шәфатия; [17] Лавий қәбилиси үчүн Кәмуәлниң оғли Һасабия қәбилә башлиғи еди; Һарунийлар үчүн җәмәт беши Задок; [18] Йәһуда қәбилиси үчүн Давутниң акиси Елиху қәбилә башлиғи еди; Иссакарийлар үчүн Микаилниң оғли Омри қәбилә башлиғи еди; [19] Зәбулунийлар үчүн Обадияниң оғли Йишмая қәбилә башлиғи еди; Нафтали қәбилиси үчүн Азрийәлниң оғли Йәримот қәбилә башлиғи еди; [20] Әфраимийлар үчүн Азазияниң оғли Һошия қәбилә башлиғи еди; Манассәһ йерим қәбилиси үчүн Пидаяниң оғли Йоел қәбилә башлиғи еди; [21] Гилеадта маканлашқан Манассәһ йерим қәбилиси үчүн Зәкарияниң оғли Иддо қәбилә башлиғи еди; Бинямин қәбилиси үчүн Абнәрниң оғли Яасийәл қәбилә башлиғи еди; [22] Дан қәбилиси үчүн Йәроһамниң оғли Азарәл қәбилә башлиғи еди. Жуқиридикиләр Исраил қәбилилири үчүн қәбилә башлиғи еди.

[23] Давут Исраиллар ичидә жигирмә яштин төвәнләрни тизимлимиған; чүнки Пәрвәрдигар Исраилларниң санини асмандики юлтуздәк көп қилимән дегән еди. [24] Зәруияниң оғли Йоаб санини елишқа киришкән, лекин түгимигән; чүнки мошу иш вәҗидин Худаниң ғәзиви Исраилларниң бешиға яғдурулған; шу сәвәптин Исраилларниң сани «Давут падишаниң жилнамилири» дегән хатиригә киргүзүлмигән.

Падиша ордисидики мал-мүлүк вә иш-оқәтни башқурғучи әмәлдарлар

[25] Падишаниң амбар-ғәзнилирини башқурғучи Адийәлниң оғли Азмавәт еди; дала, шәһәр, йеза-кәнт вә мунарлардики амбар-ғәзниләрни башқурғучи Уззияниң оғли Йонатан еди. [26] Етиз-ериқларда териқчилиқ қилғучиларни башқурғучи Келубниң оғли Әзри еди; [27] Үзүмзарлиқларни башқурғучи Рамаһлиқ Шимәй; үзүмзарлиқлардики шарап амбарлирини башқурғучи Шифмилиқ Забди; [28] Шәфәлаһ түзләңлигидики зәйтун вә үҗмә дәрәқлирини башқурғучи Гәдәрлик Баал-Һанан еди; май амбарлирини башқурғучи Йоаш; [29] Шаронда беқилидиған кала падилирини башқурғучи Шаронлуқ Ситрай; җилғилардики кала падилирини башқурғучи Адлайниң оғли Шафат; [30] төгиләрни башқурғучи Исмаиллардин Обил; ешәкләрни башқурғучи Миронотлуқ Йәһдия; [31] қой падилирини башқурғучи Хагарлиқ Язиз еди. Буларниң һәммиси Давут падишаниң мал-мүлкини башқурғучи әмәлдарлар еди.

27:11 **«Зәраһ»** — яки «Зарһи».
27:13 **«Зәраһ»** — яки «Зарһи».
27:28 **«Шәфәлаһ түзләңлиги»** — ибраний тилида «Шәфәлаһ» — пәқәт бирла түзләңликни көрситиду, Йерусалимниң җәнубий тәрипигә җайлашқан.

Давутниң муһим әмәлдарлири

[32] Давутниң тағиси Йонатан мәслиһәтчи болуп, данишмән һәм Тәврат хәттатчиси еди;
Хақмонининиң оғли Йәһийәл падишаниң оғуллириниң устази еди. [33] Аһитофәлму пади-
шаниң мәслиһәтчиси еди; Арклиқ Һушай падишаниң җан дости еди. [34] Аһитофәлдин
кейин Бенаяниң оғли Йәһояда билән Абиатар униң орниға мәслиһәтчи болди; Йоаб па-
дишаниң қошун сәрдари еди.

Давут муқәддәс өй селиш арзусини җакалайду

28 [1] Давут Исраилдики барлиқ әмәлдарларни, һәр қайси қәбилә башлиқлири,
нөвәтлишип падишаниң хизмитини қилидиған қошун беши, миң беши, йүз
беши, падиша вә шаһзадиләрниң барлиқ мал-мүлүк, чарва маллирини башқуридиған
әмәлдарларни, шуниңдәк мәһрәм-ғоҗидарлар, палванлар вә барлиқ батур җәңчиләрни
Йерусалимға чақиртип кәлди.
[2] Падиша Давут орнидин туруп мундақ деди:
— И бурадәрлирим вә хәлқим, гепимгә қулақ селиңлар: Көңлүмдә Пәрвәрдигарниң әһдә
сандуғи үчүн бир арамгаһ, Худайимизниң тәхтипәриси болидиған бир өй селиш арзу-
юм бар еди һәмдә уни селишқа тәйярлиқму көрүп қойған едим. [3] Лекин Худа маңа: «Сән
Мениң намимға атап өй салсаң болмайду, чүнки Сән җәңчи, адәм өлтүрүп қан төккән-
сән» деди. [4] Исраилниң Худаси болған Пәрвәрдигар атамниң пүтүн җәмәтидин мени
әбәдил-әбәт Исраилға падиша болушқа таллиди; чүнки У Йәһудани йолбашчи болушқа
таллиған; У Йәһуда җәмәти ичидә атамниң җәмәтини таллиған, атамниң оғуллири
ичидә мәндин рази болуп, мени пүтүн Исраилға падиша қилип тиклигән; [5] мениң оғул-
лирим ичидин (Пәрвәрдигар дәрвәқә маңа көп оғул ата қилған) У йәнә оғлум Сулай-
манни Пәрвәрдигарниң падишалиғиниң тәхтигә олтирип, Исраилға һөкүмран болушқа
таллиди.
[6] У маңа: «Сениң оғлуң Сулайман болса Мениң өйүм вә һойлилиримни салғучи болиду;
чүнки Мән уни Өзәмгә оғул болушқа таллидим, Мәнму униңға ата болимән. [7] У Мениң
әмир-бәлгүлимилиримгә бүгүнкидәк чиң туруп риайә қилидиған болса, униң падиша-
лиғини мәңгү мустәһкәм қилимән» дегән еди.
[8] Шуңа бүгүн Пәрвәрдигарниң җамаити пүткүл Исраил хәлқиниң, шундақла Худайи-
мизниң алдида шуни ейтимән: — Бу яхши жутқа егидарчилиқ қилиш үчүн вә кәлгүсидә
балилириңларға мәңгүлүк мирас қилип қалдуруш үчүн, силәр Худайиңлар Пәрвәрди-
гарниң барлиқ әмирлирини издәп тутуңлар.
[9] — И, сән оғлум Сулайман, атаңниң Худаси болған Пәрвәрдигарни бил, сап дил вә пи-
дакарлиқ билән Униң хизмитидә болғин. Чүнки Пәрвәрдигар җими адәмниң көңлини
күзитип туриду, барлиқ ой-нийәтлирини пәриқ етиду. Сән Уни издисәң, У Өзини саңа
тапқузиду; Униңдин тенип кәтсәң, сени мәңгү үзүп ташлайду. [10] Әнди сән көңүл қойғин,
Пәрвәрдигар муқәддәсхана қилиш үчүн бир өйни селишқа сени таллиди; батур бол, уни
ада қил!».

Давут муқәддәсханиниң лайиһиси тоғрисида Сулайманға көрситиду

[11] Давут муқәддәсгаһниң дәһлизи, ханилири, ғәзнилири, балиханилири, ички өйлири
вә кафарәт тәхтидики өйиниң лайиһисиниң һәммисини оғли Сулайманға тапшурди;

27:32 **«Тәврат хәттатчиси»** — яки «Тәвратшунас» яки «катип».
28:1 **«мәһрәм-ғоҗидарлар»** — яки «мәһрәм-ағватлар».
28:11 **«кафарәт тәхти»** — яки «рәһим тәхти», «рәһимгаһ». «Мис.» 25:17-22ни көрүң. **«кафарәт тәхтидики өйи»**

[12] Худаниң Роһидин тапшурувалғини бойичә у Пәрвәрдигарниң өйиниң һойлилири,
төрт әтрапидики кичик өйләр, муқәддәсханидики хәзинләр, муқәддәс дәп беғишланған
буюмлар қоюлидиған ғәзниләрниң лайиһилирини қалдурмай униңға көрсәтти. [13] Йәнә
каһинлар билән Лавийларниң гуруппилиниши, Пәрвәрдигарниң өйидики һәр хил вә-
зипиләр, шуниңдәк Пәрвәрдигарниң өйигә еһтияҗлиқ барлиқ әсваплар тоғрисидики
бәлгүлимиләрни көрсәтти; [14] вә һәр хил ишларға керәклик алтун әсвапларни ясатишқа
кетидиған алтун, һәр хил ишларға керәклик күмүч әсвапларни ясатишқа кетидиған
күмүч, [15] алтун чирақданларға, уларға тәвә алтун чирақларға, йәни һәр бир чирақдан вә
чирақларға кетидиған алтун; күмүч чирақданларға, йәни һәр бир чирақдан вә шуниңға
тәвә чирақлар үчүн кетидиған күмүчни тапшуруп бәрди. У һәр бир чирақданға ишли-
тиш орниға қарап керәклигини бәрди; [16] нан тизидиған алтун ширәләрни ясатишқа,
йәни һәр бир ширә үчүн керәклик алтун бәрди; күмүч ширәләрни ясатишқа керәклик
күмүч бәрди; [17] вилка-илмәкләр, тәхсә-пиялә вә чөгүнләрни ясашқа, алтун чиниләр,
йәни һәр хил чинини ясашқа керәклик болған сап алтун бәрди; күмүч чиниләрни
ясашқа, йәни һәр бир чинә үчүн керәклик күмүч бәрди; [18] хушбуйгаһ ясашқа керәклик
есил алтун бәрди. У йәнә қанатлирини керип Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини йепип
туридиған алтун керублар қарайдиған кафарәт тәхтиниң нусхисини тапшуруп бәрди.
[19] «Буларниң һәммиси, Пәрвәрдигар Өз қолини үстүмгә қойғанда маңа көрсәткән бар-
лиқ нусха-әндизиләр болғачқа, мән йезип қойдум» деди Давут.

Давут Сулайманға давамлиқ несиһәт қилиду

[20] Давут йәнә оғли Сулайманға: «Сән батур вә җасарәтлик бол, буни ада қил; қорқма,
алақзадиму болуп кәтмә; чүнки Пәрвәрдигар Худа, мениң Худайим сениң билән биллә
болиду; таки Пәрвәрдигарниң өйидики кейинки ибадәт хизмити үчүн тәйярлиқ ишли-
ри түгигәнгә қәдәр У сәндин һеч айрилмайду яки ташлапму қоймайду. [21] Қара, Худа-
ниң өйидики барлиқ хизмитини беҗиридиған каһинлар вә Лавийларниң гуруппили-
ри тәйяр туриду; сениң йениңда һәр хил һүнәргә уста, һәр бир хизмәткә тәйяр турған
һүнәрвәнләрму разилиқ билән туриду; униң үстигә әмәлдарлар вә барлиқ хәлиқ сениң
әмриңни күтиду» деди.

Давут вә халайиқниң Худаниң өйи үчүн беғишлиғанлири

29 [1] Давут пүткүл җамаәткә сөз қилип мундақ деди:
— Худа Өзи таллиған оғлум Сулайман техи яш, бир юмран көчәт, халас, бу қурулуш
болса толиму чоң; чүнки бу муқәддәс орда инсан үчүн әмәс, бәлки Пәрвәрдигар Худа
үчүн ясилиду. [2] Мән Худайимниң өйи үчүн пүтүн күчүмни чиқирип, алтун билән яси-
лидиғанлириға алтун, күмүч билән ясилидиғанлириға күмүч, мис билән ясилидиған-
лириға мис, төмүр билән ясилидиғанлириға төмүр, яғач билән ясилидиғанлириға яғач
тәйярлап қойдум; йәнә ақ һеқиқ, көзлүк яқут, рәңлик таш вә һәр хил есил ташларни,

---

— ибадәтханиниң әң ичкиридики өй болуп, йәнә «әң муқәддәс җай» дәп атилиду.

28:12 **«Худаниң Роһидин тапшурувалғини бойичә...»** — ибраний тилида «Роһтин тапшурувалғини бойичә...». Бизниңчә «Роһ» мошу йәрдә чоқум Худаниң Роһини көрситиду. Демәк, муқәддәсгаһниң барлиқ нусхилири вә ишлири Худаниң көрсәтмилири билән болди.

28:18 **«...хушбуйгаһ ясашқа керәклик есил алтун бәрди»** — бу 14-18-айәтләрдики «бәрди... бәрди.. бәрди» тоғрилиқ: Давут падиша Сулайманға (1) һәр бир нәрсә үчүн қанчилик алтун-күмүч керәк болғанлиғини көрсәтти; (2) әмәлийәттә қанчилик керәк болса шуни бәрди, дегән мәнада. Бизниңчә иккинчи вариянт тоғридур. 29:2ни көрүң. **«кафарәт тәхти»** — башқа бирхил тәрҗимиси «һарву». Лекин мошу йәрдә чоқум әң муқәддәс җайдики рәһимгаһ (кафарәт тәхти)ни көрситиду.

йәнә наһайити көп мәрмәрни жиғип қойдум. [3] Мән Худайимниң өйидин сөйүнидиғанлиғим үчүн Худайимниң өйини селишқа тәйярлиған барлиқ нәрсиләрдин башқа, өзәмниң тәәллуқатидин алтун-күмүчләрни Худайимниң өйигә атидим; [4] йәни өйниң тамлирини қаплаш үчүн Офир алтунидин үч миң талант, сап күмүчтин йәттә миң талант тәғдим қилдим; [5] алтундин ясилидиғанлириға алтун, күмүчтин ясилидиғанлириға күмүч вә һүнәрвәнләрниң қоли билән һәр хил ясилидиғанлириға керәк болғинини тәғдим қилдим. Бүгүн йәнә кимләрниң Пәрвәрдигарға бир немә атиғуси бар?».
[6] Шуниң билән Исраил қәбилилиридики һәр қайси жәмәт башлири, қәбилә башлиқлири, миң беши, йүз беши вә падишаниң ишлириға мәсъул болған ғожидарларму бешилашқа киришти. [7] Улар Худаниң өйидики ибадәт хизмәтлири үчүн бәш миң талант алтун вә он миң дарик алтун, он миң талант күмүч, он сәккиз миң талант мис вә бир йүз миң талант төмүр тәғдим қилди. [8] Яқути барлар яқутни Пәрвәрдигарниң өйиниң ғәзнисигә, йәни Гәршоний Йәһийәлниң қолиға тапшурди. [9] Халайиқ кишиләрниң мундақ өз ихтиярлиғи билән тәғдим қилғанлиқлиридин хошал болуп кетишти; чүнки улар чин қәлбидин Пәрвәрдигарға тәғдим қилишқан еди. Давутму аламәт хуш болди.

Давут Пәрвәрдигарға һәмдусана оқуйду

[10] Шуңа Давут пүткүл жамаәт алдида Пәрвәрдигарға тәшәккүр-мәдһийә ейтип мундақ деди:
— «Аһ Пәрвәрдигар, бовимиз Исраилниң Худаси, Сән әбәдил-әбәткичә һәмдусанаға лайиқсән. [11] И Пәрвәрдигар, улуқлуқ, күч-қудрәт, шан-шәрәп, шану-шәвкәт вә һәйвәт Саңа мәнсуптур; асмандики вә йәрдики бар-йоқи Сениңкидур; и Пәрвәрдигар, падишалиқ Сениңкидур, һәммидин үстүн болған идарә қилғучисән. [12] Дөләт билән иззәт Сениңдинла келиду, Сән һәммигә һөкүмдарсән. Күч билән қудрәт Сениң қолуңда; һәр кимни улуқ вә қудрәтлик қилиш пәқәт қолуңдиндур. [13] Әнди, аһ Худайимиз, биз Саңа тәшәккүр оқуймиз, шан-шәрәплик наминиңға мәдһийә оқуймиз!
[14] Мана мошундақ өзлүгүмиздин тәғдим қилалайдиған болған мән ким едим, хәлқим немә еди? Чүнки барлиқ нәрсә Сәндин келиду, биз пәқәт Өз қолуңдин кәлгинидин Өзәңгә қайтурдуқ, халас! [15] Биз Сениң алдиңда яқа жутлуқлар, барлиқ ата-бовилиримизға охшаш мусапирмиз, халас; йәр йүзидики күнлиримиз гоя бир сайә, үмүтсиз өткүзүлиду. [16] И Худайимиз Пәрвәрдигар, биз Сениң наминиңға атап өй селишқа тәйярлап жиққан бу байлиқ-дунияниң һәммиси Сениң қолуңдин кәлгән, әсли Сениңкидур. [17] И Худайим, шуни билимәнки, Сән инсанниң қәлбини синап, дуруслуқтин хурсән болисән; мән болсам дурус қәлбимдин буларни ихтиярән тәғдим қилдим; вә бу йәрдә һазир турған хәлқиңниңму Саңа тәғдим қилғинини хошал-хорамлиқ билән көрдүм. [18] И Пәрвәрдигар, ата-бовилиримиз болған Ибраһим, Исһақ вә Исраилниң Худаси, Өз хәлқиңниң көңлидики бундақ ой-нийәтни мәңгү мустәһкәм қилғайсән, көңлини Өзәңгә тартқузғайсән! [19] Оғлум Сулайманға Сениң әмирлириң, агаһ-гуваликлириң вә бәлгүлимилириңни тутуп, һәммини ада қилип, мән һазирлап қойғанлиримни ишлитип ордини ясашқа дурус бир қәлб бәргәйсән».

29:2 **«көзлүк яқут»** — яки «сүрмә».
29:4 **«Офир»** — алтун чиқидиған даңлиқ жай. **«талант»** — бир талант 30.6 килограм болуши мүмкин; шуңа 3000 талант алтун 101 тонна болиду, 7000 талант күмүч 235 тонна болуши мүмкин.
29:7 **«талант ... дарик...»** — бир талант 30.6 килограм болуши мүмкин; бир дарик бәлким 8-9 грам еди. Шундақ болғанда, алтундин 168 тонна һәм 80-90 килограм, күмүчтин 336 тонна, мистин 606 тонна, төмүрдин 3365 тонна тәғдим қилди.
29:15 **«йәр йүзидики күнлиримиз гоя бир сайә, үмүтсиз өткүзүлиду»** — «үмүтсиз өткүзүлиду» бәлким бу дунияға болған үмүтсизликни билдүриду.

Җамаәт Пәрвәрдигарға ибадәт қилиду

[20] Давут пүтүн җамаәткә: «Силәр Худайиңлар болған Пәрвәрдигарға тәшәккүр-һәмду-
сана оқуп мәдһийиләңлар!» девиди, пүтүн җамаәт ата-бовилириниң Худаси болған
Пәрвәрдигарға тәшәккүр-мәдһийә оқуп сәҗдә қилди; улар Пәрвәрдигар һәм падиша ал-
дида баш урди.
[21] Әтиси улар Пәрвәрдигарға атап қурбанлиқлар вә көйдүрмә қурбанлиқларни кәлтүрди;
шу күни улар миң буқа, миң қочқар, миң қозини шарап һәдийәлири билән қошуп тәғ-
дим қилди, шундақла йәнә пүтүн Исраил үчүн нурғун қурбанлиқларни тәғдим қилди.

Хәлиқ Сулайманни тәхткә олтарғузуп падиша қилиду

[22] Улар шу күни Пәрвәрдигарниң алдида аламәт хошал болуп ғизаланди. Улар Давутниң
оғли Сулайманни иккинчи қетим падиша тикләш мурасими өткүзди; уни Пәрвәрдигар-
ниң алдида шаһ болушқа, Задокни каһин болушқа мәсиһ қилди.
[23] Шуниңдин кейин Сулайман Пәрвәрдигарға тәвә тәхткә олтирип, атиси Давутниң ор-
ниға падиша болди вә интайин раваҗ тапти; пүткүл Исраил хәлқи униңға итаәт қилди.
[24] Барлиқ әмәлдарлар, палванлар вә шундақла падиша Давутниң оғуллириниң һәмми-
си Сулайманға беқинип бойсунди. [25] Пәрвәрдигар Сулайманни Исраил хәлқи алдида
наһайити улуқ қилди; У униңға ата қилған шаһанә һәйвәт шундақ жуқурики, униңдин
илгири өткән һәр қандақ Исраил падишалирида һеч болуп баққан әмәс.

Давут аләмдин өтиду

[26] Йәссәниң оғли Давут пүтүн Исраилға шундақ падиша болған еди. [27] Униң Исраилға
һөкүмранлиқ қилған вақти җәмий қириқ жил болди; у Һебронда йәттә жил, Йеруса-
лимда оттуз үч жил сәлтәнәт қилди. [28] У узун өмүр, дөләт-байлиқ вә иззәт-һөрмәт көрүп,
хелә көп яшап, аләмдин өтти; орниға униң оғли Сулайман падиша болди. [29] Падиша Да-
вутниң барлиқ ишлири, баштин ахириғичә мана алдин көргүчи Самуилниң хатирили-
ри, Натан пәйғәмбәрниң хатирилири вә алдин көргүчи Гадниң хатирилиридә пүтүл-
гәндур. [30] Униң сәлтәнити, көрсәткән күч-қуввити, шундақла униң, Исраил вә һәр қайси
дөләт-мәмликәтләрниң бешидин өткән вақиәләрму шу хатириләрдә пүтүлгәндур.

29:21 **«улар Пәрвәрдигарға атап қурбанлиқлар ... кәлтүрди;»** — мошу йәрдә «қурбанлиқлар» бәлким «енақлиқ қурбанлиқлири»ни көрситиду; һәм сунғучиниң өзи, һәмраһлири һәм каһинларму униңдин бир қисмини йейәләйтти.

29:22 **«Улар ... ғизаланди»** — ибраний тилида «йәп-ичти». **«иккинчи қетим падиша тикләш»** — биринчи қетим 23:1дә хатирилиниду.